

Actal

Onderzoek naar regeldruk
transparantieverplichtingen

Den Haag, 10 januari 2017

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen

KPMG Advisory N.V.

10 januari 2017

Referentie: A1600008208.D5

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Managementsamenvatting

Achtergrond

Actal heeft de afgelopen jaren een sterke toename waargenomen in het aantal wettelijke transparantieverplichtingen dat is opgelegd aan individuele bedrijven en particuliere organisaties. Daarbij heeft Actal de afgelopen jaren steeds meer signalen ontvangen, onder meer vanuit de zorg en vanuit de financiële sector, dat de regeldruk als gevolg van deze verplichtingen sterk zou zijn toegenomen. De signalen die Actal heeft ontvangen duiden erop dat transparantieverplichtingen tot veel (onnodige) bureaucratie, hoge nalevingskosten en administratieve lasten leiden.

Naar aanleiding van deze klachten heeft Actal KPMG gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de regeldruk van transparantieverplichtingen voor ondernemers en particuliere organisaties. De focus in dit onderzoek ligt vooral op het in beeld brengen van de mogelijkheden om de regeldruk bij nieuwe transparantieverplichtingen zoveel mogelijk te beperken. De focus ligt daarnaast op het in beeld brengen van mogelijkheden om de ervaren regeldruk bij bestaande transparantieverplichtingen te verminderen.

KPMG heeft voor dit onderzoek de volgende centrale vraagstelling gehanteerd:

Hoe kan de regeldruk bij bestaande transparantieverplichtingen worden verminderd en hoe kan de kennis hierover worden gebruikt om onnodige regeldruk bij het in leven roepen van transparantieverplichtingen te voorkomen?

Reikwijdte en aanpak

Het onderzoek heeft zich gericht op de term ‘ervaren regeldruk’. Dit kan betrekking hebben op zowel administratieve lasten / toezichtslasten als (inhoudelijke) nalevingskosten en irritaties. Daarbij heeft het onderzoek zich gericht op de ervaren regeldruk van transparantieverplichtingen die zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. Dit onderzoek heeft niet tot doel om de effectiviteit van de onderzochte verplichtingen te beoordelen. Het is hierbij van belang te vermelden dat de in dit onderzoek in kaart gebrachte ervaren regeldruk altijd in relatie moet worden gezien met het maatschappelijke belang van deze verplichtingen.

Na een verkennend vooronderzoek is in overleg met Actal een selectie gemaakt van 14 bestaande transparantieverplichtingen in zes sectoren (verzekeraars, zorgverzekeraars, pensioenuitvoeringsorganisaties, levensmiddelenproducenten, ziekenhuizen en fysiotherapeuten). De bevindingen uit dit onderzoek zijn gebaseerd op de ervaringen van de verschillende doelgroepen met deze 14 transparantieverplichtingen. Daarbij hebben wij gebruik gemaakt van deskresearch en van interviews met brancheverenigingen, dossierhouders van departementen en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven. Ons onderzoek heeft geresulteerd in onderstaande conclusies en aanbevelingen. Deze conclusies en aanbevelingen zijn gevalideerd tijdens een bijeenkomst met de klankbordgroep.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Conclusies onderzoek

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de 14 verplichtingen die zijn onderzocht in het onderzoek, waarbij de doelen, instrumenten en de ervaren regeldruk voor elke verplichting zijn weergegeven. Uit dit onderzoek komt het beeld naar voren dat de verplichtingen veelal vier verschillende doelen kennen:

- 1 Informeren (verstrekken van inhoudelijk zelfde informatie). Dit doel richt zich op het verstrekken van volledige en juiste informatie aan burgers/consumenten.
- 2 Uniformeren (verstrekken van informatie in dezelfde vorm). Dit doel richt zich op het presenteren/aanbieden van de informatie op een uniforme wijze, bijvoorbeeld door middel van gestandaardiseerde formats en templates.
- 3 Beschermen. Dit doel richt zich op het beschermen van burgers door middel van kwaliteitsbewaking of het verstrekken van bepaalde informatie waardoor burgers goed geïnformeerde keuzes kunnen maken.
- 4 Activeren. Dit doel richt zich op het realiseren van concrete acties van burgers.

De classificatie van de ervaren regeldruk is in de tabel met een kleurcodering aangegeven. Bij groen gaven respondenten aan dat de ervaren regeldruk relatief beperkt is. Bij oranje wordt door betrokkenen de nodige regeldruk ervaren en bij rood geven betrokkenen aan veel regeldruk te ervaren. Het is hierbij van belang te noemen dat het aannemelijk is dat verplichtingen tot relatief meer ervaren regeldruk leiden bij kleinere bedrijven omdat de impact van een verplichting dan relatief groter is.

			Website	Rechtstreeks digitaal	Rechtstreeks hard-copy	Online portal/register	Op product
Sector	Case	Doel					
Verzekeraars	Reclame-uiting	Informeren					
		Beschermen					
	Financiële bijsluiter	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					
	Dienstverleningsdocument	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					
Pensioenuitvoeringsorganisaties	Pensioen1-2-3	Informeren					
		Uniformeren					
		Activeren					
	Uniform Pensioen Overzicht (UPO)	Informeren					
		Uniformeren					
		Activeren					
	Mijnpensioenoverzicht .nl	Informeren					
		Uniformeren					

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

		Activeren					
Zorgverzeke- raars	Premie(grondslag)	Informeren					
	Polisvoorwaarden	Informeren					
	Gecontracteerd zorgaanbod	Informeren					
Levensmiddelen producenten	Ingrediënten	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					
	Voedingswaarde	Informeren					
		Uniformeren					
	Land van herkomst	Informeren					
		Uniformeren					
Ziekenhuizen	Kwaliteitsindicatoren	Informeren					
		Uniformeren					
Fysiothera- peuten	BIG registratie	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					

De regeldruk die bij de 14 onderzochte verplichtingen ervaren wordt verschilt per sector. In het kader van dit onderzoek zijn verschillende analyses uitgevoerd om de aspecten die van invloed zijn op de omvang van de ervaren regeldruk in kaart te brengen. Op basis van dit onderzoek zijn de volgende conclusies te trekken:

- de achterliggende doelstellingen van de regelgeving zijn niet van invloed op de omvang van de ervaren regeldruk;
- de concrete doelen van de transparantieverplichtingen zijn in veel gevallen zeer algemeen beschreven, dit zorgt bij de doelgroep voor onduidelijkheid over het bereiken van de doelstelling;
- het hard-copy verstrekken van informatie zorgt altijd voor meer ervaren regeldruk dan het digitaal verstrekken van dezelfde informatie. De keuze voor andere instrumenten is niet van invloed op de omvang van de ervaren regeldruk;
- bij de keuze voor een instrument is nauwelijks aandacht voor de mogelijke inzet van alternatieve instrumenten, het effect voor de doelgroep en de proportionaliteit van het instrument;
- de omvang van de ervaren regeldruk wordt voornamelijk beïnvloed door de inhoudelijke invulling van de verplichting:

Afstand tot reguliere werkzaamheden

Naarmate de gevraagde informatie reeds beter binnen de organisatie voorhanden is (als gevolg van de eigen bedrijfsvoering / inrichting primaire processen), neemt de ervaren regeldruk af.

Frequentie

Een verplichting die een terugkerende investering vraagt of wijzigingen met zich meebrengt, leidt tot meer ervaren regeldruk en andersom.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Omvang

Bedrijven ervaren meer regeldruk wanneer de verplichting voor relatief veel verschillende producten geldt en andersom.

Timing

Verplichtingen waaraan moet worden voldaan die niet aansluiten op interne processen van bedrijven leiden tot meer ervaren regeldruk en andersom.

Afhankelijkheid

Wanneer bedrijven afhankelijk zijn van derden bij het voldoen aan de verplichting, neemt de ervaren regeldruk toe.

Ondanks de aanwezigheid van bijvoorbeeld het Integraal Afwegingskader (IAK) zijn bovenstaande conclusies (het algemeen formuleren van het doel, het beperkt overwegen van alternatieven en de proportionaliteit van de maatregel) van toepassing bij vrijwel alle in dit onderzoek onderzochte verplichtingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is de positieve connotatie van het begrip 'transparantie'. Dit zorgt bij de verschillende doelgroepen echter voor vragen over de effectiviteit en proportionaliteit van de verplichting, omdat zij bijvoorbeeld bekend zijn met de (beperkte) bezoekersaantallen van de online registers of signalen over het gebruik van de UPO ontvangen.

Aanbevelingen

De aanbevelingen die uit dit onderzoek naar voren komen richten zich specifiek op de mogelijkheden om de ervaren regeldruk bij nieuwe transparantieverplichtingen te kunnen beperken.

Uit dit onderzoek komen de volgende aanbevelingen voor beleidsmakers naar voren:

- Laat bij het opstellen van transparantieverplichting informatie die reeds binnen de primaire processen van een organisatie beschikbaar is leidend zijn.
- Kies bij het uitwerken van de transparantieverplichting voor de laagst mogelijke frequentie om het gewenste doel van de verplichting te realiseren.
- Wees bij het opstellen van een transparantieverplichting bewust van de praktische uitvoerbaarheid van de verplichting. Hierbij is het van belang om als beleidsmaker op voorhand voldoende bewust te zijn van de werkwijze van de doelgroep en de impact die de verplichting hier op heeft. Consulteer daarom waar mogelijk de doelgroep bij het opstellen van de verplichting. Houd hierbij ook rekening met afhankelijkheden tussen diegene die aan de verplichting moet voldoen en andere betrokkenen in de keten. Streef er daarbij naar om de ketenafhankelijkheid tijdens de uitvoering te beperken. Door bij het bepalen van de praktische uitvoerbaarheid kleine bedrijven in de doelgroep als norm te zien wordt voorkomen dat een verplichting voor een deel van de doelgroep buitenproportionele inspanningen vraagt.
- Houd bij de introductie van een nieuwe transparantieverplichting rekening met zowel de eenmalige veranderkosten als de structurele nalevingskosten die een verplichting met zich meebrengt. In dit kader is het verstandig om voor transparantieverplichtingen nadrukkelijker aan te sluiten op het systeem waarbij regelgeving door departementen vooraf wordt getoetst op administratieve lasten /

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

regeldruk. Wees hierbij bewust van de gevolgen van het verplicht schriftelijk verstrekken van informatie. Dit zorgt namelijk voor relatief veel ervaren regeldruk. Met deze wetenschap is het van belang dat beleidsmakers bij het opstellen van een transparantieverplichting deze optie (verplicht schriftelijk verstrekken) alleen toepassen als het gewenste doel niet ook met een ander instrument kan worden bereikt.

- Voorkom zoveel als mogelijk (jaarlijkse) wijzigingen in de invulling van de verplichting. Iedere wijziging in de invulling van de verplichting maakt dat organisaties extra tijd kwijt zijn met het doorvoeren van aanpassingen in hun bedrijfsvoering om aan de verplichting te kunnen blijven voldoen.
- Voorkom additionele regeldruk voor bedrijven door beleidsregels en de specifieke invulling daarvan tijdig vast te stellen en maak deze ruim voordat de regels daadwerkelijk in werking treden openbaar. Zorg voor voldoende implementatietijd voor organisaties om te kunnen voldoen aan de transparantieverplichting. Het begrip 'voldoende' verschilt per sector en hangt samen met de omvang van de verplichting. Houd hierbij waar mogelijk rekening met aanpassingscycli die organisaties doorlopen. Een mogelijkheid hierbij is het aansluiten op de systematiek van vaste verandermomenten.
- Overweeg de mogelijkheid om ruimte te geven aan brancheverenigingen om een deel van de uitwerking/invulling van de verplichting nader uit te werken in plaats van dit voor te schrijven in wet- en regelgeving. Dit zorgt mogelijk voor een andere invulling van de rol van de overheid, waarbij wet- en regelgeving meer faciliterend van aard is voor zelfregulering in sectoren.
- Zorg voor volledige en concrete vastlegging van de afwegingen die worden gemaakt bij het opstellen van de transparantieverplichtingen. Maak hierbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande kaders vanuit bijvoorbeeld het IAK. Om een gedegen afweging te maken gaat het hierbij allereerst om een concrete en volledige beschrijving van alle doelen die met de voorgenomen verplichting worden beoogd. Mede op basis hiervan is het mogelijk om te komen tot onderbouwde overwegingen bij de keuze voor het vastleggen van de verplichting in wet- en regelgeving. Daarnaast kan op basis van de beschreven doelen de overwegingen bij de keuze voor het instrument en eventuele alternatieven worden geduid. Met deze afwegingen is vervolgens beter te bepalen of de specifieke invulling van de verplichting de meest passende is.
- Zorg voor afwegingen waarbij de inspanningen/kosten om te voldoen aan de verplichtingen worden afgezet tegen de effectiviteit van deze regeling, waarbij ook rekening wordt gehouden met eventuele dubbelingen met andere verplichtingen. Om deze reden is het goed om niet alleen ex-ante maar ook ex-post evaluaties uit te voeren die ingaan op de proportionaliteit van de transparantieverplichting.
- Besteed extra aandacht aan de overwegingen om een transparantieverplichting in te voeren op het moment dat organisaties de gevraagde informatie reeds aan consumenten verstrekken. Het in dit geval opnemen van een dergelijke verplichting zorgt niet alleen voor regeldruk, maar resulteert voor de organisaties aanvullend vaak ook in extra toezichtlasten.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Bovenstaande aandachtspunten kunnen beleidsmakers helpen om de ervaren regeldruk bij nieuwe transparantieplichtingen te minimaliseren. Naast deze aandachtspunten zijn voor de 14 geanalyseerde transparantieplichtingen mogelijkheden geïdentificeerd om de ervaren regeldruk te verminderen. Deze mogelijkheden zijn in hoofdstuk 3 van dit rapport beschreven.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting		iii
1	Achtergrond en reikwijdte	11
1.1	Aanleiding	11
1.2	Doelstelling van de opdracht	11
1.3	Vraagstelling	12
1.4	Reikwijdte opdracht	13
1.5	Leeswijzer	13
2	Opzet onderzoek	15
2.1	Brede basis om te komen tot een selectie van de juiste cases	15
2.2	Een eenduidig analysekader om cases te vergelijken	15
2.3	Gehanteerde aanpak	17
2.3.1	Deskresearch	17
2.3.2	Interviews brancheorganisaties	17
2.3.3	Interviews verantwoordelijke dossierhouders	17
2.3.4	Interviews professionals, ondernemers en particuliere organisaties	18
2.3.5	Klankbordgroep	18
3	Transparantieverplichtingen in de praktijk	19
3.1	14 transparantieverplichtingen in zes sectoren staan centraal	19
3.2	Verzekeraars	20
3.3	Pensioenuitvoeringsorganisaties	23
3.4	Zorgverzekeraars	27
3.5	Levensmiddelenproducenten	29
3.6	Ziekenhuizen	34
3.7	Fysiotherapie	35
3.8	Tot slot	36
4	Case overstijgende bevindingen	38
4.1	Geen relatie tussen doel en omvang ervaren regeldruk	38
4.2	Hard copy verstrekken van informatie vergroot ervaren regeldruk	40
4.3	Inhoudelijke invulling verplichting bepaalt ervaren regeldruk	42
4.4	Tot slot	44
5	Conclusies en aanbevelingen	45
5.1	Conclusies	45
A	Bronnenlijst	48

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

<i>B</i>	<i>Deelnemers interviews en klankbordgroep</i>	50
<i>C</i>	<i>Overzicht cases</i>	51

1 Achtergrond en reikwijdte

1.1 Aanleiding

Als gevolg van een toenemende vraag naar transparantie is in de afgelopen jaren een sterke toename te zien in het aantal wettelijke transparantieverplichtingen opgelegd aan individuele bedrijven en particuliere organisaties. Dit heeft ertoe geleid dat Actal de afgelopen jaren steeds meer signalen heeft ontvangen, onder meer vanuit de zorg en vanuit de financiële sector, dat de regeldruk als gevolg van deze verplichtingen sterk zou zijn toegenomen.

Hoewel er geen strak omlijnde definitie van ‘transparantieverplichting’ bestaat, is er wel een aantal duidelijke kenmerken van transparantieverplichtingen vast te stellen:

- een transparantieverplichting moet inzicht bieden in de organisatie, werkwijze, producten, diensten en/of prestaties;
- het inzicht moet worden geboden aan burgers. Dit kan direct (informatie wordt dan direct door de organisatie verstrekt aan de burger, een bijsluiter bij een product is hier een voorbeeld van) of indirect (de informatie wordt opgeleverd aan een publieke of private instantie en bereikt via die weg de burger, bijvoorbeeld door middel van keurmerken);
- het geboden inzicht dient een specifiek doel, zoals bijvoorbeeld het beschermen of informeren van consumenten. Er is daarbij een variatie aan instrumenten die de overheid voorschrijft aan bedrijven en organisaties om deze doelen bereiken.

De signalen die Actal heeft ontvangen duiden erop dat transparantieverplichtingen tot veel (onnodige) bureaucratie, hoge nalevingskosten en administratieve lasten leiden. Hoewel de noodzaak en het belang van de transparantieverplichtingen in beginsel niet ter discussie worden gesteld¹, bestaan er zorgen over onder meer de omvang van de verplichting, de frequentie, het type informatie en de wijze waarop de informatie uit dataverzamelingen van het bedrijf moet worden ontsloten.

Naar aanleiding van deze klachten heeft Actal KPMG gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de regeldruk van transparantieverplichtingen voor ondernemers en particuliere organisaties. De focus hierbij ligt vooral op het in beeld brengen van de mogelijkheden om de regeldruk bij nieuwe transparantieverplichtingen zoveel mogelijk te beperken en waar mogelijk om de ervaren regeldruk bij bestaande transparantieverplichtingen te verminderen.

1.2 Doelstelling van de opdracht

De doelstelling van dit onderzoek is tweeledig. Allereerst heeft dit onderzoek tot doel om te komen tot aanbevelingen om bij (beleids)voornemens tot het opleggen van nieuwe transparantieverplichtingen de regeldruk te minimaliseren. Dit doen we op basis van ervaringen van de verschillende doelgroepen met bestaande transparantieverplichtingen. Dit onderzoek heeft daarom ook tot doel om knelpunten, belemmeringen en ervaren regeldruk bij het voldoen aan deze bestaande

¹ P. Frissen “Het geheim van de laatste staat. Kritiek van de transparantie” p. 63- 64 (2016)

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieplichtingen
KPMG Advisory N.V.

transparantieplichtingen in kaart te brengen en waar mogelijk te komen tot voorstellen om deze belemmeringen te verminderen dan wel weg te nemen.

Aan KPMG is gevraagd om door onderzoek inzicht te verschaffen in:

- de (omvang van de) ervaren regeldruk voor de bedrijven en organisaties bij het voldoen aan transparantieplichtingen;
- de (belangrijkste) ervaren knelpunten en belemmeringen voor de bedrijven en organisaties bij het voldoen aan transparantieplichtingen;
- mogelijkheden om de onnodige regeldruk bij introductie van nieuwe transparantieplichtingen te minimaliseren.

1.3 Vraagstelling

KPMG hanteert voor deze opdracht de volgende centrale vraagstelling:

Hoe kan de regeldruk bij bestaande transparantieplichtingen worden verminderd en hoe kan de kennis hierover worden gebruikt om onnodige regeldruk bij het in leven roepen van transparantieplichtingen te voorkomen?

Daarbij hanteren we de volgende deelvragen:

- 1 Wat zijn relevante en onderscheidende cases van wettelijke transparantieplichtingen die aan bedrijven zijn opgelegd?
- 2 Waarom is in de betreffende cases ervoor gekozen om de transparantieplichting via wet- en regelgeving te regelen?
- 3 Welke doelen worden nagestreefd met verschillende wettelijke transparantieplichtingen uit de cases?
- 4 Welke instrumenten worden in de cases gebruikt om de verschillende doelen van transparantieplichtingen te bereiken?
- 5 Welke regeldruk, knelpunten en belemmeringen ervaren bedrijven en organisaties bij het voldoen aan de transparantieplichtingen uit de cases?
- 6 Wat is per case de omvang van de regeldruk die met het onderzoek in beeld is gebracht?
- 7 Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan om de gesignaleerde regeldruk, knelpunten en belemmeringen te verminderen respectievelijk weg te nemen?
- 8 Wat is het effect van de aanbevelingen op de omvang van de gesignaleerde regeldruk die in het onderzoek in beeld is gebracht?
- 9 Wat zijn concrete aanbevelingen om onnodige regeldruk te voorkomen bij het voornemen tot nieuwe transparantieplichtingen?

1.4 Reikwijdte opdracht

- Dit onderzoek heeft zich gericht op de term ‘ervaren regeldruk’. Dit kan betrekking hebben op zowel administratieve lasten / toezichtslasten als (inhoudelijke) nalevingskosten en irritaties.
- Dit onderzoek heeft zich gericht op de ervaren regeldruk van transparantieverplichtingen die zijn vastgelegd in wet- en regelgeving. Hierbij staat het doel van de transparantieverplichting niet ter discussie. Daarnaast doen we geen uitspraken over de effectiviteit van de resultaten van de transparantieverplichting voor de doelgroep. In de gevoerde gesprekken zijn in een aantal gevallen wel signalen over de effectiviteit teruggekomen. Deze signalen zijn meegenomen in dit onderzoek.
- Dit onderzoek heeft zich gericht op transparantieverplichtingen die aan de burger/maatschappij zijn gericht. Dit betreft transparantieverplichtingen waarbij rechtstreeks informatie aan de burger wordt verstrekt, danwel waarbij via een overheidsinstantie deze informatie aan burgers wordt verstrekt.
- Dit onderzoek is gebaseerd op de inzichten uit de interviews voor de 14 onderzochte transparantieverplichtingen.
- Hoewel het aannemelijk is dat verplichtingen tot relatief meer ervaren regeldruk leiden bij kleinere bedrijven omdat de impact van een verplichting dan relatief groter is, heeft dit onderzoek niet tot doel gehad om het onderscheid ten aanzien van ervaren regeldruk tussen bedrijven van verschillende omvang te duiden.
- Waar het administratieve lasten of nalevingskosten betreft, hebben we deze waar mogelijk geraamd in tijd en/of euro's.
- We hebben de verbetervoorstellen geanalyseerd en gevalideerd met verschillende stakeholders, verenigd in een klankbordgroep.
- We hebben aangesloten bij de berekeningswijze van administratieve lasten volgens de handleiding Meten is Weten II. Daarbij ramen wij echter niet de administratieve lasten, maar het omvattender begrip ‘ervaren regeldruk’.
- Er is geen accountantscontrole toegepast op en derhalve geen accountantsverklaring afgegeven bij de in de rapportage opgenomen data.

Uit het bovenstaande blijkt de focus van het onderzoek op ervaren regeldruk als gevolg van wettelijk vastgelegde transparantieverplichtingen. Bij het uitvoeren van het onderzoek zijn wij ons ervan bewust dat, hoewel buiten scope, er meer bronnen van ervaren regeldruk voor bedrijven bestaan, en dat regeldruk als gevolg van transparantieverplichtingen hier slechts een onderdeel van is.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de opzet van het onderzoek. In dit hoofdstuk wordt specifiek ingegaan op de case selectie, het gebruikte analysekader en de gehanteerde aanpak van het onderzoek. Hierna volgt in hoofdstuk 3 een overzicht van de 14 transparantieverplichtingen waar het onderzoek zich op heeft gericht. Het hoofdstuk geeft per sector inzicht in de verplichtingen, de achtergrond hierbij, het doel en het

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

gekozen instrument. Het hoofdstuk vervolgt met een beknopte duiding van de door bedrijven en organisaties ervaren regeldruk en mogelijkheden om deze te verminderen. Hoofdstuk 4 beschrijft allereerst de nadere analyses die zijn uitgevoerd om de verschillen in ervaren regeldruk tussen en binnen sectoren te duiden. Het vervolg van het hoofdstuk beschrijft de overkoepelende bevindingen en aandachtspunten die dit heeft opgeleverd. Tot slot, geeft hoofdstuk 5 een overzicht van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen die dit onderzoek hebben opgeleverd.

2 Opzet onderzoek

Dit onderzoek heeft zich gericht op het in kaart brengen van de knelpunten, belemmeringen en ervaren regeldruk bij het voldoen aan transparantieverplichtingen. Daarnaast heeft het onderzoek zich gericht op het komen tot aanbevelingen om de regeldruk bij nieuwe transparantieverplichtingen te minimaliseren. Bij de opzet van het onderzoek is rekening gehouden met de wens van Actal om te leren van de ervaringen van verschillende sectoren. Om de cases goed met elkaar te kunnen vergelijken is een eenduidig analysekader gehanteerd. Beide aspecten worden hierna eerst nader toegelicht voor een beschrijving van de gehanteerde aanpak volgt.

2.1 Brede basis om te komen tot een selectie van de juiste cases

Onderdeel van dit onderzoek is om op basis van de ervaring van doelgroepen met transparantieverplichtingen in verschillende sectoren te komen tot generieke inzichten. Gelet op de verscheidenheid waarin transparantieverplichtingen voor kunnen komen was het van belang om bij de start van het onderzoek breed het net op te halen. Dat betekent dat we het onderzoek zijn gestart met het inventariseren van een zo groot mogelijke groslijst aan potentiële cases. Op deze wijze werd de kans verkleind dat op voorhand potentieel bruikbare cases buiten beschouwing werden gelaten. Om te komen tot deze groslijst is gebruik gemaakt van:

- Inzichten uit vooronderzoek Actal: Actal heeft zelf een (verkennend) vooronderzoek gedaan naar de omvang en reikwijdte rondom de transparantieverplichtingen ten behoeve van de opdrachtformulering. Uit dit vooronderzoek zijn diverse voorbeelden naar voren gekomen die interessant zijn voor dit onderzoek.
- Beleidsmakers: Ervaringen van beleidsmakers met het opstellen van beleid (specifiek transparantieverplichtingen) en de werking hiervan in praktijk biedt aanknopingspunten voor het vinden van potentiële cases.
- Ondernemers en particuliere organisaties: Signalen vanuit ondernemers en particuliere organisaties over merkbare regeldruk als gevolg van transparantieverplichtingen zijn relevant.
- De kennis en ervaring zoals die binnen KPMG beschikbaar is. Vanuit het brede netwerk en de dienstverlening in verschillende sectoren beschikken we over veel kennis van actuele ontwikkelingen in deze sectoren en mogelijk voor dit onderzoek interessante cases.

2.2 Een eenduidig analysekader om cases te vergelijken

Om te komen tot een gedegen, consistente en onderbouwde analyse hebben we tijdens het onderzoek gebruik gemaakt van een analysekader. Dit analysekader is gebruikt om inzicht te krijgen in de ervaren regeldruk bij de verschillende verplichtingen. De effectiviteit in relatie tot het maatschappelijke belang van de regelgeving zijn hierbij niet onderzocht. De volgende aspecten zijn van belang om de onderzoeksvragen te beantwoorden en zijn om die reden onderdeel van het analysekader:

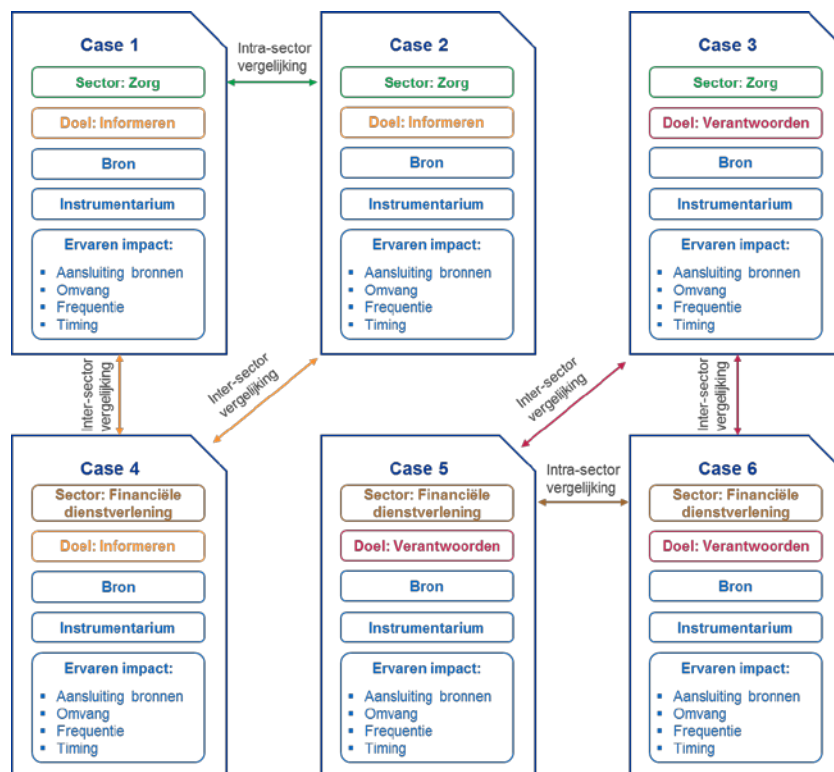
- **Sector:** voor welke sector geldt de transparantieverplichting?

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

- **Bron:** waar vindt de transparantieverplichting zijn oorsprong in de wet- en regelgeving?
- **Doel:** wat is het doel van de transparantieverplichting?
- **Instrumentarium:** op welke wijze is invulling gegeven aan de transparantieverplichting?
- **Ervaren impact:** welke regeldruk wordt door bedrijven ervaren? Met specifiek aandacht voor:
 - In welke mate sluit de transparantieverplichting aan op bestaande informatiebronnen?
 - Wat is de omvang van de inspanning om aan de transparantieverplichting te kunnen voldoen?
 - Wat is de frequentie van de transparantieverplichting?
 - Valt het opleveren van de transparantieverplichting in de tijd samen met piekmomenten in de reguliere bedrijfsvoering?

Op basis van dit analysekader is het mogelijk om de verschillende cases met elkaar te vergelijken. Op voorhand was hierbij het uitgangspunt dat het mogelijk moest zijn om de invulling van transparantieverplichtingen zowel binnen één sector als tussen sectoren met elkaar te kunnen vergelijken (zie onderstaande figuur).

Figuur 1. Overzicht analysekader en werking case vergelijking.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieplichtingen
KPMG Advisory N.V.

2.3 Gehanteerde aanpak

De wens van Actal om ervaringen van bedrijven met transparantieplichtingen in verschillende sectoren met elkaar te kunnen vergelijken heeft ervoor gezorgd dat in dit onderzoek brede betrokkenheid van verschillende stakeholders van belang was. Dit heeft de basis gevormd voor de gehanteerde aanpak en vormt daarmee het fundament voor de hierna beschreven deskresearch, interviews en validatie.

2.3.1 Deskresearch

Startpunt van het onderzoek vormde de deskresearch. In de deskresearch zijn de volgende documenten bestudeerd:

- Relevante wet- en regelgeving;
- Sectorregelingen;
- Richtlijnen vanuit betrokken organisaties (Nederlandse Zorgautoriteit, Autoriteit Financiële Markten);

De wettelijke verplichtingen en inhoudelijke invulling hiervan zijn op basis van deskresearch inzichtelijk gemaakt en hebben geresulteerd in nadere duiding van verschillende transparantieplichtingen. Deze inzichten hebben als toetsingskader gefungeerd voor de interviews met de brancheverenigingen, dossierhouders en de betrokken organisaties.

2.3.2 Interviews brancheorganisaties

In de eerste fase van het onderzoek is in overleg met Actal met zeven brancheorganisaties gesproken, zie bijlage B voor een overzicht van de gesprekspartners. Dit betrof brancheverenigingen in verschillende sectoren waarvan op basis van het deskresearch het beeld bestond dat in deze sectoren voor dit onderzoek relevante transparantieplichtingen voorkwamen. Deze gesprekken hadden tot doel om de ervaringen van brancheverenigingen met transparantieplichtingen mee te kunnen nemen bij het identificeren van potentiële cases.

2.3.3 Interviews verantwoordelijke dossierhouders

Om de regeldruk per case in kaart te brengen hebben we voortgebouwd op de informatie vanuit de deskresearch die reeds bij het selecteren van de cases is verzameld. Deze informatie heeft het vertrekpunt gevormd voor de uitwerking per case. Voor iedere case zijn vooraf door ons hypothesen opgesteld over de werking van transparantieplichtingen en de mogelijke regeldruk hierbij. Deze hypothesen hebben betrekking op de stappen die bedrijven en organisaties moeten zetten om aan de geselecteerde transparantieplichtingen te kunnen voldoen.

Deze hypothesen zijn vervolgens gevalideerd bij betrokken beleidsmakers (dossierhouders van de betrokken departementen). In totaal zijn zes interviews afgenomen bij beleidsmakers (één per sector). Deze gesprekken hadden tot doel om:

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieplichtingen
KPMG Advisory N.V.

1. inzicht te krijgen in de overwegingen van de overheid en het bijbehorende beleid met betrekking tot:
 - a. de aanleiding om de transparantieplichting in het leven te roepen;
 - b. het doel van de transparantieplichting;
 - c. het gekozen instrument;
 - d. eventuele alternatieven die overwogen zijn; en
 - e. de ratio achter de gekozen frequentie.
2. het proces dat ondernemers en particuliere organisaties moeten doorlopen aan te scherpen;
3. de bij het departement bekende knelpunten die bedrijven/organisaties ervaren met betrekking tot de specifieke transparantieplichting te inventariseren;
4. eventuele mogelijkheden om de ervaren regeldruk bij deze knelpunten te verminderen in beeld te brengen.

2.3.4 Interviews professionals, ondernemers en particuliere organisaties

Naast gesprekken met brancheorganisaties en dossierhouders hebben in totaal 18 interviews met professionals, bedrijven en organisaties plaats gevonden (zie de bijlage voor de gesprekspartners). Uitgangspunt hierbij was dat we voor iedere sector minimaal drie en liefst vier organisaties konden spreken (tenzij vanuit bestaand onderzoek de gewenste informatie voorhanden was). Deze gesprekken waren er op gericht om concretere invulling te geven aan de ervaringen vanuit de sector met betrekking tot:

- de wijze waarop bedrijven aan transparantieplichtingen moeten voldoen;
- de ervaren regeldruk die dit met zich meebrengt;
- eventuele mogelijkheden die bedrijven zien om deze regeldruk te verminderen.

Op het moment dat alle inzichten uit de verschillende interviews verwerkt waren en de conceptuitwerking van de cases beschikbaar was, is deze concept uitwerking van de cases (zoals opgenomen in de bijlage) ter validatie nog schriftelijk aan de gesprekspartners teruggekoppeld.

2.3.5 Klankbordgroep

De inzichten uit het onderzoek zijn getoetst met de klankbordgroep. De klankbordgroep bestond uit een afvaardiging van brancheverenigingen, beleidsmakers en Actal (bijlage B bevat een overzicht van de deelnemers). De inzichten zijn getoetst aan de hand van een conceptrapportage van dit onderzoek die aan de deelnemers is voorgelegd en met hen is besproken. Tijdens de bijeenkomst met de klankbordgroep hebben we de knelpunten en oorzaken van regeldruk bij de verschillende transparantieplichtingen gevalideerd. Bovenal hebben we doorgekeken naar de mogelijkheden om de regeldruk te verminderen bij het in het leven roepen van nieuwe transparantieplichtingen.

3 Transparantieverplichtingen in de praktijk

In dit onderzoek is gekeken naar 14 transparantieverplichtingen in zes sectoren. Dit hoofdstuk geeft per sector inzicht in de verplichtingen die zijn meegenomen in dit onderzoek, de achtergrond hierbij, het doel en het door beleidsmakers gekozen instrument. Hierna volgt een beknopte duiding van de door de doelgroep ervaren regeldruk en de mogelijkheden om deze ervaren regeldruk te verminderen. Een uitgebreide uitwerking van de verschillende cases is te vinden in bijlage C.

3.1 14 transparantieverplichtingen in zes sectoren staan centraal

Op basis van de gesprekken met de brancheverenigingen heeft een inventarisatie plaatsgevonden van mogelijke voor dit onderzoek geschikte voorbeelden van transparantieverplichtingen. Hieruit zijn potentiële cases naar voren gekomen in onder meer de luchtvaart, de bouw, bij pensioenfondsen, banken en in de levensmiddelenindustrie. De groslijst die dit opleverde is vervolgens in samenspraak met Actal teruggebracht, hierbij zijn de volgende overwegingen in acht genomen:

- Spreiding over sectoren, waarbij vanuit Actal de wens bestond om minimaal transparantieverplichtingen uit de financiële sector en de zorg te betrekken. In aanvulling hierop is bewust gekozen om ervaringen vanuit een andere invalshoek mee te nemen, om deze reden maakt de levensmiddelenindustrie onderdeel uit van dit onderzoek.
- Bij voorkeur meerdere transparantieverplichtingen per sector, zodat ook een vergelijking binnen een sector mogelijk is.
- Focus op transparantieverplichtingen gericht aan de burger en niet aan toezichthouders. Bij verschillende sectoren werd aangegeven dat bedrijven vooral te maken hebben met transparantieverplichtingen richting toezichthouders. Na overleg met Actal is besloten dat dit buiten de scope van dit onderzoek valt.
- Spreiding over verwachte doelen bij transparantieverplichtingen. Ten tijde van de caseselectie was de verwachting dat het doel van een transparantieverplichting zich vaak richt op informeren, beschermen of verantwoorden richting burgers. Bij de uitwerking van de cases zijn deze doelen per transparantieverplichting nader geduid op basis van de gesprekken met dossierhouders.
- Spreiding over gebruikte instrumenten. Ten tijde van de caseselectie is rekening gehouden met het 1) actief rechtstreeks informeren van burgers, 2) re-actief informeren van burgers (burgers kunnen bijvoorbeeld informatie op een website vinden) en 3) re-actief informeren van burger via overheid (bijvoorbeeld via een overheidsportal). Het aantal voorbeelden waarin informatie via een overheidsportal beschikbaar wordt gesteld is in de praktijk relatief beperkt. Om deze reden zijn alle in de inventarisatie bekende voorbeelden meegenomen in het onderzoek (BIG-register, kwaliteitsindicatoren ziekenhuizen en mijnpensioenoverzicht.nl).

Voorgaande heeft geresulteerd in een definitieve en met Actal afgestemde case-selectie van 14 verplichtingen in zes sectoren, zie onderstaande tabel.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Sector	Transparantieverplichting	Bron
1 Verzekeraars	Opstellen en verstrekken informatie (financiële) risico's, kosten en voorwaarden in reclame-uitingen	Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, artikel 52
2 Verzekeraars	Opstellen en verstrekken financiële bijsluiter	Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, artikel 65, lid 1
3 Verzekeraars	Opstellen en verstrekken dienstverleningsdocument (DVD)	Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, artikel 86f
4 Pensioenuitvoerings organisaties	Opstellen en verstrekken pensioeninformatie middels Pensioen1-2-3	Pensioenwet, artikel 21
5 Pensioenuitvoerings organisaties	Opstellen en verstrekken Uniform Pensioen Overzicht	Pensioenwet, artikel 48, lid 4
6 Pensioenuitvoerings organisaties	Opstellen en verstrekken pensioeninformatie pensioenregister	Pensioenwet, artikel 51
7 Zorgverzekeraars	Opstellen en verstrekken informatie premiegrondslag en aspecten die de premie beïnvloeden	Regeling TH/NR-007, artikel 6
8 Zorgverzekeraars	Informeren wijzigingen polisvoorwaarden	Regeling TH/NR-007, artikel 9
9 Zorgverzekeraars	Opstellen en verstrekken gecontracteerd zorgaanbod	Regeling TH/NR-007, artikel 14
10 Vervaardiging van voedingsmiddelen	Etiketteringsverplichting ingrediënten informatie	Verordening 1169/2011, artikelen 18 tot en met 22
11 Vervaardiging van voedingsmiddelen	Etiketteringsverplichting voedingswaarde informatie	Verordening 1169/2011, artikelen 29 tot en met 35
12 Vervaardiging van voedingsmiddelen	Etiketteringsverplichting land van herkomst	Verordening 1169/2011, artikel 26
13 Ziekenhuizen	Metten en verstrekken kwaliteitsinformatie	Zorgverzekeringswet, artikel 66d
14 Fysiotherapeuten	BIG registratie fysiotherapeuten	Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg

Het vervolg van dit hoofdstuk geeft per sector een beschrijving van de cases en de regeldruk die daarbij ervaren wordt. Tevens zijn mogelijkheden beschreven die de ervaren regeldruk kunnen verminderen. Deze mogelijkheden zijn opgesteld vanuit het perspectief om de ervaren regeldruk te kunnen verminderen. Al deze mogelijkheden vereisen een grondige afweging waarbij de impact van de maatregel tegen het met de verplichting te bereiken doel wordt afgezet. Een uitgebreide uitwerking van de cases is terug te vinden in bijlage C.

3.2 Verzekeraars

Verzekeraars zijn gehouden aan de wet- en regelgeving zoals die is opgenomen in onder meer de Wet financieel toezicht (Wft). Het deel van de Wft dat gaat over gedragstoezicht financiële ondernemingen is nader uitgewerkt in het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Besluit). Deze wet- en regelgeving is van toepassing op een breed scala aan financiële ondernemingen en instellingen. De mate waarin verschillende artikelen uit het besluit van toepassing zijn hangt samen met de dienstverlening die een financiële onderneming aanbiedt. Verschillende verplichtingen uit het Besluit hebben betrekking op complexe producten of beleggingsproducten. Voorbeelden hiervan zijn levensverzekeringen of beleggingsverzekeringen. Verzekeraars die deze producten aanbieden hebben daardoor onder meer te maken met verplichtingen rondom reclame-uitingen, aanbieden van een financiële bijsluiter en het opstellen van een dienstverleningsdocument. Uit het gesprek met dossierhouders komt naar voren dat met het vastleggen van verplichtingen in wet- en regelgeving, het realiseren van de verschillende doelen van de verplichtingen uit het Besluit wordt nagestreefd. Zo kan met wet- en regelgeving worden afgedwongen dat iedere aanbieder van een complex financieel product informatie op een vergelijkbare wijze aanbiedt. Zo kunnen consumenten goed worden geïnformeerd. De mate waarin door beleidsmakers alternatieven zijn overwogen voor deze regelgeving komt uit de gesprekken, de wetgeving en de bijbehorende toelichting niet duidelijk naar voren.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Reclame-uitingen

Artikel 52 van het Besluit bepaalt dat indien een financiële onderneming in een reclame-uiting informatie verstrekt over een complex product, er informatie moet worden verstrekt over de belangrijkste (financiële) risico's. Dit artikel heeft voornamelijk tot doel om consumenten te beschermen tegen het maken van foutieve keuzes, gebaseerd op onjuiste of onvolledige informatie. Een tweede doel is het informeren van consumenten. Hierbij moeten verzekeraars gebruik maken van een vastgestelde risico-indicator welke verschilt naar gelang het medium dat gebruikt wordt voor de reclame-uiting. Uit de gevoerde gesprekken, wetgeving en de bijbehorende toelichting komt de achtergrond van het gekozen instrument niet duidelijk naar voren. Hoewel het gebruik van risico-indicatoren wordt beschreven en toegelicht, blijkt niet of er alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

Verzekeraars geven aan dat de regeldruk die artikel 52 met zich meebrengt in de praktijk relatief beperkt is. Dit kent twee belangrijke redenen. Allereerst geven verzekeraars aan dat ze vrijwel geen reclame maken voor individuele producten. Daarbij geven verzekeraars aan dat het aantal complexe of beleggingsproducten waar deze verplichting op van toepassing is sinds 2006 sterk is gedaald. De verzekeraars met wie in het kader van dit onderzoek gesproken is bieden momenteel nog slechts een beperkt aantal van dit type producten aan. Waar wel reclame wordt gemaakt voor een individueel product dat valt onder de verplichting zijn er vastgestelde risico-indicatoren waar de verzekeraars op terug kunnen vallen.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit dit onderzoek zijn geen mogelijkheden naar voren gekomen om de ervaren regeldruk bij deze verplichting te verminderen.

Financiële bijsluiter

Artikel 65, lid 1 van het Besluit bepaalt dat een aanbieder van een complex product voor dat product een financiële bijsluiter opstelt. Deze financiële bijsluiter heeft tot doel om consumenten op een eenvoudige en toegankelijke wijze te informeren door inzicht te bieden in de belangrijke kenmerken en risico's van complexe financiële producten. Daarbij dient het consumenten de mogelijkheid te bieden deze producten met elkaar te vergelijken. Een tweede doel van het artikel is het beschermen van consumenten. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt niet duidelijk naar voren of, en zo ja, welke alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

Verzekeraars geven aan dat de regeldruk die zij ervaren bij het opstellen van een financiële bijsluiter beperkt is. Een belangrijke reden hiervoor is dat de frequentie waarmee ze een bijsluiter moeten opstellen of aanpassen laag is (jaarlijks). Daarnaast geven ze aan dat de inspanning die dit vergt op dat moment ook relatief beperkt is. De AFM biedt de mogelijkheid om financiële bijsluiters te genereren via de FB-generator. De FB-generator is een hulpmiddel waarmee in ongeveer 30 minuten een financiële

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

bijsluiter kan worden opgesteld. Gebruikers dienen daartoe de benodigde informatie in standaard velden in te vullen. Standaardisering in de FB-generator beperkt wel de mogelijkheden om toelichting te geven. Ook geven verzekeraars aan dat niet alle typen producten die zij aanbieden volledig binnen het format van de tool passen. Het verzamelen van de informatie om in te voeren in de FB-generator, het afstemmen hierover en het beschikbaar stellen van de bijsluiter vergt maximaal 8 uur per product.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Door de beperkte invulmogelijkheden van de FB-generator te verruimen en deze beter te laten aansluiten op producten van verzekeraars, kan de door verzekeraars ervaren regeldruk worden verminderd. Verzekeraars zullen dan immers minder tijd kwijt zijn aan het opstellen van additionele toelichtingen. De FB-generator is een instrument van de AFM en de AFM is derhalve ook verantwoordelijk voor het beheer van dit instrument. Met het opstellen van een nadere regel kan de AFM invulling geven aan het de bovengenoemde mogelijkheid tot vermindering van de regeldruk.

Dienstverleningsdocument

Artikel 86f van het Besluit bepaalt dat een financiële dienstverlener voorafgaand aan een financiële dienst inzake een financieel product, een dienstverleningsdocument (DVD) verstrekt. Het DVD geeft inzicht in onder andere het type dienstverlening (advies, bemiddeling) en de gemiddelde beloning van de adviseur. Het DVD heeft tot doel om consumenten te informeren en te beschermen, zodat zij op basis van de beschikbare informatie een onderbouwde keuze kunnen maken. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt. Verzekeraars moeten het DVD verstrekken op de website van de verzekeraar en rechtstreeks aan de consument. Ook voor deze verplichting geldt dat uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten niet duidelijk naar voren komt of, en zo ja, welke alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

Verzekeraars geven aan veel regeldruk te ervaren als gevolg van de verplichting om een DVD te verstrekken. Het genereren van een DVD kan net als bij de financiële bijsluiter via een generator van de AFM. Ook hier geldt dat als gevolg van standaardisering in de tool, de mogelijkheden om toelichting te geven beperkt zijn. Op het moment dat de benodigde informatie beschikbaar is, dan vergt het genereren van een DVD maximaal een half uur per product. De regeldruk die verzekeraars ervaren komt met name voort uit het verkrijgen van de benodigde informatie voor in het DVD. In het DVD moet onder meer informatie over de advies- en distributiekosten worden opgenomen. Deze kosten dienen gebaseerd te zijn op een door de accountant goedgekeurde berekening met een kostprijsmodel (artikel 86g BGFO wft). Indien een verzekeraar nog niet over een kostprijsmodel beschikt dat dit onderscheid kan maken, moet dit model worden opgesteld. Verzekeraars dienen dit kostprijsmodel vervolgens jaarlijks te actualiseren. Naast de inzet van de eigen medewerkers ("honderden uren per jaar"), ervaren verzekeraars regeldruk als gevolg van de kosten van de externe accountant die de kostprijsmodellen per product moet goedkeuren.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit dit onderzoek komen twee mogelijkheden naar voren om de door verzekeraars ervaren regeldruk als gevolg van artikel 86f van de BGFO Wft, te verminderen. Verzekeraars geven, net als bij de case over de financiële bijsluiter, aan dat door de beperkte invulmogelijkheden van de generator te verruimen en deze beter te laten aansluiten op (nieuwe) producten, zij minder tijd kwijt zullen zijn met het opstellen van additionele toelichtingen.

Een tweede mogelijkheid om de ervaren regeldruk te verminderen is het (gedeeltelijk) schrappen van de verplichte accountantsverklaring op het kostprijsmodel. Dit kan door bijvoorbeeld niet jaarlijks maar periodiek of steekproefsgewijs om een verklaring te vragen. De verplichting om het kostprijsmodel te laten goedkeuren door een accountant is vastgelegd in artikel 86g van het Besluit. In het Besluit is ook vastgelegd dat de AFM bevoegd is tot het stellen van nadere regels ten aanzien van de verplicht te verstrekken informatie en de wijze van verstrekking. Met het opstellen van een dergelijke nadere regel kan de AFM invulling geven aan de bovengenoemde mogelijkheid tot vermindering van de regeldruk.

3.3 Pensioenuitvoeringsorganisaties

In het Nederlandse pensioenstelsel is een belangrijke rol weggelegd voor pensioenuitvoeringsorganisaties. Pensioenuitvoeringsorganisaties verrichten werkzaamheden voor pensioenfondsen en/of verzekeraars waar pensioen wordt opgebouwd door werknemer en/of werkgever. Daarnaast keren ze na pensionering het pensioen uit. Pensioenuitvoeringsorganisaties hebben, waar het transparantieverplichtingen betreft, te maken met de verplichtingen vanuit de Pensioenwet. Zo verplicht de Pensioenwet pensioenuitvoeringsorganisaties onder meer om informatie aan te leveren aan het Pensioenregister, om een uniform pensioen overzicht (UPO) te verstrekken en om informatie te verstrekken volgens Pensioen 1-2-3. Om te waarborgen dat deze informatie op een correcte, begrijpelijke en uniforme wijze wordt verstrekt zijn deze verplichtingen opgenomen in wet- en regelgeving. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt het beeld naar voren dat geen alternatieven zijn overwogen voor het opnemen van deze verplichtingen in wet- en regelgeving.

Pensioen 1-2-3

De Pensioenwet is per 1 juli 2015 gewijzigd door de Wet Pensioencommunicatie. Een onderdeel van deze wijziging is de introductie Pensioen 1-2-3. Pensioen 1-2-3 bestaat uit drie lagen waarin veelal via vastgestelde formats informatie beschikbaar komt. In laag 1 (deze vervangt vanaf 1 juli 2016 de startbrief) staan de belangrijkste elementen van de pensioenregeling, de lezer kan vervolgens zelf bepalen of hij/zij meer wil weten en hiervoor doorklikken naar de informatie op laag 2 en laag 3. Pensioen 1-2-3 heeft tot doel om burgers op een uniforme wijze te informeren en om ze te activeren. Met Pensioen 1-2-3 wordt aangesloten op de algemene eisen aan pensioencommunicatie, zoals deze zijn beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wet Pensioencommunicatie. Deze eisen richten zich onder andere op het duidelijk en begrijpelijk verstrekken van informatie. Daarnaast wordt met het gelaagde karakter van Pensioen 1-2-3 ingespeeld op de uitkomsten van het evaluatieonderzoek ten aanzien

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

van de Pensioenwet. Uit deze evaluatie kwam naar voren dat deelnemers de pensioeninformatie te uitgebreid en onvoldoende duidelijk vonden. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt niet duidelijk naar voren of, en zo ja, welke alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

Pensioen 1-2-3 is pas recent ontwikkeld en geïmplementeerd door de pensioen-uitvoeringsorganisaties. Dit maakt dat op dit moment de structurele lasten van de verplichting nog onduidelijk zijn. Bij de invoering van pensioen 1-2-3 zijn de meeste kosten voor pensioenuitvoeringsorganisaties gaan zitten in het aanpassen van de verschillende communicatie-uitingen (opstellen en in juiste formats beschikbaar stellen van informatie). Aangezien pensioenuitvoeringsorganisaties vaak meerdere pensioenfondsen ondersteunen dienen ze deze inspanning voor ieder pensioenfonds afzonderlijk uit te voeren. De gemiddelde inspanning per pensioenfonds varieert hierdoor van 150 tot 1.000 uur. Deze bandbreedte is mogelijk het gevolg van het feit dat individuele pensioenuitvoerders meer hebben gedaan dan wellicht nodig was, dat sommige uitvoerders mogelijk al een deel van de informatie beschikbaar hadden of dat uitvoerders tegelijkertijd aanvullende (interne) wijzigingen hebben doorgevoerd. Uit de gevoerde gesprekken komt het beeld naar voren dat pensioenuitvoeringsorganisaties de implementatietijd voor deze verplichting als kort ervaren. Hierdoor geven zij aan extra kosten te hebben gemaakt voor de inzet van extra personeel.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

De ervaren regeldruk als gevolg van Pensioen1-2-3 kan worden verminderd door pensioenuitvoeringsorganisaties mogelijk meer implementatietijd te geven wanneer wijzigingen worden doorgevoerd. Dit maakt het voor organisaties beter mogelijk om wijzigingen binnen de bestaande capaciteit van de organisatie door te voeren, zodat extra kosten voor de inhuur van personeel kan worden voorkomen.

Uniform pensioen overzicht

Artikel 48 van de Pensioenwet bepaalt dat pensioenuitvoeringsorganisaties deelnemers en pensioengerechtigden periodiek informeren over de persoonlijke stand van het opgebouwde pensioen bij één pensioenuitvoeringsorganisatie. Dit moeten ze doen met een Uniform Pensioen Overzicht (UPO). Belangrijkste doel hierbij is om burgers periodiek op een uniforme wijze te informeren over de stand van het opgebouwde pensioen en om burgers te activeren/bewust te maken van het eigen pensioen. De vergelijkbaarheid en optelbaarheid van verschillende UPO's is hierbij van belang. Pensioenuitvoeringsorganisaties stellen voor iedere deelnemer een UPO op via een vast format. Dit UPO dienen zij rechtstreeks aan de deelnemers te verstrekken. Dit gebeurt tot op heden nog veelal schriftelijk. Digitaal verstrekken van de UPO mag ook, mits een deelnemer hier geen bezwaar tegen aantekent. Pensioenuitvoeringsorganisaties zijn momenteel nog veelal bezig om dit voor te leggen en zijn in afwachting van reacties. Uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wet Pensioencommunicatie blijkt dat bij het invullen van deze verplichting rekening is gehouden met de uitkomsten van het rapport 'Pensioen in duidelijke taal'. Zo is specifiek de rol van het UPO overwogen. Het UPO wordt gezien als een jaarlijkse verantwoording van de pensioenopbouw. Daarmee heeft het bewust een andere rol dan het pensioenregister waar deelnemers een indicatie van het totale te verwachten pensioen krijgen. In de memorie van toelichting staat dat is

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

overwogen om het pensioenregister deze rol van het UPO te laten overnemen omdat het wenselijk kan zijn één communicatiekanaal te hanteren. Aangezien het register nog niet zo ver is ontwikkeld dat zij actief (schriftelijk) informatie kan verstrekken is hier (nog) niet voor gekozen. Verder komt hieruit naar voren dat vanwege de hoge kosten van het verzenden van UPO's de termijn van verzending voor gewezen deelnemers en gewezen partners op vijf jaar is vastgesteld. Op basis van de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten is niet duidelijk welke overwegingen ten grondslag liggen aan het jaarlijks verstrekken van de UPO aan actieve deelnemers.

Ervaren regeldruk

De omvang van de regeldruk die pensioenuitvoeringsorganisaties ervaren varieert, omdat deze sterk samenhangt met het aantal, en de omvang van de pensioenfondsen die de pensioenuitvoeringsorganisaties bedient. Pensioenuitvoeringsorganisaties geven aan dat de informatie die nodig is om de UPO's op te stellen standaard voorhanden is, omdat deze goed aansluit bij de informatie die pensioenuitvoeringsorganisaties zelf ook nodig hebben. Regeldruk wordt vooral ervaren door het verstrekken van de informatie in het gewenste UPO format. Veel pensioenuitvoeringsorganisaties zijn jaarlijks tijd kwijt aan het aanpassen van de formats en het verwerken van deze aanpassingen in ICT omgevingen. De afgelopen jaren hebben jaarlijks wijzigingen ten aanzien van het format plaatsgevonden. Het doorvoeren van deze wijzigingen vergt jaarlijks capaciteit (variërend van 1.500 tot meer dan 6.000 uur per jaar). Hierbij geven pensioenuitvoeringsorganisaties aan dat UPO-modellen pas in een relatief laat stadium definitief beschikbaar komen. Pensioenuitvoeringsorganisaties maken daarom eerst gebruik van concept-modellen waardoor het voor kan komen dat eerdere aanpassingen alsnog komen te vervallen. Dit zorgt voor onnodige extra kosten.

De meeste pensioenuitvoeringsorganisaties bedienen meerdere pensioenfondsen. De huidige UPO-modellen geven vrijheid om een klein onderdeel pensioenfonds specifiek in te vullen. Afstemming hierover vergt extra tijd voor de pensioenuitvoeringsorganisaties.

Los van de personele kosten zijn de kosten voor drukken en verzenden ongeveer €0,75 tot €1,50 per UPO. De verwachting is door pensioenuitvoeringsorganisaties uitgesproken dat digitaal verstrekken van het UPO de verzend- en drukkosten met 80% kan terugbrengen.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Door de UPO modellen een aantal jaren ongewijzigd te laten is de verwachting dat de ervaren regeldruk voor pensioenuitvoeringsorganisaties afneemt. De regeldruk kan daarbij verder worden verminderd door voor voldoende implementatietijd te zorgen wanneer er toch wijzigingen worden doorgevoerd. De regeldruk kan tevens worden verminderd door de normen voor vormgeving die door beleidsmakers zijn open gelaten, nader te specificeren in een verplichting zodat pensioenuitvoeringsorganisaties kunnen volstaan met één ontwerp voor elk van de fondsen die ze bedienen.

Op dit moment is onduidelijk in welke mate het jaarlijks verstrekken van een UPO aan actieve deelnemers bijdraagt aan de bereiken van de doelstellingen van de regelgeving. Het verlagen van de frequentie van de verplichting om jaarlijks een UPO aan actieve deelnemers te verstrekken kan bijdragen aan het verminderen van de ervaren regeldruk.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Pensioenregister

Artikel 51 van de Pensioenwet bepaalt dat pensioenuitvoeringsorganisaties deelnemers een totaaloverzicht bieden van alle pensioenaanspraken en pensioenrechten (inclusief oudedomspensioen op grond van de Algemene Ouderdomswet). Dit doen ze via het pensioenregister. Het doel van het pensioenregister is om op een duidelijke en begrijpelijke wijze burgers in de gelegenheid te stellen om gegevens over zijn pensioenaanspraken en pensioenrechten te raadplegen en op basis hiervan actie te ondernemen. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt. De vergelijkbaarheid en optelbaarheid van verschillende pensioenaanspraken is hierbij van belang. Het pensioenregister heeft verder tot doel inzicht te geven in de hoogte van het te bereiken pensioen, de keuzes ten aanzien van het pensioen, waaronder de mogelijkheid tot omzetting in een variabele uitkering, en de gevolgen van deze keuzes en van belangrijke gebeurtenissen op het pensioen. Het pensioenregister is te bezoeken via www.mijnpensioenoverzicht.nl. De keuze om de beoogde informatie digitaal en via een website beschikbaar te stellen maakt dat informatie eenvoudig up to date kan worden gehouden en maakt het voor deelnemers mogelijk om de informatie op afstand te raadplegen. Hiermee sluit het de verplichting aan op een van de hoofdelementen van de wet Pensioencommunicatie, meer mogelijkheden bieden tot digitale verstrekking en aanbidding van pensioeninformatie. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt het beeld naar voren dat geen alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

De regeldruk die pensioenuitvoeringsorganisaties ervaren door de invoering van het pensioenregister is het gevolg van gemaakte kosten voor aanpassingen aan de ICT-omgeving om de koppeling met het pensioenregister te leggen (kosten variëren van ongeveer EUR 0,5 tot EUR 1 miljoen per uitvoerder). Daarnaast geven pensioenuitvoeringsorganisaties aan dat veel tijd zit in het op een juiste wijze beschikbaar hebben van de data. Pensioenuitvoeringsorganisaties moeten aanvullende analyses uitvoeren op de beschikbare data om te zorgen dat deze voldoet aan de eisen vanuit het pensioenregister (bijvoorbeeld rondom scenario's over levensgebeurtenissen). Deze berekeningen vinden jaarlijks opnieuw plaats, of vaker indien er wijzigingen zijn in de regeling of in het pensioenstelsel. De extra capaciteit die dit vraagt verschilt per uitvoerder en varieert van minimaal twee tot zes fte. Om de (real-time) koppeling tussen pensioenuitvoeringsorganisaties en het pensioenregister in stand te houden maken de pensioenuitvoeringsorganisaties extra beheer- en onderhoudskosten.

Pensioenuitvoeringsorganisaties geven aan dat voor hen niet altijd duidelijk is of, en in welke mate deze verplichting bijdraagt aan het te bereiken doel, wat de toegevoegde waarde van de verplichting is en of de te maken kosten hiervoor in verhouding staan. Deze onduidelijkheid is te classificeren als ervaren regeldruk.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

De ervaren regeldruk als gevolg van deze verplichting kan worden verminderd door bij uitbreidingen van de verplichting in de toekomst vooraf expliciet de afweging te maken of de extra kosten die dit met zich meebrengt in verhouding staan tot het te bereiken doel.

3.4 Zorgverzekeraars

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) is vanuit de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), bevoegd tot het stellen van regels op het gebied van transparantie van ziektekostenverzekeraars aan consumenten. Recentelijk heeft de NZa de nadere regel TH / NR-007 in het leven geroepen (een vervolg op eerdere regelgeving). Deze regeling beschrijft welke informatie ziektekostenverzekeraars ten minste aan consumenten moeten verstrekken, zodat de informatie doeltreffend en juist is, en bijdraagt aan de inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid van de aangeboden producten en diensten. Ten tweede heeft deze regeling tot doel om de eenvormige invulling van procedures van ziektekostenverzekeraars te stimuleren, opdat verzekerden op gelijke wijze toegang kunnen hebben tot de verzekering. Zo verplicht deze nadere regel zorgverzekeraars onder andere tot het verstrekken van informatie met betrekking tot de premiegrondslag, het gecontracteerde zorgaanbod en wijzigingen in de polisvoorwaarden.

Bovenop de regeldruk die zorgverzekeraars ervaren door aan deze verplichtingen te moeten voldoen geven zorgverzekeraars aan regeldruk te ervaren als gevolg van de toezichtlasten die de verplichtingen met zich meebrengen. Zo moeten zorgverzekeraars in een uitvoeringsverslag jaarlijks verantwoording afleggen aan de NZa over de uitvoering van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast waren zorgverzekeraars de afgelopen jaren verplicht om met een self-assessment aan te geven in welke mate zij voldoen aan de verplichtingen om informatie aan consumenten te verstrekken. Één zorgverzekeraar geeft hierbij aan jaarlijks tussen de drie en vijf werkdagen nodig te hebben om te voldoen aan de toezichtlasten als gevolg van de beleidsregels van de NZa.

Zorgverzekeraars geven daarnaast aan veel regeldruk te ervaren als gevolg van artikel 30 van de nadere regel TH/NR-007. Dit artikel (geen onderdeel van de case-selectie) schrijft voor dat “polissen die binnen een verzekeringsconcern door verschillende risicodragers (zorgverzekeraars) worden aangeboden en (nagenoeg) gelijk zijn, door elk van de verzekeraars in een overzicht op de website wordt geplaatst”. Hier is in het kader van dit onderzoek niet nader op ingegaan.

Ten aanzien van de regeldruk als gevolg van verplichtingen die zijn opgenomen in de beleidsregel TH/NR-007 dient tot slot te worden opgemerkt dat de recent geïmplementeerde regeling TH/NR-007 niet als geheel nieuw moet worden bestempeld gezien de implementatie van de beleidsregel TH/NR-004 een jaar eerder. Regeling TH/NR-007 volgt TH/NR-004 op en kent grotendeels dezelfde artikelen. Hoewel het doel van TH/NR-007 expliciet is opgenomen, blijkt uit de regeling niet of er alternatieven voor wetgeving zijn overwogen. Ook uit andere bronnen komen dergelijke overwegingen niet naar voren.

Premiegrondslag

Artikel 6 van de regeling TH/NR-007 bepaalt dat zorgverzekeraars specifieke informatie vermelden over de premiegrondslag en aspecten die de premie beïnvloeden. Het gaat hierbij onder andere over de hoogte van de netto premie en eventuele kortingen en/of toeslagen. Het primaire doel van artikel 6 is om consumenten doeltreffend en juist te informeren en zo bij te dragen aan inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid van de aangeboden producten en diensten. Zorgverzekeraars zijn verplicht om de in artikel 6

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

genoemde informatie te vermelden op de website van de zorgverzekeraar en in de offerte. De verplichting om de informatie op de website te vermelden komt vanuit de overtuiging dat de website voor consumenten de primaire informatiebron is. De informatie dient daarnaast in de offerte te worden vermeld omdat langs deze weg op individueel niveau (bij elk afgenomen product wordt een offerte verstrekt) alle relevante informatie gezamenlijk kan worden verstrekt aan de consument. Op basis van het onderzoek is onduidelijk of er naast deze overwegingen nog alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

Zorgverzekeraars geven aan nauwelijks regeldruk te ervaren als gevolg van de verplichtingen die artikel 6 met zich meebrengt. Het hebben van een premie is van belang voor zorgverzekeraars om überhaupt een zorgverzekering te kunnen aanbieden. Het opnemen van de premiegrondslag, eventuele factoren die hierop van invloed zijn en de netto premie raken daarmee direct het primaire proces. Wel zijn vaak (kleine) aanpassingen aan ICT omgevingen nodig om de informatie op de website te krijgen. Zorgverzekeraars dienen deze informatie vervolgens jaarlijks te actualiseren.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit dit onderzoek komen geen mogelijkheden naar voren om specifiek de ervaren regeldruk als gevolg van artikel 6 te verminderen. Wel zorgt de introductie van artikel 6 in zijn algemeenheid voor vragen over de noodzaak om dit in wet- en regelgeving vast te leggen. In de toekomst kan een (vanuit ervaren regeldruk minder belastend) alternatief zijn om zorgverzekeraars ruimte te geven om een dergelijke verplichting als branche zelf nader uit te werken.

Wijzigingen

Artikel 9 van de regeling TH/NR-007 bepaalt dat dat een ziektekostenverzekeraar haar verzekerden tijdig informeert over wijzigingen in de polisvoorwaarden wanneer deze ten nadele van de verzekerden zijn. Net als artikel 6 heeft artikel 9 tot doel om consumenten doeltreffend en juist te informeren om zo bij te dragen aan inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid van de aangeboden producten en diensten. Ten aanzien van het gebruikte instrument voor deze regeling staat in TH/NR-007 dat het informeren 'schriftelijk, telefonisch en/of per e-mail' kan. Daarbij bepaalt artikel 9 dat de informatie op de website van de zorgverzekeraar en in het prolongatiepakket moet worden opgenomen. De verplichting om de informatie op de website te vermelden komt vanuit de overtuiging dat de website voor consumenten de primaire informatiebron is. Het actief schriftelijk, telefonisch of via mail informeren draagt ertoe bij dat de consument zich bewust is van wijzigingen. Wijzigingen die per 1 januari optreden dienen terug te komen in het prolongatiepakket. Een verzekerde ontvangt het prolongatiepakket, zodat hij/zij kan besluiten om ook het volgende jaar van de bestaande zorgverzekering onder de nieuwe voorwaarden gebruik te blijven maken. Uit de gevoerde gesprekken en bestudeerde documenten komt niet duidelijk naar voren of, en zo ja, welke alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

Ten aanzien van de regeldruk geven zorgverzekeraars aan dat (net bij als artikel 6) dit type informatie ook zonder de beleidsregel aan verzekerden zou worden verstrekt.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Daarbij kent het voldoen aan deze verplichting veel raakvlakken met de wijze waarop zorgverzekeraars reeds werken. De regeldruk wordt daarmee als relatief laag ervaren. Toch zijn alle verzekeraars die wij spraken jaarlijks gedurende meerdere weken, met meerdere medewerkers vanuit verschillende organisatieonderdelen, full time mee bezig om te zorgen dat de wijzigingen in de polisvoorwaarden op een overzichtelijke wijze bij de verzekerden terecht komen. Het deels fysiek verstrekken van deze informatie leidt daarbij tot hogere kosten.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

De door zorgverzekeraars ervaren regeldruk als gevolg van artikel 9 kan worden verminderd door de mogelijkheden te verruimen om de verplichte informatie digitaal te verstrekken aan consumenten. Zorgverzekeraars beschikken vaak over een 'mijn omgeving' of een 'service app'. Het gebruik van deze of andere digitale mogelijkheden zorgt naar verwachting voor een vermindering van de ervaren regeldruk in vergelijking met traditionele communicatiemogelijkheden zoals het schriftelijk informeren van consumenten.

Gecontracteerd zorgaanbod

Artikel 14 bepaalt dat een ziektekostenverzekeraar een overzicht van gecontracteerde zorgaanbieders opneemt op de website. Met dit overzicht kunnen consumenten zien met welke zorgaanbieders de verzekeraar een contract heeft afgesloten voor het betreffende jaar. Wederom heeft deze verplichting tot doel om consumenten doeltreffend en juist te informeren om zo bij te dragen aan inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid van de aangeboden producten en diensten. Om aan artikel 14 te voldoen moeten zorgverzekeraars voor 19 november het overzicht van gecontracteerde zorg op de website plaatsen. Na 19 november mogen nog wel nieuwe contracten worden toegevoegd, maar niet meer worden verwijderd. De verplichting om de informatie op de website te vermelden komt vanuit de overtuiging dat de website voor veel consumenten de primaire informatiebron is. Uit het onderzoek is niet duidelijk naar voren gekomen of alternatieven voor het plaatsen van een overzicht op de website zijn overwogen.

Ervaren regeldruk

De regeldruk die hierbij wordt ervaren is het gevolg van jaarlijkse investeringen om de informatie voor het overzicht te achterhalen en te actualiseren. Hierbij zijn medewerkers van verschillende afdelingen betrokken (Inkoop Risk en Compliance, Communicatie, Webbeheer). Daarnaast wordt regeldruk ervaren als gevolg van het ontwikkelen van speciale tooling om de gewenste content op de website van de verzekeraar te krijgen.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit dit onderzoek zijn geen mogelijkheden naar voren gekomen om de door zorgverzekeraars ervaren regeldruk bij het voldoen aan deze verplichting te verminderen.

3.5 Levensmiddelenproducenten

Levensmiddelenproducenten zijn middels de Verordening 1169/2011 verplicht tot het verstrekken van voedselinformatie aan consumenten. Deze verplichting richt zich onder

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

andere op het verstrekken van informatie ten aanzien van ingrediënten, voedingswaarde en het land van herkomst. De verwachting van zowel levensmiddelenproducenten als beleidsmakers is dat ook zonder de Verordening, informatie over de ingrediënten van het voedingsmiddel wordt opgenomen op de verpakking. Hierbij wordt genoemd dat klanten (afnemers) en consumenten dit (zullen) eisen en afdwingen. Wel wordt middels wet- en regelgeving gewaarborgd dat deze informatie op dezelfde wijze en volgens dezelfde standaarden wordt weergegeven. Dit komt de vergelijkbaarheid van informatie tussen producten ten goede.

Ingrediënten

Artikelen 18 tot en met 22 van de Verordening bevatten de etiketteringsverplichtingen ten aanzien van ingrediënten. Levensmiddelenproducenten zijn onder andere verplicht een lijst met ingrediënten met bijbehorend gewicht op te nemen. Het primaire doel hiervan is het beschermen van consumenten door de voedselveiligheid te waarborgen. Daarnaast hebben deze artikelen tot doel om consumenten te informeren over de ingrediënten die producten bevatten zodat consumenten geïnformeerde keuzes kunnen maken. De wijze van invulling van het gekozen instrument draagt bij aan het op uniforme wijze verstrekken van de informatie. De informatie, bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 moet rechtstreeks op de verpakking of op een daaraan bevestigd etiket worden aangebracht. Voor niet-voorverpakte levensmiddelen geldt de verplichting niet. Uit het onderzoek is gebleken dat verschillende alternatieve instrumenten zijn overwogen, waaronder het beschikbaar stellen van de informatie op een website. De informatie kan dan worden opgezocht door een QR code te scannen op het product met een smartphone. Omdat beleidsmakers het wenselijk achten dat het product en de bijbehorende informatie ongescheiden en fysiek beschikbaar is voor consumenten, is gekozen voor het huidige instrument.

Ervaren regeldruk

Uit de gesprekken met levensmiddelenproducenten komt naar voren dat zij relatief veel regeldruk ervaren om te borgen dat de juiste ingrediënten informatie op het etiket terecht komt. De ervaren regeldruk is het gevolg van de structurele activiteiten die nodig zijn om de juiste informatie op het etiket op te nemen en actueel te houden.

De structurele activiteiten bestaan uit het bij toeleveranciers nagaan welke ingrediënten zijn gebruikt in de grondstoffen die worden gebruikt en verwerkt tot eindproducten voor consumenten. Afhankelijk van de producent zijn de datasystemen van toeleveranciers gekoppeld aan de eigen databases. In andere gevallen is het nodig om de informatie van toeleveranciers handmatig in te voeren in de eigen database. In deze databases worden alle ingrediëntkenmerken van een product bijgehouden en van hieruit ontsloten om de juiste informatie op het etiket te krijgen. Onderdeel van de ingrediëntinformatie is de specifieke informatie over allergenen. De meeste producenten geven hierover aan dat ze hier vaak voorzichtig mee omgaan en soms wellicht sneller dan noodzakelijk per ingrediënt aangeven dat dit specifieke ingrediënt mogelijk sporen van een allergeen kan bevatten.

Producenten geven aan de meeste regeldruk te ervaren als de samenstelling van een product wijzigt. Het wijzigen van de productsamenstelling leidt tot relatief veel regeldruk omdat er veel verschillende afdelingen betrokken zijn (van inkoop tot marketing) om de

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

wijziging te implementeren en de aangepast informatie op het etiket te krijgen. Dit kunnen ook wijzigingen zijn in het gebruik van grondstoffen van een andere leverancier.

Naast het verzamelen en up to date houden van de benodigde informatie, ervaren veel producenten regeldruk bij de vereisten waaraan de informatieweergave moet voldoen. Levensmiddelenproducenten noemen de voorwaarden ten aanzien van lettertype en de lettergrootte als belangrijke oorzaken van regeldruk, omdat hier bijvoorbeeld specifieke printers voor nodig zijn. Ook het opnemen van de informatie in verschillende talen leidt tot regeldruk, omdat dit resulteert in onnodig grote verpakkingen.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit het onderzoek komt een aantal mogelijkheden naar voren om de ervaren regeldruk te verminderen. Bij al deze mogelijkheden dient vooraf wel nadrukkelijk aandacht te zijn voor het effect hiervan op de voedselveiligheid.

De regeldruk kan worden beperkt door de verplichting om de aanwezigheid van allergenen in een product te noemen aan te passen. Wanneer producenten op productniveau, éénmalig de aanwezigheid van allergenen mogen duiden, in plaats van het per ingrediënt opnemen, neemt de regeldruk voor producenten af. Dit betekent dat zij bij een product slechts één keer de allergenen informatie moeten vermelden in plaats van iedere keer dat zij een ingrediënt benoemen dat deze allergenen bevat.

Een andere mogelijkheid om de regeldruk te verminderen betreft het veranderen van de vereisten waaraan de informatieweergave moet voldoen. De regeldruk voor producenten kan worden verminderd wanneer (een deel van de) informatie digitaal, bijvoorbeeld door middel van een QR-code, beschikbaar mag worden gesteld voor consumenten. Met een QR-code kan onder andere met een smartphone een code op het product worden gescand waarmee automatisch een webadres wordt geopend op de telefoon. Informatie kan dan éénmalig worden geüpload en hoeft niet meer per product te worden geprint op een etiket. In het verleden is door beleidsmakers bewust gekozen om hiervan af te zien, omdat hierdoor het product en de informatie gescheiden worden aangeboden. Echter, wellicht dat gelet op de huidige technologische ontwikkelingen dit alsnog iets is om te overwegen.

Een derde mogelijkheid om de regeldruk als gevolg van deze verplichting te verminderen is het beter laten aansluiten van de implementatietijd van wijzigingen op de interne (productie)processen van bedrijven. Producenten geven aan sowieso eens per drie jaar of zelfs vaker verpakkingen en etiketten aan te passen. Wanneer wettelijk verplichte wijzigingen in de verplichting in deze aanpassingscycli kunnen worden meegenomen, kunnen extra kosten voor producenten worden voorkomen.

Voedingswaarde

De artikelen 29 tot en met 35 van de Verordening bevatten de etiketteringsverplichtingen ten aanzien van de voedingswaarde. Hiermee is het voor levensmiddelenproducenten verplicht om de energetische waarden en de hoeveelheden vetten, verzadigde vetzuren, koolhydraten, suikers, proteïne en zout op te nemen op het etiket. Het primaire doel van artikel 29 tot en met 35 van de verordening is het informeren van consumenten over de voedingswaarde van producten om hen te helpen een doordachte keuze te maken. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt. Ten aanzien van het gebruikte instrument gelden hier

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

dezelfde overwegingen als bij de verplichting om ingrediënt informatie op te nemen op het product. Door het product en de bijbehorende informatie ten aanzien van de voedingswaarde ongescheiden en fysiek aan te bieden, is de informatie voor consumenten altijd voorafgaand aan een aankoop beschikbaar. Daarnaast blijft de informatie beschikbaar voor een consument wanneer het product op een later moment (pas) wordt gebruikt.

Ervaren regeldruk

Levensmiddelenproducenten geven aan de nodige regeldruk te ervaren om te voldoen aan deze verplichting. Net als bij het voldoen aan de informatieverplichting over het opnemen van de ingrediënten, is de ervaren regeldruk bij deze verplichting een gevolg van structurele activiteiten die nodig zijn om de juiste informatie op het etiket op te nemen en actueel te houden bij wijzigingen in de productsamenstelling.

Om te komen tot de juiste voedingswaarde informatie is het allereerst noodzakelijk te weten wat de exacte samenstelling van een product is. Hiertoe hebben producenten twee mogelijkheden:

- Producenten maken gebruik van voedingswaardetabellen waarin de voedingswaarde per ingrediënt is opgenomen (bijvoorbeeld de NEVO-tabel van het RIVM).
- Indien de informatie over de voedingswaarde niet via tabellen beschikbaar is dan moet de voedingswaarde in een laboratorium bepaald worden.

Wijzigingen in de productsamenstelling leiden ook tot de nodige regeldruk. De producenten die wij spraken maken veel gebruik van natuurproducten. De voedingswaarde van sommige producten is onderhevig aan klimaat en seizoenpatronen (zon, regen, etc.) waardoor de voedingswaarde kan fluctueren. Als producent moet je monitoren of de afwijkingen binnen de toleranties van de regelgeving vallen.

Naast het verzamelen en up to date houden van de benodigde informatie ervaren veel producenten regeldruk door de vereisten waaraan de informatieweergave moet voldoen. Levensmiddelenproducenten noemen de voorwaarden ten aanzien van lettertype en de lettergrootte als belangrijke oorzaken van regeldruk, omdat hier bijvoorbeeld specifieke printers voor nodig zijn. Ook het opnemen van de informatie in verschillende talen leidt tot regeldruk, omdat dit resulteert in onnodig grote verpakkingen.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit het onderzoek komt naar voren dat de ervaren regeldruk kan worden beperkt door het verruimen van de mogelijkheden om de verplichte informatie (deels) digitaal te verstrekken aan consumenten. Bijvoorbeeld door middel van QR-code. Op deze manier kan onder andere met een smartphone een code op het product worden gescand waarmee automatisch een webadres wordt geopend op de telefoon. In het verleden is door beleidsmakers bewust gekozen om hiervan af te zien omdat hierdoor het product en de informatie gescheiden worden aangeboden. Echter, wellicht dat gelet op de huidige technologische ontwikkelingen dit alsnog iets is om te overwegen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Land van herkomst

Artikel 26 van de Verordening bepaalt de etiketteringsverplichtingen ten aanzien van het land van herkomst van een product. Het vermelden van het land van oorsprong of de plaats van herkomst is verplicht voor vers vlees van varkens, schapen, geiten, pluimvee, vis, rundvlees en rundvleesproducten. Ook is de vermelding verplicht voor honing, onversneden groenten en fruit, en olijfolie. Het doel van artikel 26 is het informeren van consumenten. Ten aanzien van het gebruikte instrument gelden dezelfde overwegingen als bij de overige twee verplichtingen voor levensmiddelenproducenten die zijn opgenomen in dit onderzoek. Door het product en de bijbehorende informatie ten aanzien van de voedingswaarde ongescheiden en fysiek aan te bieden, is de informatie voor consumenten altijd voorafgaand aan een aankoop beschikbaar. Daarnaast blijft de informatie voor een consument beschikbaar wanneer het product pas op een later moment wordt gebruikt.

Ervaren regeldruk

Niet alle producenten en producten vallen op dit moment onder deze verplichting. Zo valt volgens de producenten slechts 16 procent van het vlees dat wordt gegeten door de consument onder de verplichting om de oorsprong van dat vlees aan te duiden. Bij levensmiddelenproducenten zorgt dit voor onduidelijkheid en voor irritatie. Zij geven aan dat in hun ogen regelgeving die voor slechts een deel van de sector geldt niet effectief kan zijn.

Hoewel niet alle producenten onder de verplichting vallen, geven ook diegene die hier tot op heden nog niet mee te maken hebben, onder dreiging van uitbreiding van deze verplichting aan, al wel inzicht te hebben in de impact voor hun organisatie. Allereerst ervaren producenten regeldruk als gevolg van de inhoudelijke complexiteit van de regelgeving en de interpretatie hiervan. Dit hangt onder meer samen met het definiëren van een aantal begrippen als 'land van herkomst' en 'primaire ingrediënt'. De meeste regeldruk wordt echter ervaren bij het bijhouden van de herkomst van de ingrediënten en het gescheiden houden van ingrediënten met een verschillende herkomst in het productieproces. De meeste levensmiddelenproducenten werken full continu, waarbij de grondstoffen in batches worden toegevoegd. Veel producenten maken hierbij gebruik van verschillende leveranciers, vaak uit verschillende landen. Producenten mengen/combineren de grondstoffen van deze toeleveranciers. Voorbeelden zijn het mengen van tomaten van leveranciers uit Italië en Egypte, het vermengen van zuivel van boeren uit Nederland en België of het komen tot gemengd vlees dat afkomstig is vanuit verschillende toeleveranciers. Producenten geven aan dat de opdracht om land van oorsprong/herkomst vast te stellen voor vaste producten relatief eenvoudiger is dan voor vloeibare producten, maar dat het gescheiden houden van deze grondstoffen in het productieproces grote aanpassingen met zich meebrengt.

Tot slot geven levensmiddelenproducenten aan regeldruk te ervaren als gevolg van de vereisten waaraan de informatieweergave moet voldoen. Levensmiddelenproducenten noemen de voorwaarden ten aanzien van lettertype en de lettergrootte als belangrijke oorzaken van regeldruk. Dit leidt bijvoorbeeld tot het gebruik van specifieke printers. Ook het opnemen van de informatie in verschillende talen leidt tot regeldruk, omdat dit resulteert in onnodig grote verpakkingen.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Levensmiddelenproducenten geven aan dat de ervaren regeldruk kan worden verminderd door het detailniveau van de verplicht op te nemen informatie te verminderen. Zo is het eenvoudiger om te achterhalen en vermelden of een product uit de Europese Unie komt (of daarbuiten) in plaats van dit op landenniveau te duiden.

Een tweede mogelijkheid om de ervaren regeldruk te verminderen is het introduceren van een verplichte en vrijwillige invulling van de verplichting, mits dit mogelijk is binnen de gestelde kaders van de voedselveiligheid. De verplichte invulling geldt dan bijvoorbeeld alleen voor producten waarbij het relatief eenvoudig is om het land van herkomst op te nemen op de etiketten.

Tot slot kan de ervaren regeldruk worden beperkt door het verruimen van de mogelijkheden om de verplichte informatie (deels) digitaal te verstrekken aan consumenten. Bijvoorbeeld door middel van QR-code. Op deze manier kan onder andere met een smartphone een code op het product worden gescand waarmee automatisch een webadres wordt geopend op de telefoon. In het verleden is door beleidsmakers bewust gekozen om hiervan af te zien omdat hierdoor het product en de informatie gescheiden worden aangeboden. Echter, wellicht dat gelet op de huidige technologische ontwikkelingen dit alsnog iets is om te overwegen.

3.6 Ziekenhuizen

Artikel 66d van de Zorgverzekeringswet (Zvw) bevat de verplichting voor zorgaanbieders om informatie over de kwaliteit van verleende zorg te rapporteren aan het Kwaliteitsinstituut, onderdeel van Zorginstituut Nederland. Deze informatie (kwaliteitsindicatoren) wordt vervolgens opgenomen in een openbaar register dat door burgers is te raadplegen. Dit register heeft tot doel om consumenten te informeren over de kwaliteit van geleverde zorg, zodat deze goed geïnformeerde keuzes kunnen maken. Deze verplichting is opgenomen in wet- en regelgeving vanwege het grote publieke belang van (kwalitatief goede) zorg. Zo is in de memorie van toelichting van de Zvw opgenomen dat het kabinet borging van het publiek belang noodzakelijk acht. Tot aan het moment van invoering was vanuit de markt nog niet eerder op deze wijze inzicht gegeven in de kwaliteit van zorg.

Zoals staat vermeld op het website van het Zorginstituut Nederland² wordt de kwaliteit van de zorg transparant gemaakt door middel van zogenaamde indicatoren. Deze meetbare aspecten van zorgverlening worden door ziekenhuizen aangeleverd aan het Kwaliteitsinstituut. De uitkomsten van de meetinstrumenten worden als gegevensbestand openbaar beschikbaar gesteld op www.zorginzicht.nl en als publieksinformatie op www.kiesBeter.nl. De achtergrond van het gekozen instrument lijkt vooral te liggen in het op één plek beschikbaar hebben van vergelijkbare informatie, zodat dit de burger maximaal faciliteert.

² <https://www.zorginstituutnederland.nl/kwaliteit/opvragen+kwaliteitsgegevens>

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Ervaren regeldruk

Naar de kosten die ziekenhuizen maken als gevolg van de deelname aan kwaliteitsregistraties is al eerder onderzoek gedaan. Uit dit onderzoek uit 2015³ blijkt dat het grootste deel van kosten als gevolg van deelname aan kwaliteitsmetingen voortvloeien uit de tijdsbesteding van personeel. Zo zijn diverse functionarissen betrokken bij het registreren, verzamelen en rapporteren. Enerzijds zijn dit centrale kwaliteitsmedewerkers, anderzijds zijn dit bijvoorbeeld medisch specialisten, verpleegkundigen en medisch secretaresses. Naast personele kosten voor het registreren, verzamelen en rapporteren, maken ziekenhuizen ook kosten om systemen aan te passen om kwaliteitsregistraties mogelijk te maken. De huidige kosten van algemene ziekenhuizen voor kwaliteitsmetingen bedragen landelijk tussen de 40,1 en 82,3 miljoen euro per jaar. Een niet geoordeeld deel van deze kosten heeft betrekking op de verplichting om over de kwaliteit van de verleende zorg te rapporteren.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Het bovengenoemde onderzoek uit 2015 bevat reeds een aantal mogelijkheden om de regeldruk te verminderen die ziekenhuizen ervaren. De regeldruk kan allereerst worden verminderd door de verschillende kwaliteitsmetingen beter op elkaar af te stemmen. Verschillende kwaliteitsmetingen meten nu dezelfde soort zaken. Hierin is winst te behalen door deze overlap (specifiek de doublures) te verminderen. Een tweede mogelijkheid om de ervaren regeldruk voor ziekenhuizen te verminderen is het efficiënter gebruik maken van reeds geregistreerde data (éénmalige registratie aan de bron voor meervoudige uitvraag). Voor diverse kwaliteitsmetingen wordt gebruik gemaakt van dezelfde geregistreerde gegevens. Hoewel er sprake is van overlap, houden ziekenhuizen voor de registratie van deze gegevens separate databestanden bij. Hierdoor worden gegevens in sommige gevallen gekopieerd of overgetypt. Dit komt door het verschil in format dat door diverse externe partijen wordt gebruikt. De ervaren regeldruk kan verder worden verminderd als ziekenhuizen best practices identificeren en toepassen. Uit het bovengenoemde onderzoek uit 2015 blijkt dat ziekenhuizen de registratie van kwaliteitsinformatie soms verschillend organiseren en dat ziekenhuizen onderling van elkaar kunnen leren met betrekking tot het aanleverproces van kwaliteitsinformatie.

3.7 Fysiotherapie

Fysiotherapeuten zijn net als een aantal andere beroepsbeoefenaars in de individuele gezondheidszorg verplicht zich te registreren in het BIG-register. Het BIG-register vindt zijn oorsprong in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg. De wet is bedoeld om patiënten of cliënten te beschermen tegen ondeskundig of onzorgvuldig handelen van individuele zorgverleners. De wet heeft tevens tot doel burgers te informeren over medische titels en tot welke handelingen zorgverleners zijn bevoegd. Tot slot dient het BIG-register bij te dragen aan het vertrouwen tegen ondeskundig handelen. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt. Uit de gevoerde gesprekken en de

³ KPMG Plexus in opdracht van Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (2015). Onderzoek kosten kwaliteitsmetingen. December 2015.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

bestudeerde documenten komt naar voren dat beleidsmakers geen alternatieven voor het opnemen van deze verplichtingen in wet- en regelgeving hebben overwogen. Daarnaast komt het beeld naar voren dat er geen alternatieve instrumenten zijn overwogen om invulling te geven aan deze verplichting.

Ervaren regeldruk

Fysiotherapeuten dienen zich in te schrijven in het BIG-register op het moment dat zij het beroep van fysiotherapeut in Nederland willen uitoefenen. Vervolgens vindt eens per vijf jaar een herregistratie plaats. Zowel het inschrijven in het BIG-register als de herregistratie vergt tijd van fysiotherapeuten. Op het moment van (her)registratie betaalt een fysiotherapeut eenmalig EUR 85. Fysiotherapeuten geven hierbij aan dat ze de tijdsinspanning en kosten niet als regeldruk ervaren.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit dit onderzoek zijn geen mogelijkheden naar voren gekomen om de ervaren regeldruk ten aanzien van deze case te verminderen.

3.8 Tot slot

Dit hoofdstuk heeft voor de 14 transparantieverplichtingen in de zes sectoren de achtergrond, het doel, het instrument en de overwegingen geduid. Daarnaast zijn ook de ervaren regeldruk en mogelijkheden om deze te verminderen, beschreven. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de 14 onderzochte verplichtingen, waarbij de doelen, instrumenten en de ervaren regeldruk voor elke verplichting is weergegeven. Uit dit onderzoek komt het beeld naar voren dat de verplichtingen veelal vier verschillende doelen kennen:

- 1 Informeren (verstrekken van inhoudelijk zelfde informatie). Dit doel richt zich op het verstrekken van volledige en juiste informatie aan burgers/consumenten.
- 2 Uniformeren (verstrekken van informatie in dezelfde vorm). Dit doel richt zich op het presenteren/aanbieden van de informatie op een uniforme wijze, bijvoorbeeld door middel van gestandaardiseerde formats en templates.
- 3 Beschermen. Dit doel richt zich op het beschermen van burgers door middel van kwaliteitsbewaking of het verstrekken van bepaalde informatie waardoor burgers goed geïnformeerde keuzes kunnen maken.
- 4 Activeren. Dit doel richt zich op het realiseren van concrete acties van burgers.

De classificatie van de ervaren regeldruk is in de tabel met een kleurcodering aangegeven. Bij groen gaven respondenten aan dat de ervaren regeldruk relatief beperkt is. Bij oranje wordt door betrokkenen de nodige regeldruk ervaren en bij rood geven betrokkenen aan veel regeldruk te ervaren. Het is hierbij van belang te noemen dat het aannemelijk is dat verplichtingen tot relatief meer ervaren regeldruk leiden bij kleinere bedrijven omdat de impact van een verplichting dan relatief groter is.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieplichtingen
KPMG Advisory N.V.

			Website	Rechtstreeks digitaal	Rechtstreeks hard-copy	Online portal/register	Op product
Sector	Case	Doel					
Verzekeraars	Reclame-uiting	Informeren					
		Beschermen					
	Financiële bijsluiter	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					
	Dienstverleningsdocument	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					
	Pensioenuitvoeringsorganisaties	Pensioen1-2-3					
		Uniform Pensioen Overzicht (UPO)					
		Mijnpensioenoverzicht .nl					
Zorgverzekeraars	Premie(grondslag)	Informeren					
	Polisvoorwaarden	Informeren					
	Gecontracteerd zorgaanbod	Informeren					
Levensmiddelen producenten	Ingrediënten	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					
	Voedingswaarde	Informeren					
		Uniformeren					
	Land van herkomst	Informeren					
		Uniformeren					
Ziekenhuizen	Kwaliteitsindicatoren	Informeren					
		Uniformeren					
Fysiotherapeuten	BIG registratie	Informeren					
		Beschermen					
		Uniformeren					

4 Case overstijgende bevindingen

In het vorige hoofdstuk zijn de 14 onderzochte cases uit dit onderzoek uitgewerkt. Zo zijn onder meer de overwegingen bij de noodzaak voor wet- en regelgeving, de doelen en de gehanteerde instrumenten beschreven. Naast deze achtergrondinformatie is per case de ervaren regeldruk en de mogelijkheden om deze ervaren regeldruk te verminderen opgenomen. Deze inzichten vormen het startpunt voor nadere analyses die zijn uitgevoerd om te komen tot case overstijgende aandachtspunten. Met andere woorden: wat is de gemeenschappelijke deler in de onderzochte cases?

Deze nadere analyses hebben tot doel om te onderzoeken of het mogelijk is de ervaren regeldruk te verklaren op basis van specifieke kenmerken van de verplichting. Enerzijds gaat het hierbij om de oorspronkelijke doelstelling en het gekozen instrument, anderzijds gaat het om het identificeren van andere aspecten die de omvang van de ervaren regeldruk beïnvloeden. Deze nadere analyses zijn uitgevoerd met behulp van de beschikbare case specifieke informatie. Op hoofdlijnen stonden hierbij vier analyses centraal, te weten een vergelijking van:

- de (verschillende) wijzen waarop binnen een sector invulling (gekozen instrument) wordt gegeven aan verschillende transparantieverplichtingen met eenzelfde doel (bijvoorbeeld informeren van consumenten).
- de (verschillende) doelen die transparantieverplichtingen binnen een sector hebben en waarbij een zelfde instrument is gebruikt (bijvoorbeeld overheidsportaal).
- de (verschillende) wijzen waarop door verschillende sectoren invulling (gebruikt instrument) wordt gegeven aan verschillende transparantieverplichtingen met eenzelfde doel (bijvoorbeeld informeren van consumenten).
- de (verschillende) doelen die transparantieverplichtingen in verschillende sectoren hebben en waarbij een zelfde instrument is gebruikt (bijvoorbeeld overheidsportaal).

Binnen de vergelijking lag de focus op het duiden van de ervaren regeldruk. In de volgende paragrafen proberen we de verschillen in ervaren regeldruk te verklaren aan de hand van specifieke kenmerken van de verplichting: het doel, het gekozen instrument en op basis van andere relevante aspecten.

4.1 Geen relatie tussen doel en omvang ervaren regeldruk

Deze paragraaf beschrijft de bevindingen uit de analyse waarbij de verschillende doelstellingen van de transparantieverplichtingen en de omvang van de ervaren regeldruk met elkaar zijn vergeleken. Op voorhand valt op dat de doelen in de toelichting bij de wet- en regelgeving vrij algemeen zijn beschreven. Dit bemoeilijkt het om de ervaren regeldruk van de verplichting in het juiste perspectief te plaatsen. Met dit in het achterhoofd zien we dat transparantieverplichtingen meerdere doelen kunnen hebben, waarbij in dit onderzoek de volgende vier doelstellingen van de verplichtingen naar voren zijn gekomen:

- 1 **Informeren (verstrekken van inhoudelijk zelfde informatie).** Dit doel richt zich op het verstrekken van volledige en juiste informatie aan burgers/consumenten. Het informeren van consumenten is een doel van alle transparantieverplichtingen die in dit onderzoek zijn opgenomen. Om dit doel te bereiken maken de regelingen gebruik

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

van verschillende instrumenten (zie volgende paragraaf voor de impact van het gebruikte instrument op de ervaren regeldruk). De regeldruk die organisaties hierbij ervaren verschilt per case.

- 2 **Uniformeren (verstrekken van informatie in dezelfde vorm).** Dit doel richt zich op het presenteren/aanbieden van de informatie op een uniforme wijze, bijvoorbeeld door middel van gestandaardiseerde formats en templates. Het uniform verstrekken van informatie is voor tien van de 14 transparantieverplichtingen een doel. Dit doel is bij de meeste verplichtingen niet in de toelichting op de regelgeving opgenomen. In gesprekken met dossierhouders is dit doel echter wel genoemd. Om deze redenen is uniformeren als onderscheidende doelstelling opgenomen. Dit doel komt terug in alle sectoren, behalve bij zorgverzekeraars. Ook om dit doel te realiseren maken beleidsmakers gebruik van verschillende instrumenten.
- 3 **Beschermen.** Dit doel richt zich op het beschermen van burgers door middel van kwaliteitsbewaking of het verstrekken van informatie waardoor burgers een goede keuze kunnen maken. Het beschermen van consumenten komt bij vijf van de 14 onderzochte transparantieverplichtingen terug als doelstelling. Dit is onderdeel van de verplichtingen voor verzekeraars, pensioenuitvoerders, fysiotherapeuten (BIG registratie) en voor de levensmiddelenindustrie (rondom het vermelden van allergenen bij de ingrediënten). Net als bij de voorgaande doelstellingen valt op dat deze verplichtingen gebruik maken van verschillende instrumenten.
- 4 **Activeren.** Dit doel richt zich op het realiseren van concrete acties van burgers. Het activeren van consumenten/burgers is bij drie verplichtingen genoemd als doelstelling. Deze drie verplichtingen gelden voor pensioenuitvoeringsorganisaties. Het complexe karakter van het pensioen en het feit dat het pensioen een arbeidsvoorwaarde is die pas na verloop van tijd wordt genoten vormen de redenen waarom activeren als doel is opgenomen. Hierdoor ontstaat het gevaar dat werknemers zich te laat realiseren welke aanspraken zijn opgebouwd en te laat zijn om eventuele aanvullende maatregelen te nemen. Ten aanzien van het gebruikte instrument geldt dat voor twee van deze verplichtingen het verplicht is informatie rechtstreeks te verstrekken, hetzij digitaal dan wel hard-copy. Het verstrekken van verplichte informatie via de website of via een online portal komt beide eenmaal voor. Voor al deze verplichtingen geven pensioenuitvoeringsorganisaties aan relatief veel regeldruk te ervaren.

Samenvattend valt op dat uit dit onderzoek geen duidelijke relatie naar voren komt tussen het doel van de verplichting en de omvang van de ervaren regeldruk. Wel wordt bij de verplichtingen die 'activeren' als doel hebben meer regeldruk ervaren. Hierbij komt het beeld naar voren dat deze hogere ervaren regeldruk niet wordt veroorzaakt door de gekozen doelstelling van de verplichting. Bij het 'activeren' worden verschillende instrumenten gebruikt. Het is de vraag of de keuze voor het instrument de hoge ervaren regeldruk kan verklaren. De volgende paragraaf gaat in de relatie tussen het gekozen instrument en de omvang van de ervaren regeldruk.

4.2 Hard copy verstrekken van informatie vergroot ervaren regeldruk

Om de doelstellingen van de transparantieverplichtingen te realiseren wordt in de verplichtingen gebruik gemaakt van verschillende instrumenten. Deze paragraaf beschrijft de bevindingen uit de analyse de gebruikte instrumenten en de omvang van de ervaren regeldruk. Op basis van de gevoerde gesprekken en de bestudeerde informatie blijkt dat niet altijd duidelijk is of, en zo ja, welke alternatieve instrumenten zijn overwogen. Bij een aantal transparantieverplichtingen is aangegeven dat de informatie via meerdere kanalen beschikbaar moet worden gesteld. Daarbij wordt soms aan organisaties de mogelijkheid geboden om zelf het instrument te kiezen. Bij het vergelijken van de cases valt op dat bij de transparantieverplichtingen uit dit onderzoek vijf verschillende instrumenten worden gebruikt:

- 1 **Website.** De in de verplichting genoemde informatie wordt verstrekt op de website van het bedrijf. Bij zes van de 14 verplichtingen dient de in de verplichting genoemde informatie te worden verstrekt op de website van het bedrijf. Deze verplichtingen zien toe op verzekeraars, pensioenuitvoeringsorganisaties en zorgverzekeraars. In andere sectoren is dit instrument niet toegepast. Wat opvalt is dat de regeldruk die organisaties ervaren verschilt, van verplichtingen waarbij nauwelijks regeldruk wordt ervaren (bij reclame-uitingen bij verzekeraars) tot verplichtingen waar organisaties aangeven veel regeldruk te ervaren (opstellen van een dienstverleningsdocument door verzekeraars).
- 2 **Rechtstreeks digitaal.** De in de verplichting genoemde informatie wordt rechtstreeks verstrekt aan de consument/burger door middel van e-mail. Het rechtstreeks digitaal verstrekken van informatie komt voor bij zes van de 14 transparantieverplichtingen. Net als bij het verstrekken van informatie via de website komt dit instrument voor bij verplichtingen die gelden voor verzekeraars, pensioenfondsen en zorgverzekeraars. Ook bij het rechtstreeks digitaal verstrekken valt op dat de regeldruk die organisaties hierdoor ervaren verschilt per verplichting. Verzekeraars geven aan nauwelijks regeldruk te ervaren bij reclame-uitingen en ze geven daarentegen aan veel regeldruk te ervaren bij het opstellen van het dienstverleningsdocument.
- 3 **Rechtstreeks hard-copy.** De in de verplichting genoemde informatie wordt rechtstreeks verstrekt aan de consument door informatie toe te sturen of anderzijds fysiek te verstrekken. Het rechtstreeks hard-copy verstrekken van informatie door deze fysiek beschikbaar te stellen aan consumenten wordt bij zes verplichtingen voorgeschreven. Bij deze verplichtingen is het ook toegestaan om de informatie digitaal te verstrekken. Opnieuw laat de analyse geen duidelijk verband zien tussen het gebruik van dit instrument en de omvang van de ervaren regeldruk. Wel valt op dat het hard-copy verstrekken van een UPO beduidend meer lasten oplevert dan het digitaal verstrekken van een UPO. Dossierhouders geven aan dat de hogere kosten van het hard-copy verstrekken van informatie niet zijn meegenomen bij de keuze voor de invulling van het instrument.
- 4 **Online portal/register.** De in de verplichting genoemde informatie wordt op een centrale, door de overheid beheerde plek, online verzameld en beschikbaar gesteld. Het verstrekken van informatie via een online portal of register is bij slechts drie van de 14 verplichtingen voorgeschreven. Hiermee is dit het minst voorkomende

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

instrument. De verplichtingen waar gebruik van een online portal of register wordt voorgeschreven gelden voor pensioenfondsen, fysiotherapeuten en ziekenhuizen. In deze gevallen dienen betrokkenen informatie op een voorgeschreven wijze aan te leveren bij de beheerder van deze portals/registers en zo via het portal/register beschikbaar te stellen. Uit de analyse is geen relatie op te maken tussen de inzet van dit instrument en de omvang van de door organisaties ervaren regeldruk.

- 5 **Op product/reclame-uiting.** De in de verplichting genoemde informatie wordt verstrekt op het product zelf. De in de verplichting genoemde informatie wordt bij vier verplichtingen verstrekt op het product zelf. Drie van deze verplichtingen zijn van toepassing op de levensmiddelenindustrie, de vierde heeft betrekking op verzekeraars. De regeldruk die hierbij wordt ervaren verschilt per transparantieverplichting. Hierbij is geen relatie zichtbaar tussen het gebruikte instrument, de sector of het doel van de verplichting en de ervaren regeldruk.

Voorgaande laat zien dat er geen directe relatie is tussen de door betrokkenen ervaren regeldruk en het door beleidsmakers gekozen instrument. Wel valt op dat:

- de ervaren regeldruk binnen 13 van de 14 cases gelijk is ongeacht het gekozen instrument. Het gekozen instrument wel van invloed is op de ervaren regeldruk bij de verplichtingen ten aanzien van verstrekken van UPO's (Pensioenwet, artikel 48-4). Bij deze verplichting brengt het hard-copy verstrekken van een UPO hogere kosten met zich mee dan het digitaal verstrekken van het overzicht. Deze hogere kosten zijn het directe gevolg van de druk- en verzendkosten die met het fysiek verstrekken van de UPO gepaard gaan.
- de ervaren regeldruk bij verplichtingen die voorschrijven informatie rechtstreeks op producten aan te brengen als hoog wordt ervaren. Dit instrument komt voornamelijk voor in de sector levensmiddelenindustrie. De relatief hoge regeldruk kan deels worden verklaard door het gebruikte instrument. De fysiek (beperkte) afmetingen van bepaalde producten maken het lastig de informatie conform de verplichting op te nemen en zorgen voor additionele kosten. Levensmiddelenproducenten geven echter aan dat ze vooral veel regeldruk ervaren doordat het opnemen van productinformatie een per product terugkerend proces is dat aan vele wijzigingen onderhevig is. Als gevolg daarvan zijn producenten relatief veel tijd en geld kwijt om de juiste informatie te achterhalen (hierover later meer).
- relatief weinig regeldruk wordt ervaren bij het opnemen van informatie op een website. In de gesprekken werd echter aangegeven dat dit niet zozeer een gevolg is van het gekozen instrument, maar dat dit het gevolg is van de specifieke inhoudelijke invulling van deze verplichtingen. Uit dit onderzoek komt het beeld naar voren dat beleidsmakers bij het bepalen van de invulling van een transparantieverplichting niet expliciet rekening hebben gehouden met de kosten voor ondernemers die gepaard gaan met het gebruik van het voorgeschreven instrument.

Hieruit komt naar voren dat de omvang van de ervaren regeldruk slechts in beperkte mate beïnvloed wordt door het type instrument. Dit betekent dat er mogelijk andere verklaringen zijn voor de omvang van de ervaren regeldruk. De volgende paragraaf gaat nader in op andere factoren die mogelijk de verschillen in omvang van de regeldruk tussen de verschillende cases kunnen verklaren.

4.3 Inhoudelijke invulling verplichting bepaalt ervaren regeldruk

De omvang van de ervaren regeldruk kan niet worden verklaard door de doelstelling van de verplichting of het gekozen instrument. Uit de analyse van de verplichtingen en de door organisaties ervaren regeldruk komen echter wel andere factoren naar voren die een directe relatie vertonen met de omvang van de door bedrijven ervaren regeldruk.

Afstand tot reguliere werkzaamheden

Allereerst komt uit het onderzoek naar voren dat de afstand van de verplichting tot de reguliere werkzaamheden van het bedrijf van invloed lijkt te zijn op de mate waarin bedrijven regeldruk ervaren. Hierbij valt op dat naarmate de gevraagde informatie vanuit de verplichting reeds beter binnen de organisatie voorhanden is (bedrijfseigen kosten), de ervaren regeldruk afneemt. Is dit niet het geval, dan nemen de inspanningen die organisaties moeten verrichten om aan de verplichting te voldoen toe. Dit geldt zowel voor de eenmalige als structurele inspanningen. Denk hierbij aan out of pocket kosten voor verzekeraars of levensmiddelenproducenten om bijvoorbeeld ICT systemen aan te passen zodat de juiste informatie kan worden ontsloten, of om geheel nieuwe systemen in te richten. Verzekeraars ervaren bijvoorbeeld veel regeldruk bij het opstellen van een dienstverleningsdocument, omdat de informatie die nodig is om dit document op te stellen niet direct voorhanden is. Dit is met name het gevolg van de verplichting een kostprijsmodel per product op te stellen om de informatie te verkrijgen. Hetzelfde geldt voor de producenten van levensmiddelen. Om de juiste informatie op het etiket te krijgen geven zij aan aanpassingen door te moeten voeren in hun productieproces. Ziekenhuizen hebben structureel specifieke functionarissen in dienst om te zorgen dat de kwaliteitsinformatie op de juiste wijze wordt verzameld en geadministreerd.

Op het moment dat organisaties de gevraagde informatie reeds aan consumenten verstrekken is de verplichting onderdeel van de reguliere werkzaamheden. Waar dit het geval is, zoals bij de zorgverzekeraars, dan wordt slechts beperkt regeldruk ervaren. In deze gevallen is wel de vraag wat de noodzaak is om de verplichting dan alsnog in wet- en regelgeving vast te leggen.

Frequentie

Ook de frequentie waarmee bedrijven moeten voldoen aan verplichtingen is van invloed op de regeldruk die bedrijven ervaren. Allereerst speelt het feit of de verplichting een eenmalige of een (jaarlijks) terugkerende investering vraagt een rol. Hierbij zijn ook de wijzigingen zelf, de hoeveelheid wijzigingen en de impact (omvang, zie volgende punt) die deze hebben, van invloed op de ervaren regeldruk. Levensmiddelenproducenten geven bijvoorbeeld aan regeldruk te ervaren bij het opnemen van de voedingswaarde op producten (verplicht volgens de Verordening 1169/2011) vanwege de wijzigingen die hierbij op kunnen treden. De voedingswaarde van sommige producten is namelijk onderhevig aan klimaat en seizoenpatronen (zon, regen, etc.) waardoor de voedingswaarde kan fluctueren. Als producent moet je monitoren of de afwijkingen binnen de toleranties van de regelgeving vallen, met additionele regeldruk tot gevolg. Bij pensioenuitvoeringsorganisaties zijn de jaarlijkse wijzigende UPO-formats een veel gehoorde bron voor de ervaren regeldruk.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Omvang

De omvang van de verplichting en bijbehorende investering is eveneens een verklarende factor voor de ervaren regeldruk en de verschillen hiertussen. Bedrijven ervaren meer regeldruk wanneer de verplichting voor relatief veel verschillende producten geldt en omgekeerd. Daarnaast kan een verplichting op een enkel product van toepassing zijn, maar kan dat specifieke product in grote getalen worden verkocht. Pensioenuitvoeringsorganisaties ervaren bijvoorbeeld relatief veel regeldruk bij het voldoen aan artikel 48 lid 4 van de Pensioenwet vanwege het grote aantal UPO's dat moet worden opgesteld en verstuurd. Daarentegen is de regeldruk die verzekeraars ervaren rondom reclame-uitingen beperkt, omdat dit relatief weinig tijd vergt per product en het aantal producten waarvoor deze verplichting geldt beperkt is.

Timing

Bedrijven geven aan dat ze meer regeldruk ervaren door de momenten (implementatietijd) waarop aan verplichtingen moet worden voldaan en hoe dit zich verhoudt tot interne (productie)processen van bedrijven. Zo ervaren levensmiddelenproducenten regeldruk omdat bij het voldoen aan de verplichting om ingrediëntinformatie op te nemen op etiketten, afschrijvingskosten worden gemaakt wanneer 'oud etiketteringsmateriaal' niet meer gebruikt mag worden. Ditzelfde geldt bij het doorvoeren van grootschaligere wijzigingen op het etiket. Levensmiddelenproducenten geven aan dat etiketten volgens intern beleid minimaal eens in de drie jaar worden aangepast. Producenten de vrijheid geven om de wijzigingen van de etiketinformatie aan te laten sluiten bij deze interne processen voorkomt extra kosten. Pensioenuitvoeringsorganisaties geven aan dat ze meer regeldruk ervaren doordat ze wijzigingen in het UPO-format, of in de informatiebehoefte voor het pensioenregister, pas in een laat stadium definitief te horen krijgen. Gevolg is dat in korte tijd extra capaciteit nodig is om aan deze wijzigingen te kunnen voldoen of dat, wanneer op basis van conceptplannen wordt gestart, eisen nog komen te vervallen.

Afhankelijkheid

Tot slot geven organisaties aan dat ze bij het voldoen aan verschillende verplichtingen afhankelijk zijn van andere bedrijven. De ervaren regeldruk neemt bijvoorbeeld toe wanneer informatie moet worden ontsloten bij andere partijen uit de keten. Dit komt omdat bijvoorbeeld databases niet op elkaar aansluiten en/of informatie moet worden bewerkt voordat deze geschikt is om te gebruiken. Een voorbeeld hiervan is het ontsluiten van productinformatie door levensmiddelenproducenten. In sommige gevallen is het nodig om de informatie van toeleveranciers handmatig in te voeren in de eigen database wat voor relatief veel ervaren regeldruk zorgt. Daarbij is een bijkomend probleem bij het ophalen van informatie bij de bron, dat sommige toeleveranciers de samenstelling van bepaalde producten uit concurrentieoverwegingen niet willen prijsgeven. Een ander voorbeeld waaruit de invloed van (keten)afhankelijkheid blijkt op de ervaren regeldruk is artikel 86f van de BGFO Wft. Dit artikel verplicht verzekeraars een dienstverlenings-document te verstrekken dat inzicht geeft in onder andere het type dienstverlening (advies, bemiddeling) en de gemiddelde beloning van de adviseur. Deze kosten dienen gebaseerd te zijn op een berekening met een door de accountant

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

goedgekeurd kostprijsmodel. De kosten van een externe accountant leidt tot aanzienlijke ervaren regeldruk bij het voldoen aan deze verplichting.

4.4 Tot slot

In dit hoofdstuk is gekeken naar de mogelijkheden om de ervaren regeldruk bij de verschillende verplichtingen te verklaren. Hieruit komt naar voren dat de omvang van de ervaren regeldruk geen samenhang vertoont met de doelstelling van de verplichting. Wel komt naar voren dat het schriftelijk moeten verstrekken van informatie tot extra kosten leidt. In praktijk blijken vooral andere factoren dan het doel of de invulling van het instrument van invloed te zijn op de omvang van de ervaren regeldruk. Door bij het opstellen van nieuwe verplichtingen rekening te houden met de aandachtspunten die hieruit naar voren komen kan de omvang van de ervaren regeldruk worden geminimaliseerd.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit onderzoek is de ervaren regeldruk bij het voldoen aan transparantieverplichtingen in kaart gebracht, teneinde te komen tot aanbevelingen om bij (beleids)voornemens tot nieuwe transparantieverplichtingen de regeldruk te minimaliseren. Deze conclusies en aanbevelingen worden in dit hoofdstuk beschreven en toegelicht.

5.1 Conclusies

De 14 transparantieverplichtingen die in het kader van dit onderzoek zijn onderzocht zijn verdeeld over zes sectoren. De regeldruk die bij deze verplichtingen wordt ervaren verschilt tussen de sectoren. In het kader van dit onderzoek zijn verschillende analyses uitgevoerd om de aspecten die van invloed zijn op de omvang van de ervaren regeldruk in kaart te brengen. Op basis van dit onderzoek zijn de volgende conclusies te trekken:

- de achterliggende doelstellingen van de regelgeving zijn niet van invloed op de omvang van de ervaren regeldruk;
- de concrete doelen van de transparantieverplichtingen zijn in veel gevallen zeer algemeen beschreven, dit zorgt bij de doelgroep voor onduidelijkheid over het bereiken van de doelstelling;
- het hard-copy verstrekken van informatie zorgt altijd voor meer ervaren regeldruk dan het digitaal verstrekken van dezelfde informatie. De keuze voor andere instrumenten is niet van invloed op de omvang van de ervaren regeldruk;
- bij de keuze voor een instrument is nauwelijks aandacht voor de mogelijke inzet van alternatieve instrumenten, het effect voor de doelgroep en de proportionaliteit van het instrument;
- de omvang van de ervaren regeldruk wordt voornamelijk beïnvloed door de inhoudelijke invulling van de verplichting:

Afstand tot reguliere werkzaamheden

Naarmate de gevraagde informatie reeds beter binnen de organisatie voorhanden is (als gevolg van de eigen bedrijfsvoering / inrichting primaire processen), neemt de ervaren regeldruk af.

Frequentie

Een verplichting die een terugkerende investering vraagt of wijzigingen met zich meebrengt, leidt tot meer ervaren regeldruk en andersom.

Omvang

Bedrijven ervaren meer regeldruk wanneer de verplichting voor relatief veel verschillende producten geldt en andersom.

Timing

Verplichtingen waaraan moet worden voldaan die niet aansluiten op interne processen van bedrijven leiden tot meer ervaren regeldruk en andersom.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Afhankelijkheid

Wanneer bedrijven afhankelijk zijn van derden bij het voldoen aan de verplichting, neemt de ervaren regeldruk toe.

Ondanks de aanwezigheid van bijvoorbeeld het Integraal Afwegingskader (IAK) zijn bovenstaande conclusies (het algemeen formuleren van het doel, het beperkt overwegen van alternatieven en de proportionaliteit van de maatregel) van toepassing bij vrijwel alle in dit onderzoek onderzochte verplichtingen. Een mogelijke verklaring hiervoor is de positieve connotatie van het begrip 'transparantie'. Dit zorgt bij de verschillende doelgroepen echter voor vragen over de effectiviteit en proportionaliteit van de verplichting, omdat zij bijvoorbeeld bekend zijn met de (beperkte) bezoekersaantallen van de online registers of signalen over het gebruik van de UPO ontvangen.

Aanbevelingen

De aanbevelingen die uit dit onderzoek naar voren komen richten zich specifiek op de mogelijkheden om de ervaren regeldruk bij nieuwe transparantieverplichtingen te kunnen beperken.

Uit dit onderzoek komen de volgende aanbevelingen voor beleidsmakers naar voren:

- Laat bij het opstellen van transparantieverplichting informatie die reeds binnen de primaire processen van een organisatie beschikbaar is leidend zijn.
- Kies bij het uitwerken van de transparantieverplichting voor de laagst mogelijke frequentie om het gewenste doel van de verplichting te realiseren.
- Wees bij het opstellen van een transparantieverplichting bewust van de praktische uitvoerbaarheid van de verplichting. Hierbij is het van belang om als beleidsmaker op voorhand voldoende bewust te zijn van de werkwijze van de doelgroep en de impact die de verplichting hier op heeft. Consulteer daarom waar mogelijk de doelgroep bij het opstellen van de verplichting. Houd hierbij ook rekening met afhankelijkheden tussen diegene die aan de verplichting moet voldoen en andere betrokkenen in de keten. Streef er daarbij naar om de ketenafhankelijkheid tijdens de uitvoering te beperken. Door bij het bepalen van de praktische uitvoerbaarheid kleine bedrijven in de doelgroep als norm te zien wordt voorkomen dat een verplichting voor een deel van de doelgroep buitenproportionele inspanningen vraagt.
- Houd bij de introductie van een nieuwe transparantieverplichting rekening met zowel de eenmalige veranderkosten als de structurele nalevingskosten die een verplichting met zich meebrengt. In dit kader is het verstandig om voor transparantieverplichtingen nadrukkelijker aan te sluiten op het systeem waarbij regelgeving door departementen vooraf wordt getoetst op administratieve lasten / regeldruk. Wees hierbij bewust van de gevolgen van het verplicht schriftelijk verstrekken van informatie. Dit zorgt namelijk voor relatief veel ervaren regeldruk. Met deze wetenschap is het van belang dat beleidsmakers bij het opstellen van een transparantieverplichting deze optie (verplicht schriftelijk verstrekken) alleen toepassen als het gewenste doel niet ook met een ander instrument kan worden bereikt.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

- Voorkom zoveel als mogelijk (jaarlijkse) wijzigingen in de invulling van de verplichting. Iedere wijziging in de invulling van de verplichting maakt dat organisaties extra tijd kwijt zijn met het doorvoeren van aanpassingen in hun bedrijfsvoering om aan de verplichting te kunnen blijven voldoen.
- Voorkom additionele regeldruk voor bedrijven door beleidsregels en de specifieke invulling daarvan tijdig vast te stellen en maak deze ruim voordat de regels daadwerkelijk in werking treden openbaar. Zorg voor voldoende implementatietijd voor organisaties om te kunnen voldoen aan de transparantieverplichting. Het begrip 'voldoende' verschilt per sector en hangt samen met de omvang van de verplichting. Houd hierbij waar mogelijk rekening met aanpassingscycli die organisaties doorlopen. Een mogelijkheid hierbij is het aansluiten op de systematiek van vaste verandermomenten.
- Overweeg de mogelijkheid om ruimte te geven aan brancheverenigingen om een deel van de uitwerking/invulling van de verplichting nader uit te werken in plaats van dit voor te schrijven in wet- en regelgeving. Dit zorgt mogelijk voor een andere invulling van de rol van de overheid, waarbij wet- en regelgeving meer faciliterend van aard is voor zelfregulering in sectoren.
- Zorg voor volledige en concrete vastlegging van de afwegingen die worden gemaakt bij het opstellen van de transparantieverplichtingen. Maak hierbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande kaders vanuit bijvoorbeeld het IAK. Om een gedegen afweging te maken gaat het hierbij allereerst om een concrete en volledige beschrijving van alle doelen die met de voorgenomen verplichting worden beoogd. Mede op basis hiervan is het mogelijk om te komen tot onderbouwde overwegingen bij de keuze voor het vastleggen van de verplichting in wet- en regelgeving. Daarnaast kan op basis van de beschreven doelen de overwegingen bij de keuze voor het instrument en eventuele alternatieven worden geduid. Met deze afwegingen is vervolgens beter te bepalen of de specifieke invulling van de verplichting de meest passende is.
- Zorg voor afwegingen waarbij de inspanningen/kosten om te voldoen aan de verplichtingen worden afgezet tegen de effectiviteit van deze regeling, waarbij ook rekening wordt gehouden met eventuele dubbelingen met andere verplichtingen. Om deze reden is het goed om niet alleen ex-ante maar ook ex-post evaluaties uit te voeren die ingaan op de proportionaliteit van de transparantieverplichting.
- Besteed extra aandacht aan de overwegingen om een transparantieverplichting in te voeren op het moment dat organisaties de gevraagde informatie reeds aan consumenten verstrekken. Het in dit geval opnemen van een dergelijke verplichting zorgt niet alleen voor regeldruk, maar resulteert voor de organisaties aanvullend vaak ook in extra toezichtlasten.

Bovenstaande aandachtspunten kunnen beleidsmakers helpen om de ervaren regeldruk bij nieuwe transparantieverplichtingen te minimaliseren. Naast deze aandachtspunten zijn voor de 14 geanalyseerde transparantieverplichtingen mogelijkheden geïdentificeerd om de ervaren regeldruk te verminderen. Deze mogelijkheden zijn in onderstaand rapport opgenomen.

A Bronnenlijst

Literatuurlijst:

Autoriteit Financiële Markten (2013). Dienstverleningsdocument; een sterk fundament voor verdere groei in kwaliteit van financiële dienstverlening (samenvatting). 28 juni 2013.

CIBG, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2016). Herregistratie BIG-register. Beoordelingskader algemeen deel, versie 2.2. Juli 2016

CIBG, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Interview: Bewijsstukken verzamelen nog best lastig.

Europese Commissie (2015). Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad. Betreffende de verplichte aanduiding van het land van oorsprong of de plaats van herkomst voor onverwerkte levensmiddelen, producten met maar één ingrediënt en ingrediënten die meer dan 50% van een levensmiddel uitmaken. 20 mei 2015.

Frissen, P. (2016) Het geheim van de laatste staat. Kritiek van de transparantie, p. 63-64 (2016).

de Jong, J. D. et. al. NIVEL (2015). Het functioneren van de zorgverzekeringsmarkt. *Een kennissynthese*. (2015).

KPMG Plexus in opdracht van ZonMW en Zorginstituut Nederland (2016). Inzicht in uitgevraagde variabelen voor kwaliteitsmetingen en handvatten voor verbetering. Juni 2016.

KPMG Plexus in opdracht van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2016). Berekening van afname regeldruk betreffende de IGZ basissets kwaliteitsindicatoren ziekenhuizen.

KPMG Plexus in opdracht van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (2015). Onderzoek kosten kwaliteitsmetingen. December 2015

Lentz en Pander Maat (2016). De nieuwe regels voor pensioencommunicatie in de praktijk. September 2016

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2012). Rapport pensioen in duidelijke taal. Juni 2012.

Pensioenfederatie (2015). Handreiking Pensioencommunicatie 2015 – deel 1: Overzicht wijzigingen Wet Pensioencommunicatie. Juli 2015.

Pensioenfederatie en Verbond van Verzekeraars (2012). Position paper. Aanbevelingen pensioencommunicatie. 27 juni 2012.

Vugts, C. J., L. Hingstman. NIVEL 2004). Herregistratie in het BIG-register: een eerste inventarisatie. 2004.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Wet- en regelgeving (inclusief memories van toelichting):

Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft

Pensioenwet

Regeling TH/NR-004

Regeling TH/NR-007

Verordening 1169/2011

Wet financieel toezicht

Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg

Wet pensioencommunicatie

Zorgverzekeringswet

Websites:

www.actal.nl

www.afm.nl

www.cbs.nl

www.CIBG.nl

www.kiesbeter.nl

www.mijnpensioenoverzicht.nl

www.nza.nl

www.pensioenfederatie.nl

www.rijksoverheid.nl

www.verzekeraars.nl

www.wetten.overheid.nl

www.zorginzicht.nl

www.zorginstituutnederland.nl

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieplichtingen
KPMG Advisory N.V.

B Deelnemers interviews en klankbordgroep

Omwille van de privacy van de geïnterviewden en om te voorkomen dat bedrijfsspecifieke gegevens te koppelen zijn aan een specifieke organisatie is geen overzicht van deelnemers aan de interviews en de klankbordgroep opgenomen. Actal beschikt over een overzicht van de geïnterviewden en de deelnemers aan de klankbordgroep.

C Overzicht cases

Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, artikel 52, Reclame-uitingen en andere onverplichte precontractuele informatie	
Sector	Verzekeraars (specifiek levensverzekeringen)
Wetgeving	Artikel 52, Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft en aanvullende regelgeving door AFM.
Departement	Ministerie van Financiën
Achtergrond	In het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft worden de bepalingen van deel 4 van de Wet op het financieel toezicht (Wft), het deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen uitgewerkt. Artikel 52 bepaalt dat indien een financiële onderneming in een reclame-uiting informatie verstrekt over een complex product, of over beleggingsobjecten er informatie moet worden verstrekt over de belangrijkste (financiële) risico's en indien het een beleggingsobject betreft, de belangrijkste overige risico's die samenhangen met dat product. Deze risico's dienen meer inzichtelijk te worden gemaakt door een risico-indicator.
Doel	Het primaire doel van artikel 52 is het beschermen van consumenten tegen het maken van foutieve keuzes, gebaseerd op onjuiste of onvolledige informatie. Een tweede doel is het informeren van consumenten.
Noodzaak regelgeving	Voor het informeren en beschermen van burgers tegen foutieve keuzes is de vergelijkbaarheid, volledigheid en juistheid van informatie belangrijk. Dit is af te dwingen middels wet- en regelgeving omdat hierbij gelijkgestelde kaders worden opgezet die voor alle partijen in de markt gelden. Dit zorgt voor een gelijk speelveld. De mate waarin door beleidsmakers alternatieven zijn overwogen voor het opnemen van deze verplichting in wet- en regelgeving komt uit de gesprekken, de wetgeving en de bijbehorende toelichting niet duidelijk naar voren.
Instrumentarium	Verzekeraars zijn verplicht om inzicht in de belangrijkste financiële risico's te bieden door risico-indicatoren te verstrekken.
Toelichting instrumentarium	Uit de gevoerde gesprekken en de beschikbare documentatie de achtergrond en eventuele alternatieve instrumenten die zijn overwogen niet duidelijk naar voren.
Ervaren regeldruk	In het kader van dit onderzoek is gesproken met verzekeraars die verschillende vormen van 'levensverzekeringen' afsluiten. Een deel van deze producten is te classificeren als een complex product. Het aantal complexe producten in dit segment is de afgelopen jaren volgens betrokkenen sterk afgenomen. Voorgaande in combinatie met het gegeven dat de betrokken verzekeraars aangeven nauwelijks reclame te maken voor individuele producten maakt dat de ervaren regeldruk zeer beperkt is. Waar wel reclame wordt gemaakt voor een specifiek product kost het tijd om aan deze verplichting te voldoen, maar dit ervaren betrokkenen niet als regeldruk.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

**Mogelijkheden
vermindering ervaren
regeldruk**

Uit dit onderzoek zijn geen mogelijkheden naar voren gekomen om de ervaren regeldruk te verminderen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, artikel 65, lid 1	
Sector	Verzekeraars (specifiek levensverzekeringen)
Wetgeving	Artikel 65, lid 1, Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft
Departement	Ministerie van Financiën
Achtergrond	In het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft worden de bepalingen van deel 4 van de Wet op het financieel toezicht (Wft), het deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen uitgewerkt. Artikel 65, lid 1, bepaalt dat een aanbieder van een complex product, niet zijnde rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of een instelling voor collectieve beleggingen in effecten, voor dat product een financiële bijsluiter opstelt.
Doel	Het primaire doel van artikel 65, lid 1 is het informeren van consumenten door op een eenvoudige en toegankelijke wijze inzicht te bieden in de belangrijkste kenmerken en risico's van complexe financiële producten. Daarnaast dient het consumenten de mogelijkheid te bieden deze producten met elkaar te vergelijken. Op deze wijze beschikt de consument over alle informatie om een goede keuze te maken. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt. Een tweede doel van het artikel is het beschermen van consumenten.
Noodzaak regelgeving	Voor het informeren en beschermen van burgers tegen foutieve keuzes is de vergelijkbaarheid, volledigheid en juistheid van informatie belangrijk. Door wet- en regelgeving kan worden bewerkstelligd dat alle aanbieders dezelfde informatie in hetzelfde format verstrekken over het financieel product dat zij aanbieden. Hierdoor wordt de vergelijkbaarheid van producten vergroot en kan de consument op basis van de verkregen informatie een adequate beoordeling maken van het product. Verschillen tussen aanbieders van producten en tussenpersonen maakt dat er zonder wet- en regelgeving mogelijk geen gelijke informatieverstrekking plaatsvindt. Tot slot, maakt het verankeren van de verplichting in wet- en regelgeving handhaving beter mogelijk, deze taak ligt bij de AFM. De mate waarin door beleidsmakers alternatieven zijn overwogen voor het opnemen van deze verplichting in wet- en regelgeving komt uit de gesprekken, de wetgeving en de bijbehorende toelichting niet duidelijk naar voren.
Instrumentarium	Verzekeraars zijn verplicht om informatie te verstrekken over een complex product via een gestandaardiseerd document: de financiële bijsluiter. Deze wordt verstrekt: — Op de website van de verzekeraar — Desgevraagd rechtstreeks aan de consument
Toelichting instrumentarium	Uit de gevoerde gesprekken en de beschikbare documentatie komt de achtergrond en eventuele alternatieve instrumenten die zijn overwogen niet duidelijk naar voren.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Ervaren regeldruk	De door verzekeraars ervaren regeldruk bij artikel 65, lid 1 van het BGFO, Wft, is relatief laag. Dit komt omdat verzekeraars relatief weinig producten verkopen die vallen onder deze verplichting; verzekeraars bieden nog slechts beperkt beleggingsverzekeringen aan. Verzekeraars ervoeren met name relatief veel regeldruk bij de introductie van de financiële bijsluiters in 2006. Er is toen relatief veel tijd en geld geïnvesteerd in het opstellen van teksten en rekenmodellen. De inspanning die hiermee gepaard ging is niet meer te achterhalen. De huidige ervaren regeldruk zit enerzijds in het jaarlijks updaten van bijsluiters (of vaker bij een tussentijdse productwijziging) en anderzijds in het daadwerkelijk genereren van de bijsluiters via de financiële bijsluiters-generator van de AFM. De mogelijkheid om financiële bijsluiters te genereren via deze tool heeft de regeldruk aanzienlijk verlaagd. Met het gebruik van deze tool is het mogelijk om in ongeveer 30 minuten een financiële bijsluiters op te stellen. Dit is dan vooral een kwestie van het invullen van de kenmerken van het product in de standaard velden van de tool. De generator maakt gebruik van standaard passages voor typen producten. Deze standaardisatie kan er wel toe leiden dat de beperkte invulmogelijkheden van de tool niet altijd aansluiten op de producten waardoor additionele toelichting nodig is. Het geven van additionele toelichting wordt door verzekeraars als regeldruk ervaren. Het verzamelen van de juiste informatie en het beschikbaar stellen van de financiële bijsluiters vergt in totaal ongeveer 8 uur per product.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Verzekeraars geven aan dat de generator van de AFM de regeldruk aanzienlijk heeft verlaagd. De generator maakt gebruik van standaard passages voor typen producten waardoor het genereren van bijsluiters relatief weinig tijd kost. De standaardisatie en beperkte invulmogelijkheden kunnen wel tot ervaren regeldruk leiden als verzekeraars additionele toelichtingen moeten opstellen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij nieuw ontwikkelde producten die niet altijd in de categorieën van de tool passen. Door de beperkte invulmogelijkheden van de tool te verruimen en deze beter te laten aansluiten op producten van verzekeraars, zullen verzekeraars minder tijd kwijt zijn aan het opstellen van additionele toelichtingen waarmee de ervaren regeldruk afneemt. De FB-generator is een instrument van de AFM en de AFM is derhalve ook verantwoordelijk voor het beheer van dit instrument. Met het opstellen van een nadere regel kan de AFM invulling geven aan het de bovengenoemde mogelijkheid tot vermindering van de regeldruk.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, artikel 86f	
Sector	Verzekeraars (specifiek levensverzekeringen)
Wetgeving	Artikel 86f, Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft
Departement	Ministerie van Financiën
Achtergrond	In het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft worden de bepalingen van deel 4 van de Wet op het financieel toezicht (Wft), het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen uitgewerkt. Artikel 86f bepaalt dat een financiële dienstverlener voorafgaand aan een financiële dienst inzake een financieel product, een dienstverleningsdocument (DVD) verstrekt. Het DVD geeft inzicht in onder andere het type dienstverlening (advies, bemiddeling) en de gemiddelde beloning van de adviseur.
Doel	Het primaire doel van artikel 65, lid 1 is informeren van consumenten zodat deze op basis van de beschikbare informatie een onderbouwde keuze kunnen maken ten aanzien van de financiële dienstverlening van financiële ondernemingen en de daarbij behorende beloning van de dienstverlener. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt. Een tweede doel is het beschermen van consumenten.
Noodzaak regelgeving	Om ervoor te zorgen dat consumenten op dezelfde manier informatie verkrijgen van financiële dienstverleners over hun dienstverlening en de daarbij behorende beloning, is het noodzakelijk om de verstrekking van deze informatie en het format waarin dit wordt verstrekt, vast te leggen in wetgeving. Alleen door wetgeving kan de vergelijkbaarheid van de dienstverlening worden bewerkstelligd. Tot slot, maakt het verankeren van de verplichting om een dienstverleningsdocument op te stellen in de Wft, het mogelijk dat de AFM deze verplichting kan handhaven. De mate waarin door beleidsmakers alternatieven zijn overwogen voor het opnemen van deze verplichting in wet- en regelgeving komt uit de gesprekken, de wetgeving en de bijbehorende toelichting niet duidelijk naar voren.
Instrumentarium	Verzekeraars zijn verplicht om de informatie te verstrekken via een gestandaardiseerd document: het dienstverleningsdocument. Deze wordt verstrekt: — Op de website van de verzekeraar — Actief en rechtstreeks aan de consument (hard-copy en bij goedkeuring consument digitaal)
Toelichting instrumentarium	Uit de gevoerde gesprekken en de beschikbare documentatie komt de achtergrond en eventuele alternatieve instrumenten die zijn overwogen niet duidelijk naar voren.
Ervaren regeldruk	Verzekeraars geven aan relatief veel regeldruk te ervaren als gevolg van de verplichting om een DVD te verstrekken.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	De regeldruk die wordt ervaren is vooral het gevolg van het verkrijgen van de juiste informatie die in het DVD moet worden opgenomen. Net als bij de financiële bijsluiter kan het DVD middels een tool van de AFM worden gegenereerd. Het invullen van de gegevens in de generator wordt niet als regeldruk ervaren, hier is ongeveer 30 minuten mee gemoeid. Dit is dan vooral een kwestie van het invullen van de kenmerken van het product. De generator maakt gebruik van standaard passages voor typen producten. Deze standaardisatie kan er wel toe leiden dat de beperkte invulmogelijkheden van de tool niet altijd aansluiten op de producten waardoor additionele toelichting nodig is. Het verstrekken van deze extra toelichting wordt als regeldruk ervaren. In het DVD moet onder meer informatie over de advies- en distributiekosten worden opgenomen. Deze kosten dienen gebaseerd te zijn op een door de accountant goedgekeurde berekening met een kostprijsmodel (artikel 86g BGFO Wft). Afhankelijk van het aantal producten geven verzekeraars aan dat de kosten hiervoor al snel €10.000 per jaar bedragen. Indien een verzekeraar nog niet over een kostprijsmodel beschikt dat dit onderscheid kan maken, dan moest dit model worden opgesteld. De AFM heeft aandachtspunten (Nadere Regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen) opgesteld voor de ontwikkeling van het kostprijsmodel. Zo is onder meer aangegeven hoe omgegaan moet worden met specifieke investeringen. Als de bedrijfsstrategie van een verzekeraar in deze periode is veranderd, dan kan dit tot extra kosten in het kostprijsmodel leiden. Had de wijziging van de bedrijfsstrategie een jaar eerder plaatsgevonden, dan waren deze kosten buiten beschouwing gebleven. Naast investeringskosten gaat het kostprijsmodel uit van aannames over het aantal te verkopen producten en de bijbehorende kosten. Deze aannames en uitgangspunten uit het model moeten jaarlijks herzien worden, dit vergt per product tijd van de betrokken afdelingen en van de afdeling financiën (honderden uren per jaar). Tot slot wordt regeldruk ervaren door de verplichting het DVD voorafgaand aan het aangaan van een overeenkomst te verstrekken. Dit heeft tot gevolg dat het DVD onderdeel uitmaakt van de pré-contractuele informatie die vaak digitaal wordt verstrekt. Indien een verzekeraar het DVD (2 A4) schriftelijk verstrekt, brengt dit aanvullende kosten met zich mee.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Verzekeraars geven, net als bij de case over de financiële bijsluiter, aan dat hoewel de generator van de AFM de regeldruk aanzienlijk heeft verlaagd, de standaardisatie van deze tool ook enige regeldruk veroorzaakt. Door de beperkte invulmogelijkheden van de tool te verruimen en deze beter te laten aansluiten op de producten van verzekeraars, zullen verzekeraars minder tijd kwijt zijn aan het opstellen van additionele toelichtingen waarmee de ervaren regeldruk afneemt. Een tweede mogelijkheid om de regeldruk te verminderen is het verminderen van de afhankelijkheid van verzekeraars bij het

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

voldoen aan de verplichting. Het schrappen van de verplichting om de informatie die moet worden verstrekt te baseren op een door een accountant goedgekeurde berekening leidt tot een aanzienlijke vermindering van de regeldruk. Een steekproefsgewijze controle op de berekeningen is wellicht een alternatief.

De verplichting om het kostprijsmodel te laten goedkeuren door een accountant is vastgelegd in artikel 86g van het Besluit. In het Besluit is ook vastgelegd dat de AFM bevoegd is tot het stellen van nadere regels ten aanzien van de verplicht te verstrekken informatie en de wijze van verstrekking. Met het opstellen van een dergelijke nadere regel kan de AFM invulling geven aan de bovengenoemde mogelijkheid tot vermindering van de regeldruk.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Pensioenwet, artikel 21: Informatie over de pensioenregeling en melding van wijzigingen	
Sector	Pensioen
Wetgeving	Artikel 21: <i>Informatie over de pensioenregeling en melding van wijzigingen</i>, Pensioenwet. Invulling via Besluit van 24 juni 2015 tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met de Wet pensioencommunicatie die ingaat op Pensioen 1-2-3.
Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
Achtergrond	De Pensioenwet die in 2007 in werking is getreden, beschrijft de rechten en plichten van werkgever, werknemer en pensioenuitvoeringsorganisaties in relatie tot het pensioen. De Pensioenwet is per 1 juli 2015 gewijzigd door de Wet Pensioencommunicatie. Deze wet wijzigt een aantal artikelen van de Pensioenwet en stelt nadere regels aan onder meer de te verstrekken informatie over pensioenregelingen en de wijze waarop deze informatieverstrekking plaats moet vinden. Een onderdeel van Wet Pensioencommunicatie is de introductie Pensioen 1-2-3. Pensioen1-2-3 geeft deelnemers informatie over de belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling, de keuzemogelijkheden, de momenten dat de deelnemer in actie kan komen en de risico's die samenhangen met het pensioen. Pensioen 1-2-3 bestaat uit drie lagen. In laag 1, deze vervangt vanaf 1 juli 2016 de startbrief, staan de belangrijkste elementen van de pensioenregeling, de lezer kan vervolgens zelf bepalen of hij/zij meer wil weten. Tijdens het lezen van laag 1 kan voor meer details worden doorgeklikt naar meer gedetailleerde informatie op de website van het fonds.
Doel	Doel van de wijzigingen als gevolg van de Wet Pensioencommunicatie is het (op een uniforme wijze) informeren en activeren van de deelnemers.
Noodzaak regelgeving	Om te waarborgen dat deelnemers op een correcte, begrijpelijke en uniforme manier worden geïnformeerd is het verstrekken van informatie via Pensioen 1-2-3 in wet- en regelgeving opgenomen. Een aanvullende reden om het verstrekken van pensioeninformatie te waarborgen is de potentieel aanzienlijke financiële impact van een pensioen op burgers. In de memorie van toelichting van de Pensioenwet staat dat de regering het essentieel vindt dat deelnemers goed geïnformeerd worden over verschillende aspecten van de uitvoering van de pensioenovereenkomst. Aanvullend pensioen is een arbeidsvoorwaarde die pas na verloop van tijd genoten wordt. Hierdoor ontstaat het gevaar dat werknemers zich pas op of vlak voor hun pensioendatum realiseren welke aanspraken zijn hebben opgebouwd. Op dat moment is het te laat voor de werknemer om eventuele aanvullende maatregelen (opbouwen van andere vorm van oudedagsvoorziening) te nemen. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt het

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	beeld naar voren dat beleidsmakers geen alternatieven voor het opnemen van deze verplichtingen in wet- en regelgeving hebben overwogen.
Instrumentarium	Zoals staat beschreven in wet- en regelgeving en in de handreiking Pensioencommunicatie van de Pensioenfederatie moet de informatie volgens een vooraf vastgesteld format worden verstrekt. Met het format liggen de inhoud en de volgorde van de koppen vast. Ook is het gebruik van iconen verplicht. De inhoud van de teksten zijn niet voorgeschreven. Wel is het wenselijk dat pensioenuitvoeringsorganisaties zo veel mogelijk aansluiten bij de uitwerkingen zoals opgesteld door de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars. Het staat uitvoerders voor laag 1 vrij om de informatie schriftelijk of digitaal te verstrekken. Wanneer wordt gekozen om de informatie digitaal te verstrekken moet een deelnemer in de gelegenheid zijn gesteld hier bezwaar tegen aan te tekenen. Wanneer bezwaar wordt gemaakt tegen digitale verstrekking, verstrekt de pensioenuitvoeringsorganisatie de informatie schriftelijk. Laag 1, 2 en 3 moeten op de website van de pensioenuitvoeringsorganisatie worden geplaatst.
Toelichting instrumentarium	Pensioen1-2-3 maakt het mogelijk om informatie gelaagd te verstrekken aan deelnemers. Hiermee wordt ingespeeld op uitkomsten van het evaluatieonderzoek ten aanzien van de Pensioenwet dat deelnemers de informatie ten aanzien van het pensioen te uitgebreid en onvoldoende duidelijk vonden. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt niet duidelijk naar voren of, en zo ja, welke alternatieve instrumenten zijn overwogen.
Ervaren regeldruk	Pensioen 1-2-3 is pas recent ontwikkeld door de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars en geïmplementeerd door de pensioenuitvoeringsorganisaties. Dit maakt dat op dit moment de structurele lasten van de verplichting nog onduidelijk zijn. Bij de invoering van pensioen 1-2-3 zijn de meeste kosten voor pensioenuitvoeringsorganisaties gaan zitten in het aanpassen van de verschillende communicatie uitingen. Hierbij zit de meeste tijd in het opstellen van de informatie voor laag 1 (vervanging van startbrief) en het in de juiste formats op de website beschikbaar stellen van de overige informatie. Pensioenuitvoeringsorganisaties merken op dat laag 1 slechts beperkt ruimte biedt, waardoor het moeilijk is de juiste boodschap op te nemen. Alle uitvoerders hebben het doorvoeren van pensioen 1-2-3 projectmatig opgepakt. Pensioen1-2-3 is veelal projectmatig ingevoerd waarbij de urenbesteding per pensioenuitvoeringsorganisatiesterk verschilt. Verklaring hiervoor is dat individuele pensioenuitvoeringsorganisaties meer hebben gedaan dan wellicht nodig was, dat sommige uitvoerders mogelijk al een deel van de informatie beschikbaar hadden of dat uitvoerders tegelijkertijd aanvullende (interne) wijzigingen hebben doorgevoerd. De gemiddelde inspanning per pensioenfonds varieert hierdoor van 150 tot 1.000 uur. De meeste

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	pensioenuitvoeringsorganisaties bedienen meerdere pensioenfondsen, soms wel tientallen. Pensioenuitvoeringsorganisaties vonden de inspanning met name voor kleinere pensioenfondsen buiten proportioneel. Veel gehoord signaal hierbij was dat de tijd om de wijzigingen door te voeren initieel te kort was, waardoor organisaties aangaven extra capaciteit in te huren om aan de verplichting te kunnen voldoen. Tot slot ervaren pensioenuitvoeringsorganisaties regeldruk bij het voldoen aan de verplichting ten aanzien van Pensioen1-2-3 wanneer er wijzigingen optreden. Dit betreft zowel inhoudelijke wijzigingen in de documenten van laag 3 als wijzigingen in de verplichte informatie.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Pensioen 1-2-3 is pas recent ontwikkeld en de structurele lasten van de verplichting zijn daardoor nog onduidelijk. Het onderzoek heeft echter toch mogelijkheden opgeleverd ter vermindering van de ervaren regeldruk als gevolg van artikel 21 van de Pensioenwet, zoals deze bleken uit het implementatieproces door pensioenuitvoeringsorganisaties. Wanneer beleidsmakers wijzigingen introduceren, is het advies om voor voldoende implementatietijd voor pensioenuitvoeringsorganisaties te zorgen zodat deze geen onnodige kosten maken om wijzigingen door te voeren en om aan de verplichting te kunnen voldoen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Pensioenwet, artikel 48, lid 4: Eisen aan informatieverstrekking	
Sector	Pensioen
Wetgeving	Artikel 48, lid 4: <i>Eisen aan informatieverstrekking</i> , Pensioenwet.
Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
Achtergrond	Naar aanleiding van een evaluatieonderzoek is in 2007 de Pensioenwet in werking getreden die daarmee de oudere Pensioen- en spaarfondsenwet verving. De Pensioenwet beschrijft de rechten en plichten van werkgever, werknemer en pensioenuitvoeringsorganisaties in relatie tot het pensioen. Artikel 48, lid 4 bepaalt dat pensioenuitvoeringsorganisaties deelnemers en pensioengerechtigden periodiek, middels een Uniform Pensioen Overzicht (UPO), informeren over de persoonlijke stand van het opgebouwde pensioen bij één pensioenuitvoeringsorganisatie.
Doel	Het doel is om deelnemers en pensioengerechtigden periodiek (op een uniforme wijze) te informeren over de persoonlijke stand van het opgebouwde pensioen bij één pensioenuitvoeringsorganisatie. Het UPO dient deelnemers tevens te activeren, ofwel bewust te maken van zijn/haar pensioen.
Noodzaak regelgeving	Om te waarborgen dat deelnemers op een correcte, begrijpelijke en uniforme manier worden geïnformeerd is het verstrekken van een UPO in wet- en regelgeving opgenomen. De onderlinge vergelijkbaarheid en optelbaarheid van verschillende UPO's is hierbij van belang. Een aanvullende reden om het verstrekken van pensioeninformatie te waarborgen is de potentieel aanzienlijke financiële impact van een pensioen op burgers. In de memorie van toelichting van de Pensioenwet staat dat de regering het essentieel vindt dat deelnemers goed geïnformeerd worden over verschillende aspecten van de uitvoering van de pensioenovereenkomst. Aanvullend pensioen is een arbeidsvoorwaarde die pas na verloop van tijd genoten wordt. Hierdoor ontstaat het gevaar dat werknemers zich pas op of vlak voor hun pensioendatum realiseren welke aanspraken zijn hebben opgebouwd. Op dat moment is het te laat voor de werknemer om eventuele aanvullende maatregelen (opbouwen van andere vorm van oudedagsvoorziening) te nemen. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt het beeld naar voren dat beleidsmakers geen alternatieven voor het opnemen van deze verplichtingen in wet- en regelgeving hebben overwogen.
Instrumentarium	Informatieverstrekking geschiedt via het uniform pensioenoverzicht, dit mag zowel schriftelijk als digitaal. De frequentie verschilt. De pensioenuitvoeringsorganisatie verstrekt het UPO jaarlijks aan deelnemers en minimaal eens per vijf jaar aan gewezen deelnemers en ex-partners. Daarnaast verstrekken pensioenuitvoeringsorganisaties bij einde deelneming vrijwillig een UPO.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Toelichting instrumentarium	Belangrijkste overweging bij het hebben van een UPO is dat dit zorgt voor uniforme communicatie vanuit de pensioenuitvoeringsorganisaties richting de burger. Sinds 1 juli 2015 is het mogelijk om een UPO zowel schriftelijk als digitaal aan een burger te verstrekken. Wanneer wordt gekozen om de informatie digitaal te verstrekken moet een deelnemer in de gelegenheid zijn gesteld hier bezwaar tegen aan te tekenen. Wanneer bezwaar wordt gemaakt tegen digitale verstrekking, verstrekt de pensioenuitvoeringsorganisatie de informatie schriftelijk. Op deze wijze wordt te allen tijde gewaarborgd dat het UPO de burger ook bereikt. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wet Pensioencommunicatie is te lezen dat vanwege de hoge kosten van het verzenden van UPO's de termijn van verzending voor gewezen deelnemers en gewezen partners op vijf jaar is vastgesteld. Op basis van de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten is niet duidelijk welke overwegingen ten grondslag liggen aan het jaarlijks verstrekken van de UPO aan actieve deelnemers.
Ervaren regeldruk	Het UPO geeft de informatie over het opgebouwde pensioen bij één pensioenfonds weer. Conform de Pensioenwet zijn pensioenuitvoeringsorganisaties verplicht de UPO's uiterlijk 30 september van het betreffende jaar te verstrekken. De kwantitatieve omvang van de regeldruk die pensioenuitvoeringsorganisaties ervaren varieert, omdat deze sterk samenhangt met het aantal en de omvang van de pensioenfondsen die de pensioenuitvoeringsorganisatie bedient. Alle uitvoerders hebben specifieke afdelingen die een groot deel (minimaal 50%) van hun tijd besteden aan de UPO's. De meeste pensioenuitvoeringsorganisaties gaven aan dat omgerekend ongeveer vier tot acht medewerkers hier full time mee bezig zijn. In praktijk bestaan verschillende UPO's voor verschillende doelgroepen: actieven en gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en ex-partners. Voor iedere groep is een specifiek UPO-format beschikbaar. Ook de frequentie van de UPO verstrekking verschilt. Zo dienen actieve en pensioengerechtigde deelnemers jaarlijks een UPO te ontvangen. De gewezen deelnemers en ex-partners ontvangen deze minimaal eens in de vijf jaar. Om te komen tot een UPO is informatie nodig over de rechten van de deelnemer en inzicht in het te hanteren UPO-model. Pensioenuitvoeringsorganisaties geven aan geen regeldruk te ervaren bij het ontsluiten van de informatie per deelnemer, omdat dit type informatie standaard voorhanden is. Voor de verwerking van de informatie in het juiste UPO-model (format) hebben alle pensioenuitvoeringsorganisaties investeringen moeten doen in hun ICT-omgeving om dit te faciliteren. Pensioenuitvoeringsorganisaties ervaren de grootste regeldruk door de aanpassingen die jaarlijks nodig zijn als gevolg van wijzigingen in het UPO-model. Het doorvoeren van deze wijzigingen vergt jaarlijks capaciteit (variërend van 1.500 tot meer dan 6.000 uur per jaar). Door het pas in een laat stadium definitief

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	beschikbaar komen van de UPO-modellen maken pensioenuitvoeringsorganisaties eerst gebruik van de concept UPO-modellen. Bij aanvullende wijzigingen in het definitieve UPO-model kan het voorkomen dat eerdere aanpassingen alsnog komen te vervallen. Dit zorgt voor onnodige extra kosten. UPO-modellen worden vastgesteld door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nadat de sector zelf daartoe een voorstel heeft gedaan en de AFM hierover advies heeft uitgebracht. De meeste pensioenuitvoeringsorganisaties bedienen meerdere pensioenfondsen. De huidige UPO-modellen geven vrijheid om om een klein onderdeel pensioenfonds specifiek in te vullen. Afstemming hierover vergt extra tijd voor de pensioenuitvoeringsorganisaties. Tot slot ervaren pensioenuitvoeringsorganisaties regeldruk bij het daadwerkelijke printen en versturen van de UPO's. Op dit moment gebeurt dit veelal nog schriftelijk, waar alle uitvoerders hun deelnemers om goedkeuring vragen voor digitale verstrekking. De verwachting is door pensioenuitvoeringsorganisaties uitgesproken dat dit tot 80% kan schelen op de verzendkosten. Voor een UPO moeten vaak 12 pagina's worden gedrukt en verzonden (portokosten). Los van de personele kosten zijn de kosten voor drukken en verzenden ongeveer €0,75 tot €1,50 per UPO.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Uit de bovenstaande paragraaf blijkt dat pensioenuitvoeringsorganisaties de meeste regeldruk ervaren als gevolg van de jaarlijkse aanpassingen in de UPO modellen. Wanneer deze modellen een aantal jaren ongewijzigd blijven is de verwachting dat de regeldruk voor pensioenuitvoeringsorganisaties afneemt. Daarbij kan de regeldruk verder worden verminderd door pensioenuitvoeringsorganisaties voldoende implementatietijd te geven wanneer er toch wijzigingen worden geïntroduceerd. Hiermee wordt voorkomen dat pensioenuitvoeringsorganisaties op basis van conceptformats op voorhand aanpassingen implementeren die vervolgens opnieuw moeten worden aangepast wanneer de definitieve versies (met wijzigingen) worden vastgesteld. Zo worden onnodige extra kosten om eerdere aanpassingen opnieuw aan te passen voorkomen. De regeldruk kan daarnaast ook worden verminderd door de normen voor vormgeving die door beleidsmakers zijn open gelaten, nader te specificeren in een verplichting. Waar pensioenuitvoeringsorganisaties nu bij het opstellen van de UPO's rekening moeten houden met de verschillende wensen van de verschillende fondsen, kan dan (ten aanzien van deze normen) worden volstaan met één ontwerp. Een andere mogelijkheid om de regeldruk als gevolg van artikel 48, lid 4 van de Pensioenwet te verminderen heeft betrekking op de frequentie van de verplichting. Op dit moment is onduidelijk in welke mate het jaarlijks verstrekken van een UPO aan actieve deelnemers bijdraagt aan de bereiken van de doelstellingen van de regelgeving. Het verlagen van de frequentie van de verplichting om jaarlijks een UPO aan actieve deelnemers te

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

verstrekken kan bijdragen aan het verminderen van de ervaren
regeldruk.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Pensioenwet, artikel 51: Pensioenregister	
Sector	Pensioen
Wetgeving	Artikel 51: <i>Pensioenregister</i> , Pensioenwet
Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
Achtergrond	Naar aanleiding van een evaluatieonderzoek is in 2007 de Pensioenwet in werking getreden die daarmee de oudere Pensioen- en spaarfondsenwet verving. De Pensioenwet beschrijft de rechten en plichten van werkgever, werknemer en pensioenuitvoeringsorganisaties in relatie tot het pensioen. Artikel 51 bepaalt dat pensioenuitvoeringsorganisaties deelnemers een totaaloverzicht bieden van alle pensioenaanspraken en pensioenrechten (inclusief oudendomspensioen op grond van de Algemene Ouderdomswet).
Doel	In de memorie van toelichting is opgenomen dat het doel van het pensioenregister is om burgers op uniforme wijze in de gelegenheid te stellen online de gegevens over eigen opgebouwde en toekomstige pensioenaanspraken te raadplegen. In de wet zelf staat hierover in lid 1 van artikel 51 dat het doel van het pensioenregister is om op een duidelijke en begrijpelijke wijze de aanspraakgerechtigde of de pensioengerechtigde in de gelegenheid te stellen om gegevens over zijn pensioenaanspraken en pensioenrechten te raadplegen, waarbij deze gegevens, voor zover dit het ouderdomspensioen betreft, weergegeven worden op basis van een pessimistisch scenario, een verwacht scenario en een optimistisch scenario. Het pensioenregister heeft verder tot doel inzicht te geven in de hoogte van het te bereiken pensioen, de keuzes ten aanzien van het pensioen, waaronder de mogelijkheid tot omzetting in een variabele uitkering, en de gevolgen van deze keuzes en van belangrijke gebeurtenissen op het pensioen van de aanspraakgerechtigde of de pensioengerechtigde. Het pensioenregister dient deelnemers daarmee met name te informeren en activeren. De wijze van invulling van het gekozen instrument borgt dat de informatieverstrekking op uniforme wijze plaatsvindt.
Noodzaak regelgeving	Om te waarborgen dat deelnemers op een correcte begrijpelijke en uniforme manier worden geïnformeerd is het verstrekken van informatie via een pensioenregister in wet- en regelgeving opgenomen. De vergelijkbaarheid en optelbaarheid van verschillende pensioenaanspraken is hierbij van belang. Een aanvullende reden om het verstrekken van pensioeninformatie te waarborgen is de potentieel aanzienlijke financiële impact van een pensioen op burgers. Daarbij werd het maken van afspraken hierover gezien als de enige mogelijkheid om burgers inzicht te geven in aanspraken over alle pensioenregelingen heen. In de memorie van toelichting van de Pensioenwet staat dat de regering het essentieel vindt dat deelnemers goed geïnformeerd worden over verschillende aspecten van de uitvoering van de pensioenovereenkomst. Aanvullend pensioen is een

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	arbeidsvoorwaarde die pas na verloop van tijd genoten wordt. Hierdoor ontstaat het gevaar dat werknemers zich pas op of vlak voor hun pensioendatum realiseren welke aanspraken zijn hebben opgebouwd. Op dat moment is het te laat voor de werknemer om eventuele aanvullende maatregelen (opbouwen van andere vorm van oudedagsvoorziening) te nemen. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt het beeld naar voren dat beleidsmakers geen alternatieven voor het opnemen van deze verplichtingen in wet- en regelgeving hebben overwogen.
Instrumentarium	De pensioenuitvoeringsorganisatie verstrekt op verzoek van de aanspraakgerechtigde of de pensioengerechtigde tijdig zijn gegevens met betrekking tot pensioenaanspraken en pensioenrechten door middel van het pensioenregister. Dit register is te bezoeken via www.mijnpensioenoverzicht.nl
Toelichting instrumentarium	Het pensioenregister is te bezoeken via www.mijnpensioenoverzicht.nl. Bij een zoekvraag van een bezoeker vraagt de website real-time informatie uit bij de verschillende pensioenuitvoeringsorganisaties. Het register wijkt daarmee af van een 'standaard' register waar veelal gebruikt wordt gemaakt van een eigen database waarin informatie is verzameld en opgeslagen. De reden om de beoogde informatie digitaal en via een website beschikbaar te stellen maakt dat informatie eenvoudig up to date kan worden gehouden en maakt het voor deelnemers mogelijk om de informatie op afstand te raadplegen. Hiermee sluit het de verplichting aan op een van de hoofdelementen van de wet Pensioencommunicatie, meer mogelijkheden bieden tot digitale verstrekking en aanbieding van pensioeninformatie. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt het beeld naar voren dat geen alternatieve instrumenten zijn overwogen.
Ervaren regeldruk	Uitvoerders geven aan kosten te maken voor aanpassingen aan de ICT-omgeving om de koppeling met het pensioenregister te leggen. Pensioenuitvoeringsorganisaties gaven aan dat de kosten die hiermee gepaard gaan ongeveer EUR 500.000 (zonder kosten eigen personeel) tot ongeveer EUR 1 miljoen (inclusief kosten eigen personeel) bedragen. De kosten verschillen komen door de geavanceerdheid van de koppelingen. Zo zijn sommige koppelingen real-time. Daarnaast ervaren pensioenfondsen regeldruk vanwege de onderhoudskosten die zijn verbonden aan mijnpensioenoverzicht. Daar komt bij dat bij grote wijzigingen, zoals opnemen van levensgebeurtenissen, fondsen daar vaak een projectteam opzetten en dus kosten maken. In zijn algemeenheid gaat relatief veel tijd zitten in het op een juiste wijze beschikbaar hebben van de data. Pensioenuitvoeringsorganisaties moeten aanvullende analyses uitvoeren om bijvoorbeeld de gewenste scenario's over de levensgebeurtenissen aan het pensioenregister te kunnen leveren. Deze berekeningen vinden jaarlijks opnieuw plaats, of vaker indien er wijzigingen zijn in de regeling. De extra capaciteit

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	die dit vraagt verschilt per uitvoerder van minimaal 2 tot 6 fte. Deze capaciteit is nodig voor onder meer extra applicatiebeheerders, projectleiders en data analisten. Om de koppeling tussen pensioenuitvoeringsorganisaties en het pensioenregister in stand te houden maken de pensioenuitvoeringsorganisaties extra beheer- en onderhoudskosten (de applicaties waren er anders immers niet). De omvang van de meerkosten was niet aan te geven. Pensioenuitvoeringsorganisaties geven aan dat voor hen niet altijd duidelijk is of, en in welke mate deze verplichting bijdraagt aan het te bereiken doel, wat de toegevoegde waarde van de verplichting is en of de te maken kosten hiervoor in verhouding staan. Deze onduidelijkheid is te classificeren als ervaren regeldruk.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Pensioenuitvoeringsorganisaties geven aan dat het niet altijd duidelijk is of, en in welke mate deze verplichting bijdraagt aan het te bereiken doel, wat de toegevoegde waarde is van de verplichting is en of de zojuist geschetste regeldruk wel proportioneel is. Ten aanzien van dit punt geven pensioenuitvoeringsorganisaties aan dat beleidsmakers vooraf meer aandacht zouden moeten hebben voor de mate waarin de (uitbreiding van de) verplichting bijdraagt aan het beoogde doel. Hierbij is van belang om een afweging te maken tussen enerzijds de kosten en anderzijds de verwachte baten.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Nadere regel TH / NR-007, artikel 6: Premiegrondslag en aspecten die premie beïnvloeden	
Sector	Zorgverzekeraars
Wetgeving	Artikel 6: <i>Premiegrondslag en aspecten die premie beïnvloeden</i> , nadere regel TH / NR-007 Informatieverstrekking ziektekostenverzekeraars aan consumenten.
Departement	Nederlandse Zorgautoriteit (NZA)
Achtergrond	De NZa is vanuit de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), bevoegd tot het stellen van regels op het gebied van transparantie van ziektekostenverzekeraars aan consumenten. Vanuit deze bevoegdheid heeft de NZa in 2015 de beleidsregel TH / BR-015 vervangen voor door de nadere regel TH / NR-004 en recent door TH / NR-007. Artikel 6 bepaalt dat zorgverzekeraars specifieke informatie vermelden over de premiegrondslag en aspecten die de premie beïnvloeden.
Doel	Artikel 2 beschrijft het doel van de regeling: “Deze regeling beschrijft welke informatie ziektekostenverzekeraars ten minste aan consumenten moeten verstrekken, zodat de informatie doeltreffend en juist is, en bijdraagt aan de inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid van de aangeboden producten en diensten. Ten tweede heeft deze regeling tot doel om de eenvormige invulling van procedures van ziektekostenverzekeraars te stimuleren, opdat verzekerden op gelijke wijze toegang kunnen hebben tot de verzekering.”
Noodzaak regelgeving	Om te waarborgen dat de juiste en volledige informatie wordt verstrekt aan consumenten is deze verplichting in wet- en regelgeving opgenomen. Daarnaast wordt de vergelijkbaarheid van vergoedingenoverzichten van verschillende zorgverzekeraars op deze wijze gewaarborgd. Dit is nodig wanneer consumenten op basis van het vergoedingenoverzicht gefundeerde keuzes ten aanzien van zorgverzekeringsproducten willen maken. Hoewel het doel van TH/NR-007 expliciet is opgenomen, blijkt uit de regeling niet of er alternatieven voor wetgeving zijn overwogen. Ook uit andere bronnen komen dergelijke overwegingen niet naar voren.
Instrumentarium	Zorgverzekeraars zijn verplicht om de in artikel 6 genoemde informatie te vermelden op: — De website van de zorgverzekeraar — In de offerte
Toelichting instrumentarium	De verplichting om de informatie op de website te vermelden komt vanuit de overtuiging dat de website voor consumenten de primaire informatiebron is. De informatie dient daarnaast in de offerte te worden vermeld omdat langs deze weg op individueel niveau (bij elk afgenomen product wordt een offerte verstrekt) alle relevante informatie gezamenlijk kan worden verstrekt aan de consument. Op basis van het onderzoek is onduidelijk of er naast deze overwegingen nog alternatieve instrumenten zijn overwogen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Ervaren regeldruk	Zorgverzekeraars geven aan nauwelijks regeldruk te ervaren als gevolg van de verplichtingen die artikel 6 met zich meebrengt. Het hebben van een premie is van belang voor zorgverzekeraars om überhaupt een zorgverzekering te kunnen aanbieden. Het opnemen van de premiegrondslag, eventuele factoren die hierop van invloed zijn en de netto premie raken daarmee direct het primaire proces. Om deze informatie voor de consument op een overzichtelijke wijze inzichtelijk te maken zijn bijvoorbeeld in eerste instantie actuarissen, business controllers, communicatiemedewerkers en content beheerders betrokken. Om de informatie op de website te krijgen hebben zorgverzekeraars vaak (kleine) aanpassingen aan hun ICT omgeving doorgevoerd. Ze dienen deze informatie vervolgens jaarlijks te actualiseren. Één zorgverzekeraar geeft aan dat late vaststelling en bekendmaking van de inhoudelijke invulling van de beleidsregel TH/NR-007 door de NZa tot additionele regeldruk heeft geleid. Deze zorgverzekeraar geeft aan vanwege de beperkte implementatietijd extra investeringen ten aanzien van externe inhuur, ICT capaciteit en portokosten te hebben gedaan om aan de nieuwe zienswijze met betrekking tot de premiebekendmaking te voldoen. Als de inhoudelijke invulling de verplichting eerder bekend was gemaakt dan had de zorgverzekeraar zelf op een andere manier invulling gegeven aan het voldoen aan de verplichting, met minder ervaren regeldruk tot gevolg. Bovenop de regeldruk die zorgverzekeraars ervaren door aan deze verplichtingen te moeten voldoen geven zorgverzekeraars aan regeldruk te ervaren als gevolg van de toezichtlasten die de verplichtingen met zich meebrengen. Zo moeten zorgverzekeraars in een uitvoeringsverslag jaarlijks verantwoording afleggen aan de NZa over de uitvoering van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast waren zorgverzekeraars de afgelopen jaren verplicht om met een self-assessment aan te geven in welke mate zij voldoen aan de verplichtingen om informatie aan consumenten te verstrekken. Één zorgverzekeraar geeft hierbij aan jaarlijks tussen de drie en vijf werkdagen nodig te hebben om te voldoen aan de toezichtlasten als gevolg van de beleidsregels van de NZa.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Uit dit onderzoek komen geen mogelijkheden naar voren om specifiek de ervaren regeldruk als gevolg van artikel 6 te verminderen. Wel zorgt de introductie van artikel 6 in zijn algemeenheid voor vragen over de noodzaak om dit in wet- en regelgeving vast te leggen. In de toekomst kan een (vanuit ervaren regeldruk minder belastend) alternatief zijn om zorgverzekeraars ruimte te geven om een dergelijke verplichting als branche zelf nader uit te werken .

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Nadere regel TH / NR-007, artikel 9: Wijzigingen in de polisvoorwaarden	
Sector	Zorgverzekeraars
Wetgeving	Artikel 9: <i>Wijzigingen in de polisvoorwaarden</i> , nadere regel TH / NR-007.
Departement	Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)
Achtergrond	De NZa is vanuit de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), bevoegd tot het stellen van regels op het gebied van transparantie van ziektekostenverzekeraars aan consumenten. Vanuit deze bevoegdheid heeft de NZa in 2015 de beleidsregel TH / BR-015 vervangen voor door de nadere regel TH / NR-004 en recent door TH / NR-007. Artikel 9 bepaalt dat een ziektekostenverzekeraar haar verzekerden tijdig informeert over wijzigingen in de polisvoorwaarden wanneer deze ten nadele van de verzekerden zijn.
Doel	Artikel 2 beschrijft het doel van de regeling: "Deze regeling beschrijft welke informatie ziektekostenverzekeraars ten minste aan consumenten moeten verstrekken, zodat de informatie doeltreffend en juist is, en bijdraagt aan de inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid van de aangeboden producten en diensten. Ten tweede heeft deze regeling tot doel om de eenvormige invulling van procedures van ziektekostenverzekeraars te stimuleren, opdat verzekerden op gelijke wijze toegang kunnen hebben tot de verzekering."
Noodzaak regelgeving	Om te waarborgen dat de juiste en volledige informatie wordt verstrekt aan consumenten is deze verplichting in wet- en regelgeving opgenomen. Daarnaast wordt de vergelijkbaarheid van vergoedingenoverzichten van verschillende zorgverzekeraars op deze wijze gewaarborgd. Dit is nodig wanneer consumenten op basis van het vergoedingenoverzicht gefundeerde keuzes ten aanzien van zorgverzekeringsproducten willen maken. Hoewel het doel van TH/NR-007 expliciet is opgenomen, blijkt uit de regeling niet of er alternatieven voor wetgeving zijn overwogen. Ook uit andere bronnen komen dergelijke overwegingen niet naar voren.
Instrumentarium	Zorgverzekeraars zijn verplicht om de verzekerde tijdig te informeren. In TH/NR-007 staat dat informeren 'schriftelijk, telefonisch en/of per e-mail' kan. Daarnaast bepaalt artikel 9 dat de informatie op de website van de zorgverzekeraar en in het prolongatiepakket moet worden opgenomen.
Toelichting instrumentarium	De verplichting om de informatie op de website te vermelden komt vanuit de overtuiging dat de website voor consumenten de primaire informatiebron is. Het actief schriftelijk, telefonisch of via mail informeren draagt ertoe bij dat de consument zich bewust is van wijzigingen. Wijzigingen die per 1 januari optreden dienen terug te komen in het prolongatiepakket. Een verzekerde ontvangt

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	het prolongatiepakket, zodat hij/zij kan besluiten om ook het volgende jaar van de bestaande zorgverzekering onder de nieuwe voorwaarden gebruik te blijven maken. Uit de gevoerde gesprekken en bestudeerde documenten komt niet duidelijk naar voren of, en zo ja, welke alternatieve instrumenten zijn overwogen.
Ervaren regeldruk	Uit de gesprekken met zorgverzekeraars komt naar voren dat zorgverzekeraars dit type informatie ook zonder de beleidsregel aan hun verzekerden zouden verstrekken. Zorgverzekeraars doen dit vanuit dienstverleningsoogpunt en omdat ze hiermee klachten en vragen vanuit verzekerden kunnen voorkomen. In praktijk kent het voldoen aan deze verplichting veel raakvlakken met de wijze waarop zorgverzekeraars reeds werken. Bij alle verzekeraars die wij spraken zijn hier jaarlijks gedurende meerdere weken medewerkers vanuit verschillende organisatieonderdelen full time mee bezig om te zorgen dat de wijzigingen in de polisvoorwaarden op een overzichtelijke wijze bij de verzekerden terecht komen. Het fysiek verstrekken van deze informatie leidt tot hogere kosten. Bovenop de regeldruk die zorgverzekeraars ervaren door aan deze verplichtingen te moeten voldoen geven zorgverzekeraars aan regeldruk te ervaren als gevolg van de toezichtlasten die de verplichtingen met zich meebrengen. Zo moeten zorgverzekeraars in een uitvoeringsverslag jaarlijks verantwoording afleggen aan de NZa over de uitvoering van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast waren zorgverzekeraars de afgelopen jaren verplicht om met een self-assessment aan te geven in welke mate zij voldoen aan de verplichtingen om informatie aan consumenten te verstrekken. Één zorgverzekeraar geeft hierbij aan jaarlijks tussen de drie en vijf werkdagen nodig te hebben om te voldoen aan de toezichtlasten als gevolg van de beleidsregels van de NZa.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	De door zorgverzekeraars ervaren regeldruk als gevolg van artikel 9 kan worden verminderd door de mogelijkheden te verruimen om de verplichte informatie digitaal te verstrekken aan consumenten. Zorgverzekeraars beschikken vaak over een 'mijn omgeving' of een 'service app'. Het gebruik van deze of andere digitale mogelijkheden zorgt naar verwachting voor een vermindering van de ervaren regeldruk in vergelijking met traditionele communicatiemogelijkheden zoals het schriftelijk informeren van consumenten.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Nadere regel TH / NR-007, artikel 14: Gecontracteerd zorgaanbod	
Sector	Zorgverzekeraars
Wetgeving	Artikel 14: <i>Gecontracteerd zorgaanbod</i> , nadere regel TH / NR-007 Informatieverstrekking ziektekostenverzekeraars aan consumenten.
Departement	Nederlandse Zorgautoriteit (NZA)
Achtergrond	De NZa is vanuit de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), bevoegd tot het stellen van regels op het gebied van transparantie van ziektekostenverzekeraars aan consumenten. Vanuit deze bevoegdheid heeft de NZa in 2015 de beleidsregel TH / BR-015 vervangen voor door de nadere regel TH / NR-004 en recent door TH / NR-007. Artikel 14 bepaalt dat een ziektekostenverzekeraar een overzicht van gecontracteerde zorgaanbieders opneemt op de website.
Doel	Artikel 2 beschrijft het doel van de regeling: "Deze regeling beschrijft welke informatie ziektekostenverzekeraars ten minste aan consumenten moeten verstrekken, zodat de informatie doeltreffend en juist is, en bijdraagt aan de inzichtelijkheid en vergelijkbaarheid van de aangeboden producten en diensten. Ten tweede heeft deze regeling tot doel om de eenvormige invulling van procedures van ziektekostenverzekeraars te stimuleren, opdat verzekerden op gelijke wijze toegang kunnen hebben tot de verzekering."
Noodzaak regelgeving	Om te waarborgen dat de juiste en volledige informatie wordt verstrekt aan consumenten is deze verplichting in wet- en regelgeving opgenomen. Daarnaast wordt de vergelijkbaarheid van vergoedingsoverzichten van verschillende zorgverzekeraars op deze wijze gewaarborgd. Dit is nodig wanneer consumenten op basis van het vergoedingsoverzicht gefundeerde keuzes ten aanzien van zorgverzekeringsproducten willen maken. Hoewel het doel van TH/NR-007 expliciet is opgenomen, blijkt uit de regeling niet of er alternatieven voor wetgeving zijn overwogen. Ook uit andere bronnen komen dergelijke overwegingen niet naar voren.
Instrumentarium	Zorgverzekeraars zijn verplicht om de in artikel 14 genoemde informatie te vermelden in een actueel overzicht op de website van de zorgverzekeraar.
Toelichting instrumentarium	De verplichting om de informatie op de website te vermelden komt vanuit de overtuiging dat de website voor veel consumenten de primaire informatiebron is. Uit het onderzoek is niet duidelijk naar voren gekomen of alternatieven voor het plaatsen van een overzicht op de website zijn overwogen.
Ervaren regeldruk	Op grond van de Zorgverzekeringswet maken zorgverzekeraars de premiegrondslag zes weken voor het einde van het jaar

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

bekend. In de praktijk betekent dit dat de meeste polissen daarom ook per 19 november of eerder worden aangeboden. Omdat zodra de polis wordt aangeboden ook het gecontracteerde zorgaanbod bekend moet worden gemaakt, dienen zorgverzekeraars om aan artikel 14 te voldoen, voor 19 november het overzicht van gecontracteerde zorg op de website te plaatsen. Na 19 november mogen nog wel nieuwe contracten worden toegevoegd, maar niet meer worden verwijderd. Deze deadline voor zorgverzekeraars geldt niet voor zorgaanbieders waardoor zorgverzekeraars aangeven een ongelijk speelveld te ervaren.

Om dit overzicht te hebben moet allereerst het zorgaanbod gecontracteerd zijn. Hier zijn de inkoopafdelingen voor verantwoordelijk. Dit vormt onderdeel van de reguliere activiteiten van een zorgverzekeraar. Als gevolg van de verplichting moeten zorgverzekeraars zorgen dat de juiste informatie op hun website wordt vermeld. Om te voldoen aan deze beleidsregels moeten zorgverzekeraars eenmalige investeringen doen. Hierbij zijn medewerkers van verschillende afdelingen betrokken. Denk aan Risk en Compliance, Communicatie, Inkoop, Webbeheer etc. De inspanning die hiermee samengaat varieert per verzekeraar, maar bedroeg al snel meer dan 300 uur.

Naast het op een juiste wijze beschikbaar krijgen van de gewenste content voor op de website geven de meeste verzekeraars aan dat ze ook speciale tooling hebben ontwikkeld. Deze tooling maakt het voor consumenten mogelijk om op een eenvoudige manier vergoedingen voor aandoeningen met elkaar te zoeken en te vergelijken. Het ontwikkelen van dergelijke tooling vergt eenmalige investeringen en vervolgens jaarlijks kosten voor onderhoud en doorontwikkeling. Sommige zorgverzekeraars hebben dergelijke tooling in eigen beheer, waar anderen hiervoor gebruik maken van de diensten van een marktpartij.

Bovenop de regeldruk die zorgverzekeraars ervaren door aan deze verplichtingen te moeten voldoen geven zorgverzekeraars aan regeldruk te ervaren als gevolg van de toezichtlasten die de verplichtingen met zich meebrengen. Zo moeten zorgverzekeraars in een uitvoeringsverslag jaarlijks verantwoording afleggen aan de NZa over de uitvoering van de Zorgverzekeringswet. Daarnaast waren zorgverzekeraars de afgelopen jaren verplicht om met een self-assessment aan te geven in welke mate zij voldoen aan de verplichtingen om informatie aan consumenten te verstrekken. Één zorgverzekeraar geeft hierbij aan jaarlijks tussen de drie en vijf werkdagen nodig te hebben om te voldoen aan de toezichtlasten als gevolg van de beleidsregels van de NZa.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Uit dit onderzoek zijn geen mogelijkheden naar voren gekomen om de ervaren regeldruk bij het voldoen aan deze verplichting te verminderen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Verordening (EU) Nr. 1169/2011 , Afdelingen 1 en 2: artikelen 18 tot en met 22	
Sector	Vervaardiging van voedingsmiddelen
Wetgeving	Artikelen 18 tot en met 22, Verordening (EU) Nr. 1169/2011
Departement	Europees Parlement en de Raad van Europese Unie
Achtergrond	De Verordening 1169/2011 wijzigt en vervangt een aantal oudere verordeningen en richtlijnen van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie, en stelt eisen aan het verstrekken van voedselinformatie aan consumenten. Artikelen 18 tot en met 22 van de verordening bepalen de etiketteringsverplichtingen ten aanzien van ingrediënten.
Doel	Bij de verstrekking van voedselinformatie wordt gestreefd naar een hoog niveau van bescherming van de gezondheid en de belangen van de consumenten door de eindverbruikers door een basis te verschaffen voor het maken van goed doordachte keuzes en een veilig gebruik van levensmiddelen (met betrekking tot allergenen). Het primaire doel van artikel 18 tot en met 22 van de verordening is het beschermen van consumenten door de voedselveiligheid te waarborgen. Daarnaast hebben deze artikelen tot doel om consumenten te informeren over de ingrediënten die producten bevatten zodat consumenten geïnformeerde keuzes kunnen maken. De wijze van invulling van het gekozen instrument draagt bij aan het op uniforme wijze verstrekken van de informatie.
Noodzaak regelgeving	De verwachting van zowel levensmiddelenproducenten als beleidsmakers is dat ook zonder de Verordening informatie over de ingrediënten van het voedingsmiddel wordt opgenomen op de verpakking. Hierbij wordt genoemd dat klanten (afnemers) en consumenten dit zullen eisen en afdwingen. Wel wordt middels wet- en regelgeving gewaarborgd dat deze informatie op dezelfde wijze en volgens dezelfde standaarden wordt weergegeven. Dit komt de vergelijkbaarheid van informatie tussen producten ten goede.
Instrumentarium	De informatie, bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 moet door middel van duidelijk leesbare letters, rechtstreeks op de verpakking of op een daaraan bevestigd etiket worden aangebracht. Voor niet-voorverpakte levensmiddelen geldt de verplichting niet.
Toelichting instrumentarium	Uit de bovenstaande paragraaf blijkt dat met de huidige invulling van deze verplichting het product en bijbehorende informatie ten aanzien van ingrediënten ongescheiden en fysiek beschikbaar is voor consumenten. Op deze wijze is de informatie altijd voorafgaand aan een aankoop beschikbaar waardoor consumenten goed geïnformeerde keuzes kunnen maken. Daarnaast blijft de informatie beschikbaar voor een consument wanneer het product op een later moment (pas) wordt gebruikt. Uit het onderzoek komt naar voren dat verschillende alternatieve instrumenten zijn overwogen, waaronder het beschikbaar stellen

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

van de informatie op een website. De informatie kan dan worden opgezocht door een QR code te scannen op het product met een smartphone. Niet iedere consument heeft echter een smartphone tot zijn of haar beschikking of heeft deze altijd bij zich. Om deze, en eerder genoemde redenen is door beleidsmakers gekozen voor informatieverstrekking op etiketten.

Ervaren regeldruk

Uit de gesprekken met levensmiddelenproducenten komt het beeld naar voren dat de zij relatief veel regeldruk ervaren om te borgen dat de juiste ingrediënten informatie op het etiket terecht komt. De ervaren regeldruk is het gevolg van de structurele activiteiten die nodig zijn om de juiste informatie op het etiket op te nemen, de activiteiten die nodig zijn bij nieuwe producten en bij wijzigingen in de productsamenstelling. Aanvullend zijn er nog verplichtingen over de leesbaarheid.

Veel van de levensmiddelenproducenten verwerken grondstoffen (ingrediënten) van meerdere toeleveranciers. Om informatie ten aanzien van ingrediënten te verstrekken aan consumenten moeten levensmiddelenproducenten allereerst bij deze toeleveranciers nagaan welke ingrediënten zijn gebruikt in de grondstoffen die worden gebruikt en verwerkt tot eindproducten voor consumenten. Afhankelijk van de producent zijn de datasystemen van toeleveranciers gekoppeld aan de eigen databases. In andere gevallen is het nodig om de informatie van toeleveranciers handmatig in te voeren in de eigen database. In deze databases worden alle ingrediëntkenmerken van een product bijgehouden en van hieruit ontsloten wanneer de etiketten worden gedrukt. Een probleem bij het ophalen van informatie bij de bron is dat sommige toeleveranciers de samenstelling van bepaalde producten uit concurrentieoverwegingen niet willen prijsgeven.

Onderdeel van de ingrediëntinformatie is de specifieke informatie over allergenen. De meeste producenten geven hierover aan dat ze hier vaak voorzichtig mee omgaan en soms wellicht sneller dan noodzakelijk per ingrediënt aangeven dat dit specifieke ingrediënt mogelijk sporen van een allergeen kan bevatten. Veel producenten werken batchgewijs of in een continu proces, waardoor het niet mogelijk is om de exacte samenstelling van één product te bepalen. De mix aan ingrediënten en de exacte samenstelling wordt dan op batchniveau gemaakt. Hierdoor kan er een afwijking bestaan tussen de etiketinformatie en daadwerkelijke samenstelling van het individuele product. Dit is geoorloofd binnen de wet- en regelgeving.

Producenten geven aan de meeste regeldruk te ervaren als de samenstelling van een product wijzigt. Deze wijzigingen kunnen het gevolg zijn van nieuwe samenstelling van het product, wisseling van toeleverancier of wijziging van samenstelling van een grondstof. Naast deze inhoudelijke wijzigingen kunnen ook veranderingen in wetgeving ervoor zorgen dat etiketten moeten worden aangepast. Het wijzigen van de productsamenstelling leidt tot relatief veel regeldruk omdat er veel verschillende afdelingen betrokken zijn (van inkoop tot marketing) om de wijziging te implementeren en de aangepast informatie op het etiket te krijgen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	Naast de inspanningen die nodig zijn om de wijzigingen op het etiket door te voeren hebben producten ook te maken met afschrijvingskosten, omdat 'oud etiketteringsmateriaal' niet meer gebruikt mag worden. Naast het verzamelen en up to date houden van de benodigde informatie ervaren veel producenten regeldruk bij de vereisten waaraan de informatieweergave moet voldoen. Levensmiddelenproducenten noemen de voorwaarden ten aanzien van lettertype en de lettergrootte als belangrijke oorzaken van regeldruk. Dit leidt bijvoorbeeld tot het gebruik van specifieke printers. Ook het opnemen van de informatie in verschillende talen leidt tot regeldruk, omdat dit resulteert in onnodig grote verpakkingen. Afhankelijk van de omvang van de producent en het aantal verschillende producten zijn bij dit proces minimaal 5 tot 10 full time betrokken. Dit betreft dan juridische medewerkers, interne controleurs, grafisch ontwerpers, mensen van productontwikkeling en het beheren van de databases. Producenten geven hierbij aan dat veel van de informatie ook zonder de verplichting zouden verstrekken. Ze geven hierbij wel aan dat het dan mogelijk wel minder gedetailleerd zou zijn.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Uit het onderzoek komt een aantal mogelijkheden naar voren om de ervaren regeldruk te verminderen. Bij al deze mogelijkheden dient vooraf wel nadrukkelijk aandacht te zijn voor het effect hiervan op de voedselveiligheid. De regeldruk kan worden beperkt door de verplichting om de aanwezigheid van allergenen in een product te noemen aan te passen. Wanneer producenten op productniveau, éénmalig de aanwezigheid van allergenen mogen duiden, in plaats van het per ingrediënt opnemen, neemt de regeldruk voor producenten af. Dit betekent dat zij bij een product slechts één keer de allergenen informatie moeten vermelden in plaats van iedere keer dat zij een ingrediënt benoemen dat deze allergenen bevat. Een andere mogelijkheid om de regeldruk te verminderen is het veranderen van de vereisten waaraan de informatieweergave moet voldoen. De regeldruk voor producenten kan worden verminderd wanneer (een deel van de) informatie digitaal, bijvoorbeeld door middel van een QR-code, beschikbaar mag worden gesteld voor consumenten. Met een QR-code kan onder andere met een smartphone een code op het product worden gescand waarmee automatisch een webadres wordt geopend op de telefoon. Informatie kan dan éénmalig worden geüpload en hoeft niet meer per product te worden geprint op een etiket. In het verleden is door beleidsmakers bewust gekozen om hiervan af te zien, omdat hierdoor het product en de informatie gescheiden worden aangeboden. Echter, wellicht dat gelet op de huidige technologische ontwikkelingen dit alsnog iets is om te overwegen. Een derde mogelijkheid om de regeldruk als gevolg van deze verplichting te verminderen is het beter laten aansluiten van de implementatietijd van wijzigingen op de interne (productie)processen van bedrijven. Producenten geven aan

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

sowieso eens per drie jaar of zelfs vaker verpakkingen en etiketten aan te passen. Wanneer wettelijk verplichte wijzigingen in de verplichting in deze aanpassingscycli kunnen worden meegenomen, kunnen extra kosten voor producenten worden voorkomen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Verordening (EU) Nr. 1169/2011 , Afdeling 3: artikelen 29 tot en met 35	
Sector	Vervaardiging van voedingsmiddelen
Wetgeving	Artikelen 29 tot en met 35, Verordening (EU) Nr. 1169/2011
Departement	Europees Parlement en de Raad van Europese Unie
Achtergrond	De Verordening 1169/2011 wijzigt en vervangt een aantal oudere verordeningen en richtlijnen van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie, en stelt eisen aan de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten. Artikelen 29 tot en met 35 van de verordening bepalen de etiketteringsverplichtingen ten aanzien van de voedingswaarde.
Doel	Het primaire doel van artikel 29 tot en met 35 van de verordening is het informeren van consumenten over de voedingswaarde van producten om hen te helpen een doordachte keuze te maken.
Noodzaak regelgeving	Uit de interviews is geen duidelijk noodzaak voor de regelgeving gebleken. De verwachting van zowel levensmiddelenproducenten als beleidsmakers is dat ook zonder de verordening informatie over de voedingswaarde van het voedingsmiddel wordt opgenomen op de verpakking omdat consumenten dit zullen eisen en afdwingen. Wel wordt middels wet- en regelgeving gewaarborgd dat deze informatie op dezelfde wijze wordt weergegeven wat de vergelijkbaarheid van informatie ten goede komt.
Instrumentarium	De informatie, bedoeld in artikelen 29 tot en met 35 moet door middel van duidelijk leesbare letters, rechtstreeks op de verpakking of op een daaraan bevestigd etiket worden aangebracht. Voor niet-voorverpakte levensmiddelen geldt de verplichting niet. De bedoelde gegevens worden, indien er voldoende ruimte is, gepresenteerd in tabelformaat met de cijfers onder elkaar.
Toelichting instrumentarium	Uit de bovenstaande paragraaf blijkt dat met de huidige invulling van deze verplichting het product en bijbehorende informatie ten aanzien van de voedingswaarde ongescheiden en fysiek beschikbaar is voor consumenten. Op deze wijze is de informatie altijd voorafgaand aan een aankoop beschikbaar waardoor consumenten goed geïnformeerde keuzes kunnen maken. Daarnaast blijft de informatie beschikbaar voor een consument wanneer het product op een later moment (pas) wordt gebruikt. Uit het onderzoek is gebleken dat verschillende alternatieve instrumenten zijn overwogen, waaronder het beschikbaar stellen van de informatie op een website. De informatie kan dan worden opgezocht door een QR code te scannen op het product met een smartphone. Niet iedere consument heeft echter een smartphone tot zijn of haar beschikking of heeft deze altijd bij zich. Om deze, en eerder genoemde redenen is door beleidsmakers gekozen voor informatieverstrekking op etiketten.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Ervaren regeldruk

Uit de interviews met levensmiddelenproducenten komt naar voren dat zij de nodige regeldruk ervaren om te kunnen voldoen aan deze verplichting. De ervaren regeldruk is het gevolg van de structurele activiteiten die nodig zijn om de juiste informatie op het etiket op te nemen, de activiteiten die nodig zijn bij nieuwe producten en bij wijzigingen in de productsamenstelling. Aanvullend zijn er nog verplichtingen over de leesbaarheid.

Om te komen tot de juiste voedingswaarde informatie is het allereerst noodzakelijk te weten wat de exacte samenstelling van een product is. Om de voedingswaarde te bepalen hebben de producenten twee mogelijkheden:

- Producenten maken gebruik van voedingswaardetabellen waarin de voedingswaarde per ingrediënt is opgenomen (bijvoorbeeld de NEVO-tabel van het RIVM). Deze informatie wordt opgenomen in de database waar ook alle ingrediënten van een specifiek product staan. Het combineren van deze informatie maakt het mogelijk om de voedingswaarde te berekenen. Producenten geven aan dat de referentietabellen niet altijd up to date zijn (ingrediënten ontbreken).
- Indien de informatie over de voedingswaarde niet via tabellen beschikbaar is dan moet de voedingswaarde in een laboratorium bepaald worden. Sommige producenten hebben hiervoor de beschikking over eigen laboratorium faciliteiten (specifieke kosten toe te rekenen aan de voedingswaarde analyse onbekend), anderen maken hierbij gebruik van een extern laboratorium. De kosten voor het uitvoeren van één meting bedragen ongeveer €1.000 per analyse. Met het oog op de betrouwbaarheid zijn vaak minimaal 10 metingen per product nodig, dit betekent dat per keer dat de voedingswaarde wordt getest sprake is van €10.000 aan onderzoekskosten.

Naast de verplichting vanuit wet- en regelgeving hebben levensmiddelenproducenten ook te maken met aanvullende eisen van hun klanten over het opnemen van de voedingswaarde.

Verskillende producenten geven aan dat hun klanten aanvullende eisen stellen over de wijze waarop de voedingswaarde wordt bepaald, bijvoorbeeld altijd in een laboratorium.

De producenten die wij spraken maken veel gebruik van natuurproducten. De voedingswaarde van sommige producten is onderhevig aan klimaat en seizoenpatronen (zon, regen, etc.) waardoor de voedingswaarde kan fluctueren. Dit betekent dat tomaten uit Egypte een andere voedingswaarde kennen dan tomaten uit Spanje. Als producent moet je monitoren of de afwijkingen binnen de toleranties van de regelgeving vallen. Los van de Europese regelgeving geven internationaal opererende producenten aan dat bij het exporteren buiten de EU de complexiteit en de veelheid aan regelgeving sterk toeneemt, met afwijkende verplichtingen.

Naast het verzamelen en up to date houden van de benodigde informatie ervaren veel producenten regeldruk door de vereisten

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	waaraan de informatieweergave moet voldoen. Levensmiddelenproducenten noemen de voorwaarden ten aanzien van lettertype en de lettergrootte als belangrijke oorzaken van regeldruk. Dit leidt bijvoorbeeld tot het gebruik van specifieke printers. Ook het opnemen van de informatie in verschillende talen leidt tot regeldruk, omdat dit resulteert in onnodig grote verpakkingen. Tot slot, bestaan voor het presenteren van de voedingswaarde vanuit landelijke toezichthouders aanvullende richtlijnen (bijvoorbeeld Technical Guidance on Nutrition Labelling van het Engelse ministerie van Gezondheid, of de leidraden van de Europese Commissie op dit terrein). Deze leidraden zijn overigens niet bindend en aan interpretatie onderhevig. Bij het bepalen van de voedingswaarde en de inspanning die daar per producent voor nodig is hangt samen met de omvang van de producent en het aantal verschillende producten in het assortiment.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Uit het onderzoek komt naar voren dat de ervaren regeldruk kan worden beperkt door het verruimen van de mogelijkheden om de verplichte informatie (deels) digitaal te verstrekken aan consumenten. Bijvoorbeeld door middel van QR-code. Op deze manier kan onder andere met een smartphone een code op het product worden gescand waarmee automatisch een webadres wordt geopend op de telefoon. In het verleden is door beleidsmakers bewust gekozen om hiervan af te zien, omdat hierdoor het product en de informatie gescheiden worden aangeboden. Echter, wellicht dat gelet op de huidige technologische ontwikkelingen dit alsnog iets is om te overwegen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Verordening (EU) Nr. 1169/2011 , Afdeling 2: artikel 26	
Sector	Vervaardiging van voedingsmiddelen
Wetgeving	Artikel 26, Verordening (EU) Nr. 1169/2011
Departement	Europees Parlement en de Raad van Europese Unie
Achtergrond	De Verordening 1169/2011 wijzigt en vervangt een aantal oudere verordeningen en richtlijnen van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie, en stelt eisen aan de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten. Artikel 26 van de verordening bepaalt de etiketteringsverplichtingen ten aanzien van het land van herkomst van een product. Het vermelden van het land van oorsprong of de plaats van herkomst is verplicht voor vers vlees van varkens, schapen, geiten, pluimvee, vis, rundvlees en rundvleesproducten. Ook is de vermelding verplicht voor honing, onversneden groenten en fruit, en olijfolie.
Doel	Het doel van Verordening 1169/2011 in algemene zin is het informeren en beschermen van consumenten. Met het opnemen van land van herkomst worden consumenten geïnformeerd.
Noodzaak regelgeving	Uit de toelichting bij de verordening valt op te maken dat de vermelding van het land van oorsprong of de plaats van herkomst van een levensmiddel vereist is wanneer de afwezigheid daarvan de consumenten zou kunnen misleiden wat het werkelijke land van oorsprong of de werkelijke plaats van herkomst van dat product betreft. Daarbij is in de verordening specifiek aangegeven dat (rondom vlees) consumenten zeer veel belang hechten aan de oorsprong van vlees. De verwachting is dat levensmiddelenproducenten zonder wet- en regelgeving het land van herkomst niet of minder vaak zouden vermelden op producten.
Instrumentarium	De oorsprong of herkomst van de producten moet door middel van duidelijk leesbare letters, rechtstreeks op de verpakking of op een daaraan bevestigd etiket worden aangebracht.
Toelichting instrumentarium	Uit de bovenstaande paragraaf blijkt dat met de huidige invulling van deze verplichting het product en bijbehorende informatie ten aanzien van het land van herkomst ongescheiden en fysiek beschikbaar is voor consumenten. Op deze wijze is de informatie altijd voorafgaand aan een aankoop beschikbaar waardoor consumenten goed geïnformeerde keuzes kunnen maken. Daarnaast blijft de informatie voor een consument beschikbaar wanneer het product pas op een later moment wordt gebruikt. Uit het onderzoek is gebleken dat verschillende alternatieve instrumenten zijn overwogen, waaronder het beschikbaar stellen van de informatie op een website. De informatie kan dan worden opgezocht door een QR code te scannen op het product met een smartphone. Niet iedere consument heeft echter een smartphone tot zijn of haar beschikking of heeft deze altijd bij zich. Om deze, en eerder genoemde redenen is door beleidsmakers gekozen voor informatieverstrekking op etiketten.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Ervaren regeldruk

Niet alle producenten en producten vallen op dit moment onder deze verplichting. Zo valt volgens de producenten slechts 16 procent van het vlees dat wordt gegeten door de consument onder de verplichting om de oorsprong van dat vlees aan te duiden. Bij levensmiddelenproducenten zorgt dit voor onduidelijkheid en voor irritatie. Zij geven aan dat in hun ogen regelgeving die voor slechts een deel van de sector geldt niet effectief kan zijn.

Hoewel niet alle producenten onder de verplichting vallen, geven ook diegene die hier tot op heden nog niet mee te maken hebben, onder dreiging van uitbreiding van deze verplichting aan, al wel inzicht te hebben in de impact voor hun organisatie. Zo heeft een deel van de producenten te maken met Franse regelgeving die herkomstetikettering verplicht voor zuivel en vlees. Deze Franse regelgeving zorgt bij een aantal producenten dat reeds geproduceerde voorraad (producten met houdbaarheidsdatum die doorloopt na het moment dat Franse verplichting in werking treedt) vernietigd moet worden, dan wel terug moet worden gehaald om een andere verpakking te krijgen.

Producenten ervaren regeldruk als gevolg van de inhoudelijke complexiteit en onduidelijkheid van de regelgeving en de interpretatie hiervan. Dit hangt onder meer samen met het definiëren van het begrip 'land van oorsprong' en het begrip 'land van herkomst'. Hierbij is ook nog het begrip 'primaire ingrediënt' van belang. Het primaire ingrediënt is het ingrediënt van een levensmiddel dat meer dan 50% van een levensmiddel uitmaakt of dat gewoonlijk door de consument met het levensmiddel wordt geassocieerd en waarvoor in de meeste gevallen een kwantitatieve aanduiding vereist is. Voorgaande zorgt bij producten die afkomstig zijn van verschillende toeleveranciers voor extra inspanningen om het onderscheid goed te kunnen duiden.

Het opnemen van de informatie op de verpakking an sich vormt hierbij niet zozeer de uitdaging, maar veel meer het bijhouden van de herkomst van de ingrediënten op het moment van verpakken. De meeste levensmiddelenproducenten werken full continu, waarbij de grondstoffen in batches worden toegevoegd. Veel producenten maken hierbij gebruik van verschillende leveranciers, vaak uit verschillende landen. Producenten mengen/combineren de grondstoffen van deze toeleveranciers. Voorbeelden zijn het mengen van tomaten van leveranciers uit Italië en Egypte, het vermengen van zuivel van boeren uit Nederland en België of het komen tot gemengd vlees dat afkomstig is vanuit verschillende toeleveranciers. Producenten geven aan dat de opdracht om land van oorsprong/herkomst vast te stellen voor vaste producten relatief eenvoudiger is dan voor vloeibare producten. Twee voorbeelden hierbij zijn:

- De herkomst van rund is via een overheidssysteem vast te stellen, omdat dit individueel geregistreerde dieren betreft. Om deze reden is het na verweking van een individueel dier duidelijk wat het land van herkomst is. Voor varkens is dit er echter niet, waardoor producenten actief bij de boeren om verklaringen vragen over de herkomst van het varken. Echter in praktijk verwerkt een producent niet het

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

- vlees van één dier. Ter illustratie: voor het produceren van één week gehakt voor een landelijk opererende supermarkt wordt het vlees van ongeveer 10.000 verschillende dieren gebruikt. In het huidige productieproces is dit vlees samengesteld van vlees uit verschillende batches, afkomstig uit verschillende landen. Op het moment dat de verplichting ook hiervoor gaat gelden, dan dienen producenten hun productieproces hier op aan te passen door kleinere productiecycli te hanteren.
- Bij vloeibare levensmiddelen vindt de vermenging van producten al eerder plaats. Zo wordt melk bij de boeren op de boerderij opgehaald. In de grensstreek vindt de collectie van deze melk plaats bij zowel Nederlandse als Belgische boeren, hoewel deze melk gescheiden wordt opgehaald met verschillende vrachtwagen, wordt de melk centraal opgeslagen in silo's. Producenten houden geen aparte voorraad aan op basis van het land van herkomst. . Vloeibare producten, zoals melk, vermengen dan reeds in deze opslagsilo's. Ditzelfde geldt bijvoorbeeld ook bij het pureren van tomaten of appels. Tomaten of appels van verschillende toeleveranciers (vaak afkomstig uit verschillende landen) worden gepureerd en met elkaar gemengd. Om dit te ondervangen zouden producenten hun productieproces dusdanig moeten aanpassen dat ze dit de stromen van levensmiddelen op basis van herkomst van elkaar gescheiden houden. Voor de Nederlandse zuivelindustrie zijn de kosten hiervoor geraamd op EUR 300 miljoen per jaar.

Na afloop van een productieproces is het land van herkomst van de verschillende ingrediënten voor producenten volledig traceerbaar. Na productie van bijvoorbeeld een zuivelproduct (dit geldt ook voor andere producten) worden verschillende datastromen van ingrediënten gekoppeld waardoor de producent precies weet welke ingrediënten in de verschillende batches zijn verwerkt en vermengt. Op het moment van produceren en verpakken is dit echter niet altijd het geval. Door bijvoorbeeld storingen, onderhoud of vanwege resthoeveelheden, worden ingrediënten van verschillende oorsprong over dezelfde productielijn verwerkt waarbij vermenging plaatsvindt. Omdat er gewerkt wordt met voorbedrukte verpakkingen en producenten efficiëntie willen waarborgen levert dit problemen op. Het is immers erg inefficiënt en praktisch erg lastig (danwel onmogelijk) om bij iedere vermenging de juiste verpakking met het juiste etiket gereed te hebben.

Tot slot geven levensmiddelenproducenten aan regeldruk te ervaren als gevolg van de vereisten waaraan de informatieweergave moet voldoen. Levensmiddelenproducenten noemen de voorwaarden ten aanzien van lettertype en de lettergrootte als belangrijke oorzaken van regeldruk. Dit leidt bijvoorbeeld tot het gebruik van specifieke printers. Ook het opnemen van de informatie in verschillende talen leidt tot regeldruk, omdat dit resulteert in onnodig grote verpakkingen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk

Levensmiddelenproducenten geven aan dat de ervaren regeldruk kan worden verminderd door het detailniveau van de verplicht op te nemen informatie te verminderen. Zo is het voor producenten eenvoudiger en goedkoper om (tijdens het verpakken) te achterhalen en vermelden of een product uit de Europese Unie komt (of daarbuiten) in plaats van dit op landenniveau te duiden.

Een tweede mogelijkheid om de ervaren regeldruk te verminderen is het introduceren van een verplichte en vrijwillige invulling van de verplichting, mits dit mogelijk is binnen de gestelde kaders van de voedselveiligheid. Hier is bijvoorbeeld een onderscheid te maken naar vaste en vloeibare producten. Voor vaste producten is het relatief eenvoudig om het land van herkomst op te nemen op de etiketten, voor deze producten kan het verplicht blijven deze informatie op te nemen. Voor producten, die als gevolg van het specifieke productieproces, rest- en/of deelproducten kennen die met elkaar vermengen, is het veel complexer om tijdens het verpakken voor elk van de ingrediënten het land van herkomst te duiden. Omdat de regeldruk voor deze groep producten veel groter is zou hier de verplichting om de herkomst te duiden vrijwillig kunnen zijn.

Tot slot kan de ervaren regeldruk worden beperkt door het verruimen van de mogelijkheden om de verplichte informatie (deels) digitaal te verstrekken aan consumenten. Bijvoorbeeld door middel van QR-code. Op deze manier kan onder andere met een smartphone een code op het product worden gescand waarmee automatisch een webadres wordt geopend op de telefoon. In het verleden is door beleidsmakers bewust gekozen om hiervan af te zien omdat hierdoor het product en de informatie gescheiden worden aangeboden. Echter, wellicht dat gelet op de huidige technologische ontwikkelingen dit alsnog iets is om te overwegen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Zorgverzekeringswet, artikel 66d: verplichte aanlevering kwaliteitsinformatie	
Sector	Ziekenhuizen
Wetgeving	Artikel 66d: <i>Verplichte aanlevering kwaliteitsinformatie</i> , Zorgverzekeringswet en Regeling aanleveren kwaliteitsinformatie Zorginstituut Nederland
Departement	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Achtergrond	De Zorgverzekeringswet (Zvw) is op 1 januari 2006 in werking getreden en maakt deel uit van het Nederlandse zorgverzekeringsstelsel. Met de Zvw wilde de overheid één wettelijk verzekeringsregime voor alle Nederlanders realiseren. Dit regime moest bijdragen aan doelmatige, goed toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige gezondheidszorg. Artikel 66d van de wet bevat de verplichting voor zorgaanbieders om informatie over de kwaliteit van verleende zorg te rapporteren aan het Zorginstituut Nederland. Deze informatie (kwaliteitsindicatoren) wordt vervolgens opgenomen in een openbaar register. Met deze verplichting worden ontwikkelingen gesignaleerd met betrekking tot te verzekeren prestaties. Onder andere patiënten kunnen daarmee beschikken over informatie om goed geïnformeerde keuzes te maken ten aanzien van zorg.
Doel	Het meten van de kwaliteit van de zorg door middel van indicatoren, en het publiceren van aangeleverde kwaliteitsgegevens, heeft tot doel om consumenten te informeren over de kwaliteit van geleverde zorg, zodat deze goed geïnformeerde keuzes kunnen maken, kwaliteitsindicatoren bieden daarmee beslissingsinformatie. Daarbij kunnen consumenten informatie vergelijken omdat de informatie centraal beschikbaar is. Een achterliggende gedachte is dat met deze verplichting de kwaliteit van zorg in Nederland wordt verbeterd.
Noodzaak regelgeving	Deze verplichting is opgenomen in wet- en regelgeving vanwege het grote publieke belang van (kwalitatief goede) zorg. Zo is in de memorie van toelichting van de Zvw opgenomen dat het kabinet borging van het publiek belang noodzakelijk acht. Tot aan het moment van invoering was vanuit de markt nog niet eerder op deze wijze inzicht gegeven in de kwaliteit van zorg.
Instrumentarium	Zoals staat vermeld op het website van het Zorginstituut Nederland⁴ wordt de kwaliteit van de zorg transparant gemaakt door middel van zogenaamde indicatoren. Dit zijn meetbare aspecten van de zorgverlening, die een aanwijzing geven over de mate van de kwaliteit. Ziekenhuizen zijn verplicht om de gemeten kwaliteitsinformatie als gegevensbestand aan te leveren aan het Kwaliteitsinstituut (onderdeel van het Zorginstituut). De uitkomsten van de meetinstrumenten worden als gegevensbestand openbaar beschikbaar gesteld op www.zorginzicht.nl en als publieksinformatie op www.kiesBeter.nl. Patiëntenorganisaties,

⁴ <https://www.zorginstituutnederland.nl/kwaliteit/opvragen+kwaliteitsgegevens>

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

	zorgverzekeraars en zorgaanbieders bepalen met elkaar welke meetinstrumenten gehanteerd worden.
Toelichting instrumentarium	Achtergrond van het gekozen instrumentarium lijkt vooral te liggen in het op één plek beschikbaar hebben van vergelijkbare informatie, zodat dit de burger maximaal faciliteert.
Ervaren regeldruk	Naar de kosten die ziekenhuizen maken als gevolg van de deelname aan kwaliteitsregistraties is al eerder onderzoek gedaan. Uit dit onderzoek uit 2015⁵ blijkt dat het grootste deel van kosten als gevolg van deelname aan kwaliteitsmetingen voortvloeien uit de tijdsbesteding van personeel. Zo zijn diverse functionarissen betrokken bij het registreren, verzamelen en rapporteren. Enerzijds zijn dit centrale kwaliteitsmedewerkers, anderzijds zijn dit bijvoorbeeld medisch specialisten, verpleegkundigen en medisch secretaresses. Naast personele kosten voor het registreren, verzamelen en rapporteren, maken ziekenhuizen ook kosten om systemen aan te passen om kwaliteitsregistraties mogelijk te maken. De huidige kosten van algemene ziekenhuizen voor kwaliteitsmetingen bedragen landelijk tussen de 40,1 en 82,3 miljoen euro per jaar. Een niet geormerkt deel van de deze kosten heeft betrekking op de verplichting om over de kwaliteit van de verleende zorg te rapporteren.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Het bovengenoemde onderzoek uit 2015 bevat reeds een aantal mogelijkheden om de regeldruk te verminderen die ziekenhuizen ervaren. De regeldruk kan allereerst worden verminderd door de verschillende kwaliteitsmetingen beter op elkaar af te stemmen. Verschillende kwaliteitsmetingen meten nu dezelfde soort zaken. Hierin is winst te behalen door deze overlap (specifiek de doublures) te verminderen. Een tweede mogelijkheid om de ervaren regeldruk voor ziekenhuizen te verminderen is het efficiënter gebruik maken van reeds geregistreerde data (éénmalige registratie aan de bron voor meervoudige uitvraag). Voor diverse kwaliteitsmetingen wordt gebruik gemaakt van dezelfde geregistreerde gegevens. Hoewel er sprake is van overlap, houden ziekenhuizen voor de registratie van deze gegevens separate databestanden bij. Hierdoor worden gegevens in sommige gevallen gekopieerd of overgetypt. Dit komt door het verschil in format dat door diverse externe partijen wordt gebruikt. De ervaren regeldruk kan verder worden verminderd als ziekenhuizen best practices identificeren en toepassen. Uit het bovengenoemde onderzoek uit 2015 blijkt dat ziekenhuizen de registratie van kwaliteitsinformatie soms verschillend organiserend en dat ziekenhuizen onderling van elkaar kunnen leren met betrekking tot het aanleverproces van kwaliteitsinformatie.

⁵ KPMG Plexus in opdracht van Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (2015). Onderzoek kosten kwaliteitsmetingen. December 2015.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg	
Sector	Fysiotherapie
Wetgeving	Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG).
Departement	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Achtergrond	Apothekers, artsen, fysiotherapeuten, gezondheidszorgpsychologen, psychotherapeuten, tandartsen, verloskundigen en verpleegkundigen zijn verplicht zich te registreren in het BIG-register en alleen BIG-registreerden mogen een beschermde titel voeren. Het CIBG is belast met de uitvoering van de wet. Daarnaast controleert ook de inspectie voor de Gezondheidszorg de naleving van bepaalde artikelen van de wet BIG.
Doel	De Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg moet de kwaliteit bewaken en bevorderen van de zorg die beroepsbeoefenaren leveren. De wet is ook bedoeld om patiënten of cliënten te beschermen tegen ondeskundig of onzorgvuldig handelen van individuele zorgverleners. Daarnaast heeft de wet tot doel burgers te informeren over medische titels en tot welke handelingen zorgverleners zijn bevoegd. Tot slot dient het BIG-register bij te dragen aan het vertrouwen tegen ondeskundig handelen.
Noodzaak regelgeving	De Wet BIG is de opvolger van de Wet op de Uitoefening der Geneeskunst (Wet uitoefening geneeskunst) die stamt uit 1865. De Wet BIG biedt meer (uitgewerkte) instrumenten dan de oude wettelijke regelingen om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen en te bewaken en de patiënt te beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen. De keuze voor opname van het register in regelgeving lijkt vooral vanuit pragmatisch oogpunt, omdat de BIG-registratie op deze wijze centraal is te organiseren en de informatie online voor iedereen beschikbaar is waarbij tevens de kwaliteit en volledigheid van informatie wordt gegarandeerd. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt het beeld naar voren dat beleidsmakers geen alternatieven voor het opnemen van deze verplichtingen in wet- en regelgeving hebben overwogen.
Instrumentarium	Het BIG-register kan door consumenten online worden geraadpleegd via www.bigregister.nl .
Toelichting instrumentarium	De keuze voor een register lijkt vooral ingegeven door pragmatische overwegingen, omdat de BIG-registratie op deze wijze centraal is te organiseren en de informatie online voor iedereen beschikbaar is waarbij tevens de kwaliteit en volledigheid van informatie wordt gegarandeerd. Uit de gevoerde gesprekken en de bestudeerde documenten komt naar voren dat beleidsmakers geen alternatieve instrumenten hebben overwogen.

Actal

Onderzoek naar regeldruk transparantieverplichtingen
KPMG Advisory N.V.

Ervaren regeldruk	De door fysiotherapeuten ervaren regeldruk als gevolg van de Wet BIG is erg laag. De verplichting valt uiteen in een éénmalige registratie in het register en iedere 5 jaar een herregistratie. De registratie in het register vindt niet automatisch plaats. Beroepsbeoefenaren moeten hiertoe een verzoek tot inschrijving indienen die alleen wordt alleen ingewilligd als de aanvrager voldoet aan de eisen. De belangrijkste is die van de gevolgde opleiding waarvoor de aanvragen een in Nederland erkend diploma moet toezenden (die tijd die gepaard gaat met het in Nederland geaccrediteerd krijgen van een buitenlands diploma is buiten beschouwing gelaten voor dit onderzoek), de tijdsinspanning voor de registratie ligt op maximaal een uur (in de meeste gesprekken werd een half uur genoemd). Daarbij kost een registratie in het register €85. Voor de herregistratie, eens per vijf jaar, ontvangen fysiotherapeuten een brief. Vervolgens kunnen online (inloggen via DigID) de verplichte formulieren worden ingevuld die toezien op het behalen van de werkervaringseis (2.080 uur in vijf jaar) of de scholingseis (volgen van specifieke cursussen). De informatie die moet worden verstrekt betreft onder andere het aantal gewerkte uren, onder welke deskundigheid en in welke periode. De fysiotherapeuten die wij spraken gaven aan dat de benodigde informatie vaak eenvoudig te ontsluiten is uit de administratieve systemen. De informatie is hierdoor vaak eenvoudig voorhanden omdat het grotendeels dezelfde informatie betreft die fysiotherapeuten verstrekken aan zorgverzekeraars bij het declareren van behandelingen. De tijdsinspanning die hiermee gemoeid is varieert van een half uur tot maximaal 2 uur. De fysiotherapeut dient bij herregistratie wederom €85 te betalen. Een deel van de fysiotherapeuten valt bij de herregistratie in de steekproef. Deze groep dient bewijzen te overleggen dat ze voldoen aan de eisen. Een fysiotherapeut in loondienst kan hierbij volstaan met een loonstrook of werkgeversverklaring, voor een ZZP-er vergt dit meer tijd⁶. In dit onderzoek hebben wij geen fysiotherapeut gesproken die in de steekproef zat, vandaar dat verder geen uitspraken zijn te doen over de omvang van de regeldruk.
Mogelijkheden vermindering ervaren regeldruk	Uit dit onderzoek zijn geen mogelijkheden naar voren gekomen om de ervaren regeldruk te verminderen

⁶ <https://www.bigregister.nl/nieuwsbrief/oktober2013/Interviewbewijsstukkenverzamelennogbestlastig/>

